

OS AA01

Statement of details of parent law and other
information for an overseas company

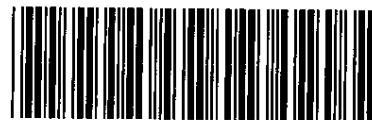

Companies House

☒ **What this form is for**
You may use this form to
accompany your accounts
disclosed under parent law.

☒ **What this form is NOT for**
You cannot use this form for
an alteration of manner of
with accounting requirements.

THURSDAY

A8FBKPD5

A21

03/10/2019

#310

COMPANIES HOUSE

Part 1 Corporate company name

Corporate name of
overseas company ¹

INNOVASJON NORGE

UK establishment
number

B R 0 0 9 4 2 0

→ Filling in this form

Please complete in typescript or in
bold black capitals.

All fields are mandatory unless
specified or indicated by *

¹ This is the name of the company in
its home state.

**Part 2 Statement of details of parent law and other
information for an overseas company**

A1 Legislation

Please give the legislation under which the accounts have been prepared and,
if applicable, the legislation under which the accounts have been audited.

Legislation ²

Norwegian Accounting Act

² This means the relevant rules or
legislation which regulates the
preparation and, if applicable, the
audit of accounts.

A2 Accounting principles

Accounts

Have the accounts been prepared in accordance with a set of generally accepted
accounting principles?

Please tick the appropriate box.

☐ **No. Go to Section A3.**

☒ **Yes. Please enter the name of the organisation or other
body which issued those principles below, and then go to Section A3.**

³ Please insert the name of the
appropriate accounting organisation
or body.

Name of organisation
or body ³

Norsk regnskapsstiftelse/The Norwegian Accounting Standards Board

A3 Accounts

Accounts

Have the accounts been audited? Please tick the appropriate box.

☐ **No. Go to Section A5.**

☒ **Yes. Go to Section A4.**

OS AA01

Statement of details of parent law and other information for an overseas company

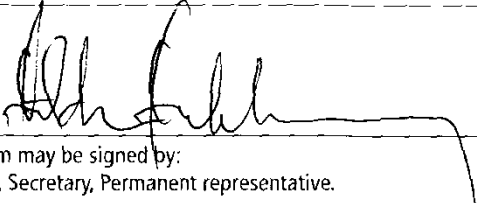
A4**Audited accounts**

Audited accounts	Have the accounts been audited in accordance with a set of generally accepted auditing standards? Please tick the appropriate box. ☐ No. Go to Part 3 'Signature' . ☒ Yes. Please enter the name of the organisation or other body which issued those standards below, and then go to Part 3 'Signature' .	① Please insert the name of the appropriate accounting organisation or body.
Name of organisation or body ①	IAASB - International Auditing and Assurance Standards Board	

A5**Unaudited accounts**

Unaudited accounts	Is the company required to have its accounts audited? Please tick the appropriate box. ☐ No. ☐ Yes.
--------------------	--

Part 3**Signature**

Signature	I am signing this form on behalf of the overseas company.	
	Signature	
	This form may be signed by: Director, Secretary, Permanent representative.	

OS AA01

Statement of details of parent law and other information for an overseas company

Presenter information

You do not have to give any contact information, but if you do it will help Companies House if there is a query on the form. The contact information you give will be visible to searchers of the public record.

Contact name **Randi Bakke**

Company name **Innovasjon Norge**

Address **Akersgata 13**

Post town **Oslo**

County/Region **Norway**

Postcode **N -0 1 0 4**

Country **Norway**

DX **Randi.Bakke@innovasjon norge.no**

Telephone **+47 93 84 25 49**

Checklist

We may return forms completed incorrectly or with information missing.

Please make sure you have remembered the following:

- ☐ The company name and, if appropriate, the registered number, match the information held on the public Register.
- ☐ You have completed all sections of the form, if appropriate.
- ☐ You have signed the form.

Important information

Please note that all this information will appear on the public record.

Where to send

You may return this form to any Companies House address:

England and Wales:

The Registrar of Companies, Companies House,
Crown Way, Cardiff, Wales, CF14 3UZ.
DX 33050 Cardiff.

Scotland:

The Registrar of Companies, Companies House,
Fourth floor, Edinburgh Quay 2,
139 Fountainbridge, Edinburgh, Scotland, EH3 9FF.
DX ED235 Edinburgh 1
or LP - 4 Edinburgh 2 (Legal Post).

Northern Ireland:

The Registrar of Companies, Companies House,
Second Floor, The Linenhall, 32-38 Linenhall Street,
Belfast, Northern Ireland, BT2 8BG.
DX 481 N.R. Belfast 1.

Further information

For further information, please see the guidance notes on the website at www.companieshouse.gov.uk or email enquiries@companieshouse.gov.uk

This form is available in an alternative format. Please visit the forms page on the website at www.companieshouse.gov.uk

The Registrar of Companies,
Companies House,
Crown Way, Cardiff, Wales, CF14 3UZ
DX 33050 Cardiff
WALES

Your ref.:

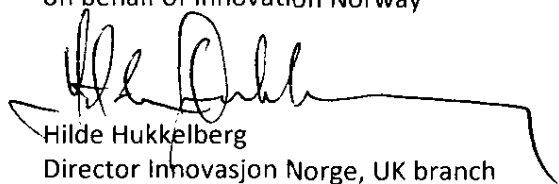
Our ref.:

London, Oct 1st.2019

Innovation Norway BR 009420 - Letter of certification – Translation of annual accounts 2018

As a listed company representative, I hereby certify that the attached annual accounts in English are translated correctly.

Yours sincerely
on behalf of Innovation Norway

Hilde Hukkelberg
Director Innovasjon Norge, UK branch

THURSDAY

ÅRSREGNSKAP INNOVASJON NORGE 2018

Årsberetning 2018

Virksomhetens art

Innovasjon Norge ble stiftet 19. desember 2003 og har hovedkontor i Oslo. Selskapet eies 51 prosent av Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet og 49 prosent av fylkeskommunene. Innovasjon Norge er organisert som et særlovsselskap, hvor selskapets styre har et selvstendig ansvar for virksomheten og resultatene som oppnås. Styret er ansvarlig for forvaltning og forsvarlig organisering av Innovasjon Norges virksomhet. Eierne utøver den øverste myndigheten i selskapet i foretaksmøtet.

Formål og mål

Innovasjon Norges formål er å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet.

Hovedmålet med Innovasjon Norge er at selskapet skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og ulike regioners næringsmessige muligheter. Dette skal nås gjennom delmålene flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer.

Innovasjon Norge mottar årlig mer enn 40 oppdragsbrev fra departementer, fylkeskommuner og fylkesmenn. Med utgangspunkt i statsbudsjettet gir oppdragsbrevene en samlet oversikt over oppdragsgivernes forventninger og krav til Innovasjon Norges virksomhet. Brevene gir videre oversikt over Innovasjon Norges bevilgningsrammer og føringer knyttet til satsinger, programmer og tjenester.

Hovedmålet og delmålene ligger til grunn for styringsdialogen mellom eiere, oppdragsgivere og Innovasjon Norge. Innovasjon Norges virksomhet og prioriteringer skal være i tråd med denne målstrukturen.

Innovasjon Norge tilbyr finansierings-, rådgivnings-, kompetanse-, nettverks- og profileringstjenester. Hovedtyngden av selskapets ansatte sitter kundenært på kontorer i alle landets fylker og markedsnært i 27 land over hele verden.

Innovasjon Norge skal gi faglige innspill til offentlige myndigheter på nasjonalt og regionalt nivå i nærings- og innovasjonspolitiske spørsmål, herunder forslag om nye innsatsområder for framtidig politikkutforming. Innovasjon Norge er en viktig lyttepost for eiere og oppdragsgivere og skal gjennom sin kontakthflate mot norske bedrifter og næringer, nasjonalt og internasjonalt, fremskaffe kunnskap om hvilke muligheter og utfordringer norsk næringsliv til enhver tid står overfor. Innovasjon Norge skal også bidra til at ulike innovasjons-, nærings- og regionalpolitiske problemstillinger som er relevante for selskapets måloppnåelse, løftes frem i det offentlige ordskiftet.

Effekter i 2018

I 2018 har Innovasjon Norge videreført arbeidet med å bidra til regjeringens mål om å omstille norsk økonomi. Selskapets hovedfokus i 2018 har vært å bidra til økt eksport og internasjonalisering gjennom risikoavlastning og rådgivning, øke tilgangen på risikokapital til norsk næringsliv, samt å gi oppdragsgiverne innovasjonspolitiske råd.

Innovasjon Norge mottok i 2018 bevilgninger og oppdrag formulert i oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet, Utenriksdepartementet, Samferdselsdepartementet, fylkeskommunene,

fylkesmennene og andre offentlige aktører. Felles for oppdragene er å bidra til verdiskaping og utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling.

Til sammen 4,1 milliarder kroner ble bevilget til Innovasjon Norge av Stortinget og fylkestingene. Sammen med låneordningene, bidro Innovasjon Norge i 2018 med 7,2 milliarder kroner til næringslivet. Dette omfattet lån, tilskudd, rådgivning, profilering og nettverk gjennom Innovasjon Norges ulike tjenester. Midler bevilget fra Innovasjon Norge utløste investeringer i næringslivet på til sammen 21,4 milliarder kroner. Ni av ti bedrifter oppgir at Innovasjon Norges bidrag i høy eller middels grad har vært utslagsgivende for at deres prosjekt ble satt i gang.

Det betyr at én krone fra Innovasjon Norge i form av kapital eller rådgivning utløser to kroner i egenfinansiering eller finansiering fra andre finansieringskilder til utviklingsprosjekter og investeringer. I tillegg utløser Innovasjon Norge som sparringpartner også mange andre innovasjons- og internasjonaliseringsaktiviteter gjennom å tilføre kompetanse og nettverk.

Kapital og kompetanse

Finansiering og kompetent rådgivning forsterker hverandre. Effektanalyser gjort på oppdrag av Innovasjon Norge indikerer at kapital sammen med kompetanseleveranser gir bedre resultater for kundene. Derfor er utviklingen av rollen som sparringpartner og kompetent rådgiver så viktig.

Innovasjon Norge har i 2018 jobbet for at små og mellomstore bedrifter med ambisjoner i alle deler av landet skal ha lettere tilgang til de viktigste næringsrettede virkemidlene. Innovasjon Norge er til stede i alle fylker i Norge og i 27 land. Dermed kjenner medarbeiderne bedriftene og deres utfordringer og rammebetingelser i Norge, og mulighetene i de markedene som er viktigst for norsk næringsliv.

For de små og mellomstore bedriftene er Innovasjon Norge en sparringpartner som byr på kompetanse, nettverk og kapital. Næringslivet kan bruke sin tid til å utvikle nye produkter og tjenester, ikke på å skrive søknader. De trenger ikke kjenne til de ulike tjenestene. Innovasjon Norges rådgivere skal se mulighetene og utfordringene og fortelle bedriftene hvilke ordninger som kan være til hjelp for dem. Dersom Innovasjon Norge ikke kan bistå, skal rådgiverne sette bedriftene i kontakt med de andre private og offentlige aktørene som kan gjøre det. På den måten bygger Innovasjon Norge broer mellom kompetansemiljøer, virkemiddelaktører og investorer.

Eksport og internasjonalisering

Innovasjon Norge har i 2018 økt innsatsen for å bidra til eksport og internasjonalisering av norsk næringsliv. Internasjonaliseringstjenestene består i stor grad av kompetanse- og rådgivningstjenester. Innovasjon Norge har over flere år målt effekter av internasjonal markedsrådgivning etter samme modell som de finansielle tjenestene. Bedrifter som har benyttet internasjonal markedsrådgivning har 6,2 prosentpoeng høyere vekst i salgsinntekter og 3,3 prosentpoeng høyere vekst i verdiskaping enn en kontrollgruppe som ikke mottok slik rådgiving.

Risikokapital

I 2018 har Innovasjon Norge videreført arbeidet med å tilgjengeliggjøre risikokapital til norsk næringsliv. Totalt bidro Innovasjon Norge med 1,3 milliarder kroner i innovasjonslån, risikolån og garantier og 2,9 milliarder kroner i tilskudd til bedrifter og programmer.

I samarbeid med Det europeiske investeringsfondet er det i tillegg stilt garantier under Vekstgarantiordningen overfor kommersielle banker med et økt garantiansvar på 46,6 millioner kroner. Disse garantiene har bidratt til ca. 375 millioner kroner i ny finansiering til innovative vekstbedrifter. Innovasjon Norge har videre bidratt med 2,5 milliarder kroner i lavrisikolån.

I 2018 finansierte Innovasjon Norge nær 1700 prosjekter med innovasjon på internasjonalt nivå, med til sammen 1,6 milliarder kroner. Innovasjon Norge fortsetter å ta høy risiko. Andelen saker med høy risiko har økt de senere årene, om man ser på tvers av alle ordninger, både lån og tilskudd.

Tallene for 2018 fra Samfunnsøkonomisk Analyse AS (SØA)¹ indikerer at effekten av støtte fra Innovasjon Norge holder seg på et høyt nivå. Bedrifter som har fått støtte fra Innovasjon Norge har en årlig mervekst på alle de tre effektindikatorene over en treårsperiode sammenlignet med kontrollgruppen: en årlig mervekst i salgsinntekter på 9,4 prosentpoeng (2017: 12,7), en årlig mervekst i verdiskaping på 6,7 prosentpoeng (2017: 6,1) og en årlig mervekst i produktivitet på 3,0 prosentpoeng (2017: 2,1).

Det er krevende å måle effekter av Innovasjon Norges samlede aktiviteter. Styret er godt fornøyd med at Innovasjon Norge har lagt vekt på å utforske, tilegne seg og kommunisere ny kunnskap om hvilke tjenester og ordninger som gir best effekt i nærings- og innovasjonspolitikken. Samtidig erkjenner styret at dette er et krevende arbeid som er i kontinuerlig utvikling, da bidrag fra Innovasjon Norge er ett av flere virkemidler som spiller inn i langtidsutviklingen av et oppstarts-, vekst- eller klyngeorientert selskap.

Til sammen gir evalueringer, utredninger, analyser og effektmålinger viktig styringsinformasjon og et kunnskapsgrunnlag for videreutvikling av selskapet. Styret er opptatt av at selskapet må fortsette dette arbeidet og kommunisere læringen til eiere, oppdragsgivere og andre interessenter.

Eiernes forventninger

Innovasjon Norges styre er ansvarlig for å følge opp eiernes forventninger til selskapet og rapporterer på eiernes forventninger en gang per år.

Eierne har utarbeidet fire mål som gir retning for videreutvikling av Innovasjon Norge:

1. Styrket arbeid med internasjonalisering
2. En forenklet virkemiddelportefølje
3. God kundedialog
4. En tydeligere innovasjonspolitisk rådgiver

Regjeringens eksportstrategi fra 2017 slo fast at Norge skal øke eksporten og at norsk næringsliv skal ta nye globale posisjoner. Det tilrettelegges for økt eksport innenfor eksisterende næringer, og det må skapes nye eksportnæringer. I tråd med dette har Innovasjon Norge forsterket sine ambisjoner innen vekst og eksport, og samlet eksportaktivitetene i divisjonen Merkevarer Norge. Etableringen av eksportprogram, styrking av Invest in Norway, markedsføring av norske, grønne løsninger og styrking klyngesatsningen har vært viktige aktiviteter i 2018.

Det digitale utstillingsvinduet The Explorer ble lansert av statsministeren under Innovasjonstalen i Oslo rådhus i mai 2018. The Explorer bidrar til å styrke Norges grønne, offensive profil for å sikre økt eksport, bidra til flere samhandlingsarenaer, og å gjøre Norge til et mer attraktivt land å investere i.

Gjennom å etablere Norge som en pioner innen bærekraft skal landet tiltrekke seg investorer,

¹Samfunnsøkonomisk Analyse AS (SØA) overtok arbeidet etter at SSB sa opp avtalen i 2018. Fordi det er litt andre data som er tilgjengelig for SØA enn for SSB, er det å forvente at estimatene blir noe annerledes i år. Det varierer i litt ulike retninger, men stort sett ligger tidligere estimater innenfor konfidensintervallet for de nye.

talenter og turister. I 2018 jobbet Innovasjon Norge proaktivt for å tilby vekstprogrammer og profileringsaktiviteter der norsk næringsliv har mulighet til å styrke den ønskede posisjonen.

Med kontorer i viktige internasjonale markeder og et landsdekkende kontornettverk i Norge, har Innovasjon Norge et godt utgangspunkt for å bidra til internasjonal ekspansjon for norsk næringsliv. Som et ledd i arbeidet for å være relevant for kundene gjennomfører Innovasjon Norge jevnlig en evaluering av tilstedeværelsen i utlandet. Etter tett dialog med næringslivet og andre aktører, ble det i 2018 etablert to nye kontorer, i München og i Dubai.

Internasjonal vekst starter i Norge. I 2017 fikk distriktskontorene på plass internasjonaliseringsrådgivere. I 2018 har Innovasjon Norge styrket kompetansen på internasjonalisering ytterligere i alle deler av virksomheten, og spisset rollene i organisasjonen. Dette har bidratt til økt eierskap til arbeidet med internasjonalisering lokalt og en sterkere tilstedeværelse og kompetanse på eksport og internasjonalisering i alle deler av Norge.

Det er styrets vurdering at disse endringene sikrer at Innovasjon Norges internasjonale tilstedeværelse og landsdekkende tjenestetilbud fremover vil være bedre tilpasset de behovene næringslivet har, og utførelsen av de oppdragene selskapet har fått.

For å sikre at flere av kundene lykkes, må Innovasjon Norge **stadig forbedre tjenestene**. I 2018 har virksomheten videreført arbeidet med å implementere en enklere tjenestemodell som skal bidra til bedre samsvar mellom kundens behov og tilbudet av kompetanse, rådgivning og finansielle tjenester. Kompetanseheving, kulturbygging og digital forenkling har vært viktig, blant annet for å endre kapasitet og kompetanse fra saksbehandling til dialog og sparring som tilfører kundene økt verdi.

I 2018 lanserte Innovasjon Norge enklere, mer brukervennlige nettsider. De gir kundene enklere tilgang til tjenestetilbudet og rådgivere. For å bidra til et mer sømløst samlet virkemiddelapparat, har Innovasjon Norge prioritert å bygge kompetanse som gjør det mulig å henvise bedrifter til aktuelle tilbud også utenfor egen virksomhet.

Innovasjon Norge søker hele tiden å være en **god partner**. Målet er å gi god veiledning, være en god sparringspartner, finne riktige løsninger for kundens behov og følge opp kunden gjennom hele prosessen. Dette dokumenteres gjennom kundetilfredshetsundersøkelser som fokuserer på kundenes opplevelse av dialogen og kontakten med rådgiverne i Innovasjon Norge. Kundenes tilbakemeldinger går inn i selskapets arbeid med å styrke kundeopplevelse og kundedialog. Gjennomsnittlig kundetilfredshet i 2018 hadde en score på over 5 poeng av 6 mulige.

Innovasjon Norge skal være en **innovasjonspolitisk rådgiver** for eiere og oppdragsgivere. Denne rollen kan deles i fire: Innovasjon Norge har en lyttepostfunksjon i markedene nasjonalt og internasjonalt og formidler denne kunnskapen tilbake til selskapet og eierne. Innovasjon Norge skal evaluere og måle effekter av tjenestene og programmene og sikre at de virker. Videre skal organisasjonen fremme innspill som kan bidra til økt måloppnåelse til oppdragsgiverne. Selskapet skal også fremme debatt om innovasjonspolitikk i det offentlige ordskiftet.

I 2018 har arbeidet med å styrke Innovasjon Norges rolle som innovasjonspolitisk rådgiver i det regionale partnerskapet vært prioritert. Regionkontorene og fylkeskommunene har fått økt tilgang til interne og eksterne data som faktagrunnlag for å kunne utvikle treffsikker regional innovasjonspolitikk basert på faglig funderte råd. Selskapets toppledelse sentralt og regionalt besøkte sammen alle regioner for strategiske møter med de fylkeskommunale eierne i løpet av 2018. Selskapet har tatt i bruk sin funksjon som lyttepost mer aktivt gjennom en tettere dialog mellom hovedkontoret og regionskontorene ved hjelp av et eget regionalteam som støtter regionskontorene i sin innovasjonspolitiske rådgivning.

Innovasjon Norge har i 2018 hatt fokus på å styrke analysekompetansen. Selskapet har hatt en strategi for å bygge nettverk med flere eksterne analysemiljøer i akademien. I 2018 investerte selskapet videre i samarbeidet med Økonomisk institutt ved Universitet i Oslo (UiO) om et langsiktig prosjekt for å studere effekter av virksomheten. En ph.d. er ansatt og skal jobbe i selskapet i tre år med veiledning fra UiO. I dette arbeidet skal nye og innovative former for effektanalyser testes ut.

Innovasjon Norge har gitt en rekke skriftlige innspill til statsbudsjett, strategier og meldinger til Nærings- og fiskeridepartementet og andre departementer. Selskapet har i 2018 brukt betydelige ressurser både fra hovedkontoret og kontoret i Brussel på innspill til EUs neste rammeprogram, Horisont Europa. Innovasjon Norge har også bidratt betydelig i arbeidet med regjeringens helsenæringsmelding.

Innovasjon Norge har i 2018 satt agenda i det offentlige ordskiftet gjennom Eksportkonferansen, Innovasjonstalen og Arendalsuka. Ved disse anledningene har selskapet satt sentrale innovasjonspolitiske tema på dagsordenen i det offentlige ordskiftet. Årets innovasjonstale handlet om Merkevarer Norge og å tiltrekke utenlandsinvesteringer til Norge. Eksportkonferansen tok opp urolighetene i handelspolitikken. Selskapet deltar for øvrig på en rekke arrangementer som omhandler innovasjon og verdiskaping, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

I 2018 ble det igangsatt en ekstern evaluering for å vurdere Innovasjon Norges rolle som innovasjonspolitisk rådgiver i perioden 2012-2018. Resultatet av evalueringen forelå i mars 2019 og viste at Innovasjon Norge har tatt flere grep for å bli en bedre rådgiver og har bygget kapasitet og viet tid og oppmerksomhet til utviklingen av rollen. Måloppnåelsen er likevel vurdert som noe svakere enn hva man kunne forvente, og det påpekes at noe av grunnen til dette kan være ulik rolleforståelse hos selskapet, eiere og oppdragsgivere. Evalueringen anbefaler at selskapet, i samarbeid med eier og oppdragsgivere utvikler nye arenaer for dialog hvor forventningsavklaring og innhold i rollen tydeliggjøres. Det anbefales også at Innovasjon Norge i større grad tar i bruk eget datagrunnlag for analyseformål og rådgivning fremover. Selskapet vil følge opp disse anbefalingene i 2019.

Kostnadseffektiv drift

Styret følger selskapets drift løpende gjennom året med vekt på måloppnåelse, effektiv drift og ansvarlig forvaltning av fellesskapets midler.

Innovasjon Norge arbeider med forbedring og utvikling langs tre akser: (1) Arbeidsprosesser: måten medarbeiderne jobber på internt og sammen med andre for å levere best mulig til kundene, (2) Organisering: hvordan ressursene er organisert for å gi kundene tilgang til kompetanse og sikre likebehandling uansett hvor de henvender seg, og (3) Digitale flater: Hvilke verktøy medarbeiderne, kundene, eierne og samfunnet får tilgang til for innsikt, samarbeid og selvbetjening. Målet er å øke nytte og effektivitet ved å gjennomføre en større oppdragsmengde, bruke mer tid på kundene eller gjennom å redusere kostnader.

Innovasjon Norge leverte i 2018 tjenester for 7,2 milliarder kroner til næringslivet. Sammenlignet med 2017 ligger leveransene på tilnærmet samme nivå, mens de samlede kostnadene er noe høyere. Utviklingen er i tråd med målene for 2018, og reflekterer selskapets satsing på økt veiledning og rådgivning til små og mellomstore bedrifter i alle deler av landet.

For årene 2014-2018 er Innovasjon Norges samlede leveranser økt fra 5,9 milliarder kroner til 7,2 milliarder kroner (+22 prosent). Samtidig viser selskapets samlede kostnader i samme periode et uendret nivå på ca. 1,5 milliarder kroner.

Selskapets kostnadsutvikling er krevende å lese ut av årsregnskapet fordi det omfatter både leveransekostnader, kunderettede aktiviteter og prosjekter. Administrasjonen utarbeider derfor driftsindikatorer som gir styret og oppdragsgiverne informasjon om utviklingen i selskapets kostnadseffektivitet.

Samarbeid med andre virkemiddelaktører

Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og SIVA er de tre hovedaktørene i regjeringens næringsrettede virkemiddelapparat. Hver for seg og sammen skal de tre aktørene gi et betydelig og effektivt bidrag til næringslivets innovasjonsevne, internasjonalisering og verdiskaping. De tre institusjonene har ulike roller, ansvar, kompetanse og oppgaver som skal være komplementære innenfor den samlede verdikjeden fra idé til marked. Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og Siva har også i 2018 hatt et utstrakt samarbeid på strategisk og operativt nivå.

Fylkeskommunene har en sentral rolle som regional utviklingsaktør og er ledende i det regionale partnerskapet. Denne rollen vil få ytterligere betydning i forbindelse med etablering av de nye regionene. I 2017 ble den såkalte samarbeidsmodellen som tar for seg samarbeidet mellom fylkeskommunene og Siva, Forskningsrådet og Innovasjon Norge, ferdig. I 2018 startet arbeidet med å implementere modellen.

I arbeidet med klynger har Innovasjon Norge og Siva deltatt i hverandres søknadsvurderinger for Katapult og Klyngeprogrammet. Det har også vært gjennomført felles studietur til Tyskland om digitalisering av industrien med deltakere fra klyngene og Katapultsentrene. Forskningsrådet og Siva har også vært involvert i revideringen av Klyngeprogrammet.

Med satsingen PILOT-E har Forskningsrådet, Enova og Innovasjon Norge etablert et sømløst tilbud til norsk næringsliv der utviklingsløpet kan forseres. Når et prosjekt har fått midler fra PILOT-E kan man forvente finansiering og bistand hele veien fram til målet. I 2018 ble det gjennomført utlysninger innenfor temaene utslippsfri maritim transport 2.0 og fremtidens klimanøytrale industri.

I 2018 gikk Innovasjon Norge og Forskningsrådet inn i styret til Leverandørutviklingsprogrammet (NHO, KS, Difi). Partnerne i programmet har det siste året samarbeidet om å identifisere barrierer og muligheter for et videre løft innen offentlig-privat innovasjon. I siste kvartal av 2018 inngikk Innovasjon Norge en avtale med Forskningsrådet om en felles utlysning for offentlig-private partnerskap i 2019. Forskningsrådet skal finansiere prosjekter som krever forskning og støtter en før-kommersiell prosess, mens Innovasjon Norge finansierer innovasjonspartnerskap. Medarbeiderne i regionene skal bidra til å mobilisere gode offentlige aktører og innovasjonsprosjekter fra hele landet.

Innovasjon Norge har et godt samarbeid med de andre virkemiddelaktørene og viser spesielt til etableringen av en god og inkluderende topplederdialog med Siva og Forskningsrådet. Det understøtter ambisjonene og ytterligere ønske om tydelige og samkjørte institusjoner der virkemidlene utfyller og underbygger hverandre, og fremstår på en helhetlig måte for næringsliv, FoU-institusjoner og offentlige myndigheter.

Regjeringen gjennomfører i 2019 en områdegjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparatet i Norge. Den omfatter aktører og virkemidler som har som formål å fremme næringsutvikling og der brukerne i hovedsak er bedrifter. Områdegjennomgangen vurderer helheten

i det næringsrettede virkemiddelapparatet, og hvordan virkemidlene og aktørene fungerer sammen. Det innebærer å gjøre kartlegginger og anbefale tiltak om hvordan en kan oppnå ryddige grenseflater og avklarte roller, en hensiktsmessig organisering, et brukervennlig virkemiddelapparat, godt samspill mellom virkemidler på ulike geografiske nivå, effektive modeller for administrasjonsutgifter, god oppdrags- og eierstyring og riktig og god kompetanse hos aktørene.

Styret ser behovet for å vurdere helheten og forenkle tilgangen til det samlede offentlige virkemiddelapparatet og ønsker områdegjennomgangen velkommen.

Redegjørelse for årsregnskapet

Årsresultatet for 2018 ble 208 millioner kroner mot 301 millioner kroner for 2017. Resultat før tap, ble 231 millioner kroner i 2018, mot 251 millioner i 2017.

Netto renteinntekter utgjorde 415 millioner kroner i 2018 mot 416 millioner kroner året før. Reduksjonen i netto renteinntekter skyldes lavere rentemargin. Utbytte og tap på verdipapirer viser et tap på 5 millioner kroner i 2018 mot et tap på 6 millioner kroner i 2017. Nettotapet skyldes i hovedsak endring i nedskrivning av aksjer i investeringsfondene for Øst-Europa.

Sum driftsinntekter er 1 279 millioner kroner mot 1 214 millioner kroner i 2017. Netto økning på 65 millioner kroner skyldes en økning i offentlige inntekter med 70 millioner kroner, en økning i eksterne inntekter med 11 millioner kroner og reduksjon i diverse driftsinntekter på 16 millioner kroner. Økningen i offentlige inntekter er en følge av at det inntektsføres i forhold til sum driftskostnader som ikke dekkes av eksterne inntekter og diverse driftsinntekter. Økningen i eksterne inntekter skyldes i hovedsak inntekter knyttet til markedskampanjer i Tyskland og Asia. Reduksjonen i diverse driftsinntekter skyldes i hovedsak at vi i 2018 har et netto valutatap på 11 millioner kroner mot at vi i 2017 hadde en valutagevinst på 1,5 millioner kroner.

Driftskostnadene er 1 459 millioner kroner mot 1 374 millioner kroner i 2017, en økning på 84 millioner kroner. Lønns- og personalkostnadene er 723 millioner kroner i 2018 mot 694 millioner kroner i 2017. Økningen på 29 millioner kroner skyldes i hovedsak lønnsoppjøret for 2018. Avskrivninger har økt med 15 millioner kroner sammenlignet med 2017. Det skyldes økte investeringer knyttet til digitaliseringen av selskapet. Direkte prosjektkostnader er på nivå med fjoråret. Andre driftskostnader utgjør 251 millioner i 2018 mot 209 millioner kroner i 2017. Økningen skyldes i hovedsak økte IT-kostnader.

Det har over tid vært gode driftsbetingelser for lånekundene og dette har gitt seg utslag i lave tap på utlån. Netto tap på utlån utgjør 23 millioner kroner mot en *inntekt* på 50 millioner kroner i 2017. Netto tap skyldes i hovedsak økning i gruppenedskrivninger på lavrisikordningen. Det påregnes normalt årlige tap på lavrisikolån tilsvarende 0,5 prosent av porteføljen. For 2018 utgjorde tapsprosenten 0,15 prosent av porteføljen.

Tap på utlån knyttet til Innovasjon Norges risikolåneordninger og såkornfondene dekkes av tapsfond, og har dermed ikke resultatmessig effekt for Innovasjon Norge. Tap på utlån for risikolån og garantiordningene var i 2018 36,5 millioner kroner, mot 94 millioner kroner i 2017. Denne utlånsvirksomheten er forutsatt å innebære høyere risikoprofil enn lavrisikolåneordningen, og tap over tid på nær 5 prosent av porteføljen per år. Tapene utgjorde 1 prosent i 2018 (2,9 prosent i 2017) av porteføljen.

Såkornfondene har i 2018 tap på 29 millioner kroner, mot tap på 31 millioner kroner i 2017. Lånene ble innvilget i perioden 2006 til 2008. Tapsutviklingen er nært knyttet til konjunktursituasjonen.

Kontantstrømmen viser at det årlig går store brutto inn- og utbetalinger gjennom Innovasjon Norge. Dette skyldes særlig at en stor del av innlånene for lånevirkksomheten refinansieres ca. hver tredje måned. Netto likviditet er økt med 129 millioner kroner, sammenlignet med en økning på 193 millioner kroner i 2017.

Innovasjon Norges balanse ved utgangen av året var 26,1 milliarder kroner, noe som er 1,2 milliarder kroner mer enn i 2017 (24,9 milliarder kroner). Av dette utgjør netto utlån 18,6 milliarder kroner per 31.12.2018 (17,7 milliarder kroner per 31.12.2017). Det er i 2018 utbetalt 3,4 milliarder kroner i nye utlån (3,0 milliarder kroner i 2017) og 2,7 milliarder kroner i tilskudd (2,7 milliarder kroner i 2017).

Selskapet har ikke hatt utgifter eller investeringer knyttet til forskning og utvikling i løpet av 2018. Det gjennomføres eksterne evalueringer og analyser av selskapets aktiviteter og virkemiddelbruk. Kunnskapen fra disse benyttes i selskapets utvikling av tjenestetilbud, organisasjon og arbeidsprosesser.

Risikostyring

Selskapet gjennomfører årlige vurderinger av forhold som er viktige for måloppnåelse på overordnet nivå. Dersom det skjer betydelige endringer i norsk økonomi, oppdragssituasjonen for selskapet eller selskapet har betydelige avvik i tertialvis rapportering av måloppnåelse, vil det gjennomføres ekstraordinære risikovurderinger. Ved behov gjennomføres risikovurderinger av kritiske funksjoner og avgrensede områder på lavere nivå.

Finansiell risiko

Den finansielle risikoen omfatter i hovedsak valuta-, likviditets-, kreditt- og renterisiko.

Valutarisiko. Innovasjon Norge har inntekter og kostnader i valuta. Valutarisiko knyttet til oppgjør av kostnader balanseres i hovedsak opp ved at selskapet har bankkonti i valutaer for de vesentligste valutaene man handler i.

Likviditetsrisiko. Likviditetsrisiko er den risiko som er knyttet til Innovasjon Norges mulighet til å finansiere økning i utlån og låntakers evne til å gjøre opp for sine forpliktelser ved forfall. Størrelsen på innlån og utlån styres gjennom oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet. Likviditetsrisikoen er således minimal.

Kredittrisiko. Kredittrisiko er finansiell risiko knyttet til utlånsvirkksomheten og er en vesentlig risikotype i Innovasjon Norge. Utviklingen i låneporteføljen rapporteres til styret hvert tertial. Oppstår det vesentlige negative avvik i forhold til målene, foretas en justering av risikoprofil. Gjennomgang av de største låneengasjementene gjøres særskilt en gang i året. Hvert år, i forbindelse med regnskapsavleggelsen, gjennomgås alle vesentlige engasjementer og engasjementer med tapshendelse.

Lavrisikolånene gis på markedsmessige betingelser. Risiko i de enkelte prosjektene som finansieres skal være moderat. Risiko begrenses dermed ved relativt høye krav til sikkerhetsstillelse. Utover risiko på enkeltengasjementer er det strukturell risiko knyttet til den bransjemessige fordelingen av utlånsporteføljen, som avviker fra det som er vanlig for næringslivsporteføljer i banker. Vel 40 prosent er finansiering av fiskebåter, mens porteføljen forøvrig er omtrent likt fordelt mellom landbruk og industri/forretningsmessig tjenesteyting.

Innovasjons- og risikolån er en låneform som skal bidra til å dekke i hovedsak små og mellomstore bedrifters behov for risikoavlastning i prosjekter. Disse lånene ytes med moderate krav til sikkerhetsstillelse, men det forutsettes at kundens betjeningsevne er vurdert å være tilfredsstillende. Risikoen i denne type lån er relativt høy.

Lån til såkornfondsselskaper er gitt som ansvarlige lån som matcher privat egen- og lånekapital. Lånene har høy risikoprofil.

Det er etablert tapsfond for innovasjons- og risikolån og garantier, samt for lån til såkornfondsselskaper. Målet med tapsfond er å gjøre Innovasjon Norge i stand til å avlaste risiko i innovative prosjekter med vekstpotensial og derved bidra til å realisere flere lønnsomme prosjekter som det ellers vil være vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for i markedet. For en mindre andel av denne låneporteføljen deler European Investment Fund (EIF) tapsrisikoen med Innovasjon Norge på 50/50-basis.

Renterisiko. Renterisikoen styres og reduseres gjennom en tilpasning av utlånsvilkårene til vilkårene på innlånssiden. Innlånene skal motsvare utlånene, samt sørge for nødvendig likviditet for å operere låneordningene. Innlånene avspeiler renteprofilen på utlånsmassen.

Operasjonell risiko

I operasjonell risiko ligger alle de potensielle tapskilder som er knyttet til den løpende driften av Innovasjon Norge. Dette er for eksempel svikt i rutiner, svikt i datasystemer, kompetansesvikt og tillitsbrudd hos ansatte. Internkontroll er et viktig hjelpemiddel for å redusere den operasjonelle risikoen.

Selskapets styrende dokumenter er samlet og tilgjengeliggjort i en egen database. Innovasjon Norge har beredskapsplaner og gjennomfører jevnlige øvelser. En egen compliancefunksjon bidrar til at selskapet reduserer risikoen for å pådra seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller tap av omdømme som følge av at eksternt og internt regelverk ikke etterleves.

En av oppgavene til compliancefunksjonen er å håndtere varslingsaker. I 2018 ble 22 saker tatt under behandling i samsvar med prosedyren for håndtering av varslingsaker. Dette er syv flere saker enn i 2017. Det har vært en økning i antall varslingsaker som gjelder Innovasjon Norges egne ansatte.

Innovasjon Norges virksomhet er underlagt offentlighetsloven, med noen unntak. Selskapet er en synlig samfunnsaktør og dermed i løpende kontakt med mediene. I 2018 var Innovasjon Norge gjenstand for stor medieoppmerksomhet knyttet til konkrete hendelser og forhold rundt selskapet. Både styret og administrasjonen har fulgt opp kontakten med mediene knyttet til disse sakene.

Fortsatt drift

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift. Regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld og resultat. Det har ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelsen av selskapet og som ikke fremkommer av årsregnskapet med tilhørende noter.

Arbeidsmiljø

Innovasjon Norge er en IA-virksomhet (inkluderende arbeidsliv) og er tilknyttet bedriftshelsetjeneste både ved hovedkontoret og ved distriktskontorene. Det er etablert regionale verneombud for kontorene i utlandet og egne samarbeids- og arbeidsmiljøutvalg ved de største kontorene i Norge. Det er etablert et internkontrollsystem for helse, miljø og sikkerhet som en integrert del av den totale kvalitetssikringen i organisasjonen. Det er etablert rutiner for varslings-

Sykefraværet for 2018 var på 3,8 prosent, mot 2,9 prosent i 2017. Til sammenligning var sykefraværet i offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning 6,2 prosent i tredje kvartal 2018. Det har vært rapportert om to skader i 2018.

Ansatt-turnover i 2018 er på totalt 7,6 prosent (inkludert vikarer, ansatte på engasjement og pensjonister). Ser vi på turnover av kun fast ansatte (inkludert pensjonister) er dette tallet 6,2 prosent. 89 nye medarbeidere er rekruttert eksternt, mens selskapet har gjennomført 50 interne rekrutteringer.

Medarbeiderundersøkelsen 2018 ble gjennomført i april med oppfølging av resultatene i hver avdeling fram mot sommerferien. Den totale svarprosenten på undersøkelsen var 86 prosent. Undersøkelsen er utarbeidet av Difi, og gir benchmark mot 35 000 offentlige ansatte. Hovedtrekk i undersøkelsen:

- Innovasjon Norge er en engasjerende arbeidsplass med god gjennomføringsevne
- Medarbeiderne motiveres av samfunnsoppdraget og er stolte over å jobbe i Innovasjon Norge
- 3 av 4 medarbeidere har et svært høyt eller høyt engasjement
- Ansatte mener de får utviklingsmuligheter, at de får brukt kompetansen sin og får utfordringer i jobben. Videre opplever de en god, faglig og variert arbeidshverdag
- Forbedringspunkter er informasjon, opplæring og (digitale) arbeidsverktøy

Innovasjon Norge vurderes som en attraktiv arbeidsplass, både av egne medarbeidere og potensielle jobbsøkere. For andre året på rad er Innovasjon Norge stemt frem som den mest attraktive arbeidsgiveren av yrkesaktive med økonomiutdannelse i en undersøkelse fra Universum.

Likestilling og mangfold

Likestilling og mangfold er implementert i selskapets rutiner og retningslinjer. Bevissthet rundt dette skal inngå som en naturlig del av måten selskapet jobber på.

Styret består av 11 medlemmer, hvorav fem kvinner og seks menn. Ved utgangen av 2018 var andelen kvinner i toppledergruppen seks av tolv (50 prosent).

Kvinneandelen i Innovasjon Norge var 56 prosent ved utgangen av 2018. Kvinneandelen av de nyansatte i løpet av 2018 var på nærmere 60 prosent.

Kvinnefordeling på stillingsnivå:

Stillingskategori	2018	2017	2016
Direktør	63 %	52 %	44 %
Advokat	43 %	50 %	43 %
Avdelingsleder	56 %	49 %	47 %
Spesialrådgiver	38 %	36 %	32 %
Seniorrådgiver	53 %	50 %	48 %
Rådgiver	75 %	79 %	78 %
Konsulent	79 %	83 %	81 %

Lønnsforholdet mellom kvinner og menn hele IN:

Stillingsnivå	Forskjell i gjennomsnittlig grunnlønn (kvinner/menn)		
	2018	2017	2016
Direktør	-7,7 %	-2,44 %	1,10 %
Avdelingsleder	-0,5 %	-3,81 %	-1,40 %
Spesialrådgiver	-0,7 %	-3,73 %	-4,40 %
Seniorrådgiver	-5,6 %	-2,75 %	-2,80 %
Rådgiver	-2,0 %	-2,83 %	-4,10 %
Konsulent	Ikke tilgjengelig*	Ikke tilgjengelig*	-4,40 %

*Færre enn 4 ansatte i utvalget

Tabellen viser forskjellen mellom kvinners og menns snittlønn. Resultatet her tilsier at kvinners gjennomsnittslønn ligger noe under menns gjennomsnittslønn i stillinger på samme nivå.

Innovasjon Norge har en aktiv og bevisst holdning til likelønn i forbindelse med nyansettelser og intern mobilitet, som er et viktig verktøy gitt virksomhetens grad av mobilitet. Generelt er vi bevisst forskjellene i lønn på det enkelte stillingsnivå, og jobber aktivt med å sikre prinsippet om likelønn. Av 723 ansatte per 31.12.2018 arbeider 32 deltid. Av disse er 72 prosent kvinner.

Selskapet følger retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper. Innovasjon Norge har en mangfoldserklæring i alle stillingsutlysninger som vektlegger at rekrutteringen skal sikre et mangfold med hensyn til kjønn, alder og kulturell bakgrunn. Innovasjon Norge har en generell tilrettelegging for dette mangfoldet.

Det rapporteres årlig til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet om status på rekruttering og ansettelser av nye medarbeidere med innvandrerbakgrunn.

Nytt styre

Foretaksmøtet i Innovasjon Norge oppnevnte 3. mai 2018 nytt styre i selskapet for perioden 2018-2020. Totalt fire av de ni eiervalgte styremedlemmene er nye. Gunnar Bovim ble valgt som ny styreleder.

Intern omstilling og organisering

Innovasjon Norges omstilling startet i 2014, og selskapet har levert tydelige resultater fram til i dag. I disse årene er det arbeidet med forbedringer knyttet til arbeidsprosesser, organisering og nye digitale flater.

Framdriften av digitaliseringen har vært mer krevende og tatt mer tid enn opprinnelig planlagt. Selskapet har flyttet hele sin applikasjonsportefølje til sky, lansert delingsplattform og felles informasjonsmodell for tjenester til alle ansatte. Det er lansert nye nettsider, og viktige systemer for kunde- og saksbehandling er forenklet, men selskapet har ikke kommet så langt som ønsket i å digitalisere kundedialogen.

Innovasjon Norge har som en av de første virksomheter i offentlig sektor, flyttet alle løsninger til sky. Dette er en viktig forutsetning for å realisere selskapets videre ambisjoner om digital transformasjon i årene som kommer.

Styret ønsker at selskapets digitale ambisjoner vurderes i det kommende arbeidet med å utvikle ny strategi for selskapet, og at det tilrettelegges for et temposkifte i digitaliseringsarbeidet i kommende år.

Innovasjon Norge har i 2018 tilpasset kontorstrukturen til de nye fylkesgrensene og prioritert å styrke samarbeidet i det regionale partnerskapet. Rollen som innovasjonspolitisk rådgiver for oppdragsgivere regionalt er styrket ved at alle kontorene tilbys god støtte i dette arbeidet fra innovasjonspolitisk avdeling og regionalteamet ved hovedkontoret.

Ytre miljø

Virksomheten har ikke bidratt til forurensning av det ytre miljø utover det som er naturlig for denne type virksomhet. Hovedkontoret og distriktskontorene er sertifisert som «Miljøfyrtårn».

Redegjørelse om samfunnsansvar

Innovasjon Norge skal arbeide for å styrke arbeidet med bedrifters samfunnsansvar og forebygging av korrupsjon, både internt i selskapet og hos selskapets kunder.

Innovasjon Norges Bærekraftstrategi (2016-2020) setter rammene for virksomhetens arbeid. Den legger FNs bærekraftsmål, prinsippene til FNs Global Compact, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter til grunn for arbeidet med strategien og implementeringen. Kravene vi stiller til kunder og samarbeidspartnere er omtalt i dokumentet *«God forretningsskikk – Innovasjon Norges forventninger til kunder og samarbeidspartnere»*. Det baserer seg på de samme retningslinjene og prinsippene - alle anerkjente standarder på samfunnsansvarsområdet.

Innovasjon Norges forventninger og krav til egne ansatte, tillitsvalgte og konsulenter som utfører tjenester for selskapet er beskrevet i selskapets etiske retningslinjer og antikorrupsjonspolicy. De etiske retningslinjene inneholder også et eget kapittel om forretningsetikk der det understrekes at etikk og samfunnsansvar skal inngå i vurderingskriteriene ved bruk av tjenester, for valg av samarbeidspartnere og leverandører. Innovasjon Norges samfunnsansvarsarbeid og etiske rammeverk er også et eget punkt i selskapets prosedyre for opplæring av nyansatte.

Samfunnsansvar er en integrert del av Innovasjon Norges tjenester, og det er et krav at alle som mottar tjenester fra Innovasjon Norge ivaretar god forretningsskikk i tråd med globalt anerkjente retningslinjer. Dette innebærer også at kunder og partnere kjenner til egne vesentlige risikoområder knyttet til korrupsjon, negativ påvirkning på miljø, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og/eller andre sider knyttet til forretningsetikk - samt at de iverksetter tiltak for å håndtere disse. Bestemmelser om dette er også tatt inn i Innovasjon Norges standardvilkår for lån, tilskudd og garantier.

En egen «Veileder for helhetlig vurdering av bærekraft i finansieringssaker» er tilgjengelig for selskapets kunde- og finansieringsrådgivere. I Innovasjon Norges kompetansetjenester leveres det i enkelte av programmene en egen modul på samfunnsansvar, særlig tilpasset bedrifter som satser internasjonalt.

For rådgivnings- og kompetansetjenester som leveres av Innovasjon Norge er prinsippene om god forretningsskikk fulgt opp blant annet i klyngeprosjekter der spesifikke spørsmål om bærekraft, samt spørsmål om hvorvidt bedriften rapporterer i henhold til ulike rammeverk for samfunnsansvar, er tatt inn i nullpunkt- og følgeanalysen.

Innovasjon Norge har flere oppdrag som innebærer å bistå bedrifter inn i krevende markeder. I 2018 har god forretningsskikk, med hovedvekt på forståelsen av de krav og forventninger som stilles, vært på agendaen i flere seminarer og møteplasser innenfor rammen av Innovasjon Norges oppdrag.

Selskapet har i 2018 videreført obligatorisk antikorrupsjonsopplæring for alle ansatte gjennom dilemmatrening. Formålet med opplæringen er å sikre at alle som utfører arbeid eller tjenester for Innovasjon Norge ikke bare kjenner til gjeldende rettslig rammeverk, men også er trent jevnlig i å identifisere og håndtere situasjoner som kan oppstå. Det er et mål å gjennomføre dilemmatrening for alle ansatte to ganger i året.

Korrupsjonsrisiko har en sentral plass i selskapets etiske retningslinjer og er ytterligere utdypet i en egen antikorrupsjonspolicy. Innovasjon Norge har også utdypende retningslinjer omkring habilitet, adgangen til å inneha tillitsverv og bierverv, samt regler for eierskap og handel med verdipapirer.

EUs forordning for personvern (General Data Protection Regulation) trådte i kraft i EU fra 25. mai 2018 og i Norge noe senere. Innovasjon Norge har jobbet målrettet for at virksomhetens styrende dokumentasjon, systemer og prosesser skal være i samsvar med regelverket og vil fortsette dette arbeidet i 2019.

I november 2017 lanserte Innovasjon Norge en elektronisk varslingskanal som også er tilgjengelig for eksterne. Varslingskanalen er tilgjengelig både på intranett og på Innovasjon Norges hjemmeside, og gjør det mulig for selskapet å kommunisere med anonyme varslere uten at anonymiteten går tapt.

Innovasjon Norge har en risikobasert tilnærming til gjennomføring av Integrity Due Dilligence (bakgrunnsundersøkelser) av kunder, leverandører og aktører som Innovasjon Norge setter kunder i kontakt med. Det er utarbeidet styrende dokumentasjon som angir i hvilke tilfeller det skal gjennomføres bakgrunnsundersøkelser. Selve utførelsen av bakgrunnsundersøkelsen reguleres av en egen prosedyre.

Som et ledd i arbeidet med å forankre arbeidet med samfunnsansvar i hele Innovasjon Norge er det etablert et eget kompetanseteam med ressurspersoner. Disse skal støtte medarbeiderne og gjennomføre opplæringstiltak for å øke bevisstheten om samfunnsansvar i selskapet.

Resultatdisponering

Regnskapet for 2018 viser et overskudd på 208 millioner kroner. For ytterligere detaljer rundt utbytteregler vises det til note 37. Styrets forslag til disponering av overskuddet er som følger:

Avsatt utbytte til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra:		
Lavrisikordningen	kr	152 702 101
Overføres til eier Nærings- og fiskeridepartementet fra:		
Innovasjonslån og garantier	kr	24 459 023
Overføres til eiere, fylkeskommunene, fra:		
Risikolån og garantier	kr	17 509 915
Fordelt på:		
Møre og Romsdal fylkeskommune	kr	3 187 959
Troms fylkeskommune	kr	2 984 504
Trøndelag fylkeskommune	kr	2 176 409
Nordland fylkeskommune	kr	2 059 230
Finnmark fylkeskommune	kr	1 874 985
Sogn og Fjordane fylkeskommune	kr	1 637 710
Hedmark fylkeskommune	kr	1 208 739
Oppland fylkeskommune	kr	746 935
Telemark fylkeskommune	kr	684 462
Hordaland fylkeskommune	kr	468 921
Buskerud fylkeskommune	kr	192 054
Aust - Agder fylkeskommune	kr	156 467
Vest - Agder fylkeskommune	kr	125 529
Østfold fylkeskommune	kr	6 011
		<u>17 509 915</u>
Overført fra opptjent kapital:		
Investeringsfondet for Nordvest-Russland	kr	2 243 600
Investeringsfondet for Øst-Europa	kr	7 548 113
		<u>9 791 713</u>
Avsatt til opptjent egenkapital:		
Lavrisikordningen	kr	22 863 057
Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning	kr	-
Sum totalt		207 742 383

Utsiktene for 2019

Anita Krohn Traaseth fratrådte sin stilling som administrerende direktør i Innovasjon Norge ved årsslutt 2018. Hans Martin Vikdal gikk inn som konstituert administrerende direktør fra januar 2019. Rekruttering av ny administrerende direktør er i gang og vedkommende vil ventelig være på plass i løpet av annet halvår 2019.

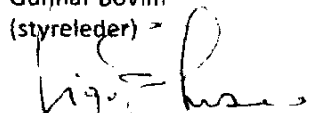
Regjeringen la frem sin politiske plattform på Granavolden 17. januar 2019. Hovedretning på nærings- og innovasjonspolitikken ligger fast med mål om å omstille norsk økonomi for å skape vekst, nye arbeidsplasser og sikre flere ben å stå på. Satsingen på kunnskap, forskning og innovasjon for å skape nye jobber med høy verdiskaping videreføres. Regjeringen har som mål at Norge skal være et innovativt land og vil styrke satsingen på næringsrettet forskning og innovasjon. Innovasjon Norge er klar til sterkt og tydelig å støtte opp om regjeringens ambisjoner ved å bidra til økt verdiskapende næringsutvikling i hele landet, og gi lokale ideer globale muligheter.

Resultatene av regjeringens områdegjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparatet i Norge vil foreligge i løpet av 2019. Med et mål om å vurdere helheten og forenkle tilgangen til det offentlige virkemiddelapparatet, vil områdegjennomgangen kunne komme med forslag til endringer som vil påvirke Innovasjon Norge i årene fremover. Styret vil i løpet av høsten 2019 starte arbeidet med å utvikle selskapets strategi for en ny strategiperiode, og resultatene av områdegjennomgangen vil inngå i dette arbeidet.

Oslo, 29. mars 2019
I styret for Innovasjon Norge

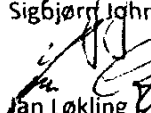

Gunnar Bovim
(styreleder)

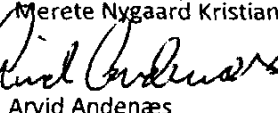

Jørund Ødegård Lunde
(nestleder)

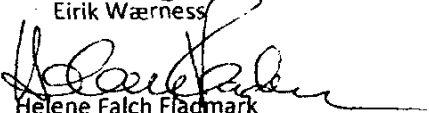

Sigbjørn Johnsen

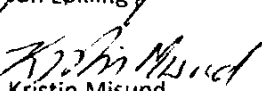

Merete Nygaard Kristiansen

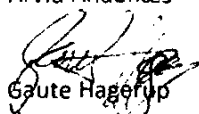

Eirik Wærness

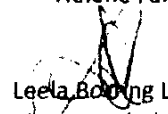

Jan Løking

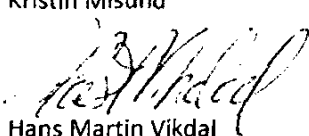

Arvid Andenæs

Helene Falch Fladmark

Kristin Misund

Gaute Hagerup
(ansattvalgt)

Leela Børting Låstad
(ansattvalgt)

Hans Martin Vikdal
(konstituert administrerende direktør)

Innovasjon Norge

Resultatregnskap

(Beløp i 1 000 kr)

	Noter	2018	2017
Renter av utlån	3	608 174	594 369
Renter av bankinnskudd		8 452	7 042
Sum renteinntekter		616 627	601 411
Renter på innlån	4	137 187	123 915
Innlånsprovisjon	5	64 720	61 024
Sum rentekostnader		201 907	184 938
Netto renteinntekter		414 720	416 472
Utbytte og netto tap på verdipapirer	6	-4 943	-5 674
Offentlige inntekter	7	1 140 895	1 071 134
Eksterne inntekter	8	134 563	123 618
Diverse driftsinntekter		3 997	19 649
Sum driftsinntekter		1 279 455	1 214 401
Lønn og personalkostnader	9	723 123	693 972
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	10, 11	31 463	15 990
Direkte prosjektkostnader	12	453 106	455 436
Andre driftskostnader	13, 14	250 820	208 941
Sum driftskostnader		1 458 512	1 374 339
Resultat før tap		230 720	250 860
Tap på utlån og garantier	15	90 445	76 516
Tapsdekning	15, 16	-67 468	-126 156
Sum netto tap på utlån og garantier	15	22 977	-49 640
Årsresultat		207 742	300 501
Utbytte og overføringer til eiere	37	194 671	286 616
Overført fra opptjent kapital i låne- og investeringsfond	36, 37	-9 792	-9 544
Overført til opptjent egenkapital	37	22 863	23 429
Sum overføringer og disponeringer	37	207 742	300 501

Innovasjon Norge

Eiendeler

(Beløp i 1 000 kr)

	Noter	2018	2017
Ordinære innskudd i banker	17	1 067 113	1 091 365
Bundne innskudd i Norges Bank	17	5 464 466	5 311 619
Sum bankinnskudd		6 531 579	6 402 984
Lavrisikolån	18	14 378 244	14 152 587
Innovasjons- og risikolån	18, 28	3 771 257	3 175 752
Andre utlån	19	1 399 198	1 392 331
Sum brutto utlån		19 548 699	18 720 670
- Nedskrivninger på individuelle utlån	15	-690 109	-795 096
- Nedskrivninger på grupper av utlån	15	-211 000	-187 000
Sum netto utlån		18 647 590	17 738 575
Aksjer og andeler	23	30 370	39 766
Eierinteresser i tilknyttede selskap	24	204 027	175 950
Eierinteresser i konsernselskaper	25	10 600	300
Immaterielle eiendeler	10	51 563	45 849
Varige driftsmidler	11	38 622	28 275
Andre eiendeler	26	375 513	341 543
Ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	28	168 472	167 673
Sum eiendeler		26 058 335	24 940 914

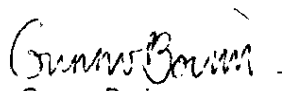
Innovasjon Norge
Gjeld og Egenkapital
(Beløp i 1 000 kr)

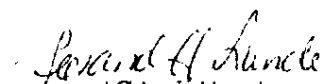
	Noter	2018	2017
Innlån fra staten, lavrisikolån	20, 29	12 710 000	12 445 000
Innlån fra staten, innovasjons- og risikolån	20, 29	3 740 000	3 245 000
Sum innlån fra staten		16 450 000	15 690 000
Annen gjeld	30	992 387	879 519
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	31	674 139	658 940
Pensjonsforpliktelser	32	123 459	160 868
Nedskrivninger på garantiansvar	15	2 438	4 256
Tapsfond	33	2 565 283	2 369 682
Rentestøttefond	34	38 952	28 409
Tilskuddsfond	35	1 306 806	1 380 616
Sum avsetninger til forpliktelser		4 036 938	3 943 831
Innskutt kapital i låne- og investeringsfond	36	2 310 465	2 187 289
Opptjent kapital i låne - og investeringsfond	36	-7 108	2 684
Sum kapital låne- og investeringsfond	36	2 303 358	2 189 974
Innskutt egenkapital	37	665 645	665 645
Opptjent egenkapital	37	935 868	913 005
Sum egenkapital	37	1 601 514	1 578 651
Sum gjeld og egenkapital		26 058 335	24 940 914

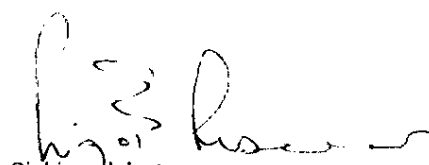
Oslo, 31. desember 2018

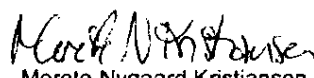
29. mars 2019

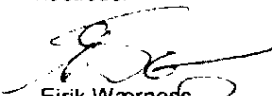
I styret for Innovasjon Norge

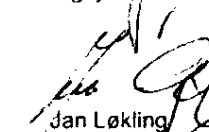

Gunnar Bovim
styreleder

Jørund Ødegård Lunde
nestleder

Sigbjørn Johnsen

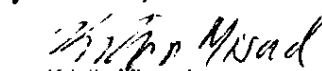

Merete Nygaard Kristiansen

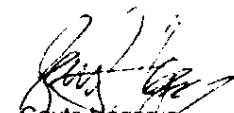

Eirik Wærness

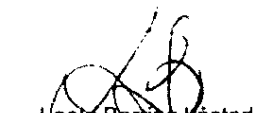

Jan Løking

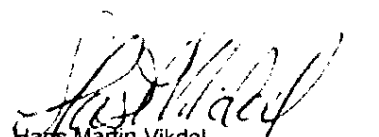

Arvid Andenæs

Helene Falch Fladmark

Kristin Misund

Gaute Hagerup
ansattrepresentant

Leela Barina Kåstad
ansattrepresentant

Hans Martin Vikdal
konstituert administrerende direktør

Innovasjon Norge
Kontantstrømoppstilling
(Beløp i 1000 kr)

	2018	2017
Årsresultat	207 742	300 501
Ordinære avskrivninger	31 463	15 990
Endring i tapsavsetninger på utlån	-80 986	-39 031
Endring nedskrivning aksjeinvesteringer	53 015	-11 545
Tap ved salg av aksjer	-	16 756
Forskjell kostnadsført / betalt pensjon	-37 409	54 581
Endring i andre tidsavgrensningsposter	208 357	290 282
Innbetalinger på utlån	2 438 448	2 346 845
Utbetalinger på utlån	-3 371 335	-3 005 442
Innbetalt fra oppdragsgivere til tilskuddsaktiviteter	2 545 690	2 530 521
Utbetalte tilskudd	-2 673 746	-2 735 026
Innbetalt fra staten til risikoavlastningsfond	67 125	46 400
Utbetalt til investorer såkorninvesteringer	-13 425	-34 500
Tilbakebetalt til staten fra tapsfond	-	-82 229
A - Netto kontantstrøm fra driften	-625 060	-305 897
B - Tilbakebetalt / innskutt investeringsfond til/fra eier	123 176	-52 409
Innbetalinger på innlån	47 400 000	45 635 000
Utbetalinger på innlån	-46 640 000	-44 965 000
C - Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	760 000	670 000
Kjøp av aksjer	-86 375	-81 342
Salg av aksjer	4 379	6 210
D - Netto kontantstrøm fra verdipapirer	-81 996	-75 132
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-47 524	-43 546
E - Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-47 524	-43 546
A+B+C+D+E = netto likviditetsendring	128 595	193 016
Likviditet 01.01	6 402 984	6 209 968
Likviditet 31.12	6 531 579	6 402 984

Innovasjon Norge

Noter til årsregnskapet 2018

NOTE 1

SELSKAPSFØRSEL OG REGNSKAPSPRINSIPPER

Selskapsinformasjon

Innovasjon Norge er et særlovsselskap med formål å være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet. Innovasjon Norges hovedmål er å skulle utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og utløse regionenes næringsmessige muligheter.

Nærings- og fiskeridepartementet er hovedeier med 51 % og fylkeskommunene eier 49 %. Innovasjon Norge forvalter midler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Kulturdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Utenriksdepartementet, Samferdselsdepartementet, fylkeskommunene og fylkesmennene.

Innovasjon Norge tilbyr fem tjenestetyper:

- finansieringstjenester
- kompetansetjenester
- rådgivningstjenester
- nettverkstjenester
- profileringstjenester

Grunnlaget for utarbeidelse av regnskapet

Årsregnskapet er avgitt i samsvar med regnskapsloven, god regnskapsskikk for øvrige foretak og lov om Innovasjon Norge.

Bruk av estimat

Ved utarbeidelse av årsregnskapet benyttes estimater og skjønnsmessige vurderinger av usikre størrelser. Estimaterne og vurderingene representerer et beste skjønn på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Faktiske resultater vil kunne avvike fra estimatene. Innovasjon Norges vesentligste estimater og vurderinger er knyttet til vurdering av nedskrivninger på utlån og garantier, verdsettelse av aksjer og pensjoner til egne ansatte.

Omklassifisering

I de tilfeller klassifisering av poster endres vil også fjorårets tall omarbeides for å gjøre regnskapene sammenlignbare.

Konsolidering

Det utarbeides ikke konsernregnskap for Innovasjon Norge og dets datterselskaper etter unntaksregelen i Regnskapsloven § 3-8. Dette er basert på at datterselskapene ikke anses å ha betydning for å bedømme Innovasjon Norges stilling og resultat.

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er i balansen omregnet til balansedagens kurs. Inntekter og kostnader i utenlandsk valuta er omregnet til kursen på transaksjonstidspunktet. Verdiendringer som følger av endret kurs mellom transaksjons- og balansedag resultatføres.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tolv måneder fra anskaffelse.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler balanseføres når:

1. det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelen vil tilflyte foretaket, og
2. anskaffelseskost for eiendelen kan måles pålitelig

Immaterielle eiendeler vurderes til anskaffelseskost og nedskrives til virkelig verdi dersom denne er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Immaterielle eiendeler med begrenset økonomisk levetid avskrives over forventet brukstid.

Varige driftsmidler

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som varige driftsmidler. Varige driftsmidler vurderes til anskaffelseskost og nedskrives til virkelig verdi dersom denne er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Varige driftsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives over forventet brukstid.

SELSKAPSFORMLASJON OG REGNSKAPSPRINSIPPER

Utlån, aksjer og finansielle forpliktelser

Generelle prinsipper og definisjoner

Innregning og fraregning

Utlån, aksjer, øvrige finansielle eiendeler, samt innlån fra staten og øvrige finansielle forpliktelser innregnes i balansen når Innovasjon Norge blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser.

Utlån, aksjer og øvrige finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper.

Innlån fra staten og øvrige forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles utlån og fordringer, samt innlån fra staten og andre finansielle forpliktelser til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer.

Utlån

Innovasjon Norges utlånsvirksomhet er inndelt i tre lånetyper:

1. Lavrisikolån
2. Innovasjons- og risikolån
3. Øvrige låneordninger, herunder lån til sårn- og investeringsfond

Etableringsprovisjon ved utbetaling av innovasjonslån og andre risikolån blir inntektsført på utbetalingstidspunktet da provisjonen ikke overstiger de direkte kostnadene. De andre låneordningene har ikke etableringsprovisjon.

Verdifall på utlån

På balansedagen vurderes det om det finnes objektive indikasjoner på at utlån har falt i verdi.

Eksempler på tapshendelser er vesentlige finansielle problemer hos debitor som kan være:

- svak økonomi
- negativ økonomisk utvikling
- betalingsmislighold
- betydelige endringer i vilkår
- negative endringer i interne og eksterne forhold
- konkurs
- gjeldsforhandlinger eller avvikling

Verdivurderingene av sikkerhetene er beheftet med relativt stor usikkerhet både som følge av at beliggenhet tidvis er usentral, pantet er spesialisert og antallet mulige interessenter er begrenset.

Individuelle nedskrivninger

Dersom det foreligger objektive indikasjoner nedskrives utlånet. Nedskrivningen måles som differansen mellom utlånets balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte fremtidige kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens effektive rente. Nedskrivningen innregnes i resultatet.

Gruppevis nedskrivninger

For lavrisikolånene foretas også gruppevis nedskrivninger. Porteføljen er inndelt i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper. Utlån som er vurdert for nedskrivning individuelt, men hvor objektive bevis på verdifall ikke finnes, medtas i gruppevurdering av utlån. Gruppenedskrivningene fastsettes med utgangspunkt i risikoklassifiseringssystemet der kalkulert risiko beregnes som produktet av antatt driftsrisiko og risiko for manglende sikkerhetsdekning.

Tapsfond

Det er etablert tapsfond for innovasjons- og risikolån, garantier og lån til sårnordene. Med begrepet tapsfond menes midler som skal dekke forventede tap på disse særskilte utlånsordningene og garantiene. Midlene inngår i bevilgninger fra staten, enten som særskilte bevilgninger eller som en del av tilskuddsmidlene. Midlene avsettes som en forpliktelse i balansen. Når det foretas en nedskrivning av utlån i en utlånsordning som har et tapsfond, foretas en tilsvarende inntektsføring fra tapsfondet. Nedskrivninger og inntektsføring fra tapsfondet presenteres brutto i resultatregnskapet på regnskapslinjene «Tap på utlån og garantier» og «Tapsdekning». Nedskrivninger innenfor tapsfondets størrelse vil ikke ha netto resultateffekt for Innovasjon Norge. Eventuelle tap utover tapsfondet størrelse dekkes av staten i form av ekstra bevilgninger. Se nærmere omtale i note 33.

Nærmere beskrivelse av Innovasjon Norges finansieringstjenester

Lavrisikolån

Lavrisikolån er et tilbud til bedrifter med behov for finansiering av sitt langsiktige kapitalbehov. Lånene gis på konkurranseedyktige markedsmessige rentebetingelser. Lavrisikolånene skal sikres med pant og har normalt sikkerhetsmessig dekning, men kan ha pantemessig underdekning på inntil 25 % på innvilgelsestidspunktet. Lavrisikolån prioriteres gitt til bedrifter i distrikter og til prosjekter hvor lånetilbudet fra andre banker er begrenset på grunn av risikomessige vurderinger fra bankenes side. Det er ingen begrensning på bedriftsstørrelse, men lånene gis

SELSKAPSFORMASJON OG REGNSKAPSPRINSIPPER

i hovedsak til små og mellomstore bedrifter med inntil 250 ansatte. Innovasjon Norge har et spesielt ansvar for å ivareta finansiering av bedrifter i fiskerierne, i landbruket og i distriktene. Tap på denne type lån dekkes av rentemarginen og får resultateffekt. Innovasjon Norge bærer således den økonomiske risikoen ved disse lånene. Avdragstid er normalt 5-15 år. Lånene finansieres med rentebærende innlån fra staten. Resultat på ordningen tilbakebetales i sin helhet til staten gitt at egenkapitalandel på ordningen tilsvarer 10,5 %.

Risikolån

Risikolån gis som toppfinansieringslån med relativt høy grad av risiko og med til dels gunstige betingelser hva angår rente og nedbetalingstid sett i forhold til prosjektrisikoen. Risikolån kan benyttes til delfinansiering av investeringsprosjekter som handler om nyetablering, nyskaping, omstilling, internasjonalisering og utvikling og som det er vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for å kunne gjennomføre i det private kredittmarkedet. Innovasjon Norges medvirkning skal ha en utløsende effekt for at prosjektet skal kunne gjennomføres. Mindre lån kan gis uten pantesikkerhet, mens større lån har pantesikring som kan ha underdekning mellom 25 % til 75 % på innvilgelsestidspunktet.

Rentene for risikolån ligger noe høyere enn for lån i det private kredittmarkedet og skal normalt ha noe kortere løpetid. Målgruppen er bedrifter over hele landet og i alle bransjer. Maksimalt engasjement per kunde er 50 millioner kroner. Maksimal løpetid på risikolån er 15 år inklusive avdragsfrie perioder. Lånene finansieres med rentebærende innlån fra staten. Tap på lånene finansieres via tapsfond. Det betyr at tap på risikolån ikke har resultateffekt og Innovasjon Norge bærer ikke den økonomiske risikoen ved disse lånene. Tap med tilhørende tapsdekning vises brutto i regnskapet. Resultat på ordningen tilbakebetales i sin helhet til staten og fylkene.

Garantier

Innovasjon Norges garantiordninger er i hovedsak rette mot gründere og vekstbedrifter som på grunn av manglende sikkerhet har problemer med å få lån i private banker. Innovasjon Norges garantier er i praksis en sidesikkerhet som stilles ovenfor bedriftens lokale bankforbindelse for at banken skal kunne innvilge driftskreditt eller investeringslån. Primært benyttes våre garantier som garanti for driftskreditt. Garanti kan kun stilles som simpel garanti ovenfor bank med garantiansvar normalt inntil 50 %, men inntil 75 % for bedrifter yngre enn 3 år. For 50 % garantier er garantiprovisjonen på minimum 1 %. For 75 % garantier er garantiprovisjonen minimum 2 %. Tap på garantier dekkes av tapsfond og får ingen resultateffekt for Innovasjon Norge. Innovasjon Norge bærer således ikke den økonomiske risikoen ved garantiene. Det avsettes til tapsfond for alle garantier som gis. Ordningen ligger under delregnskapene for risikolån og innebærer at resultat på ordningen i sin helhet tilbakebetales til staten og fylkene.

Såkmorkapitalordninger

Innovasjon Norges såkmorkordninger består av både ansvarlig lån til såkmorkfond selskaper og investering i aksjer. Ordningene finansieres via investeringsfond og tapsfond som mottas fra staten. Ordningene har ingen resultateffekt for Innovasjon Norge og vi bærer derved ingen økonomisk risiko. Ved opphør av ordningene skal eventuelt resultat tilbakebetales til staten i sin helhet.

Ansvarlig lån til Såkmorkfondene

Ansvarlige lån fra Innovasjon Norge løper i utgangspunktet uten avdrag og forfaller til betaling i sin helhet til pari kurs 15 år fra dato for avtale mellom fondet og Innovasjon Norge. Renter betales ikke løpende, men akkumuleres og tillegges hovedstol hvert år per 31.12. Såkmorkmidlene benyttes av såkmorksekskapene til egenkapitalinvesteringer i nystartet virksomhet. Avdrag som innbetales utenom ordinært forfall føres som nedbetaling på hovedstol.

Tapsfond for lån til såkmorksekskapene

Det er bevilget et tapsfond til hvert av såkmorkfondsselskapene som tilsvarer 25 % av opprinnelig lånekapital. Inntil 50 % av realiserte tap i enkeltsekskaper kan føres direkte mot tapsfondet i Innovasjon Norge, maksimert oppad til rammen for tapsfondet. Kun hovedstol uten tillegg av renter kan belastes tapsfondet. Tapte renteinntekter dekkes av en særskilt bevilgning fra Nærings- og fiskeridepartementet. De resterende 50 % av tapene dekkes av de private investorene i såkmorksekskapene. Dersom såkmorkfondene er insolvent ved oppgjørstidspunktet, må staten etterbevilge dekning av tap som ikke dekkes av tapsfondene.

Aksjer Såkmorkfond

Innovasjon Norge skyter inn egenkapital i såkmorksekskaper på vegne av staten. Fondene finansieres i form av egenkapital med 50/50 fordeling mellom private investorer og Innovasjon Norge. Innovasjon Norge går imidlertid inn med overkurs på 15 % utover det de private investorene gjør. Med risikoavlastning på 15 % for private investorer innebærer det at Innovasjon Norges eierandel utgjør 42,5 %. Fondenes løpetid er minimum 10 år og begrenset oppad til 15 år. Eventuelle tap og nedskrivninger på aksjer, begrenset oppad til 35 % av investert beløp, dekkes av tapsfond. Tap utover tapsfondets størrelse dekkes via ekstrabevilgninger fra staten. Ved oppgjør av ordningene skal gevinst tilbakebetales til staten, et eventuelt tap dekkes av tapsfondet eller ekstrabevilgninger fra staten. Innovasjon Norge bærer derved ingen økonomisk risiko knyttet til disse ordningene.

Da Innovasjon Norges eierandel aldri skal overstige 50 % og man heller ikke vil ha bestemmende innflytelse i styret behandles sekskapene som regnskapsmessig som tilknyttede sekskaper.

Investeringsfondene for Nordvest-Russland og Øst-Europa

Disse investeringsfondene kan investere sammen med norsk næringsliv på kommersielle betingelser i Nordvest-Russland og Øst-Europa. Målgruppen er små- og mellomstore norske bedrifter med internasjonale vekstambisjoner og forutsetninger for å lykkes i fondenes virkeområder. Innovasjon Norge skyter inn egenkapital

SELSKAPSFØRINGS- OG REGNSKAPSPRINSIPPER

eventuelt også i kombinasjon med ansvarlig lån.

Fondene finansieres med investeringsfond fra staten. Ved positive resultater på ordningene utbetales det utbytte tilbake til staten på 75 % av årets resultat, begrenset oppad til innskutt kapital multiplisert med rentesats for statens kapital i forvaltningsbedriftene. Negative resultat dekkes av investeringsfondet og Innovasjon Norge bærer derfor ingen økonomisk risiko.

Aksjer

Aksjer er vurdert etter kostmetoden. For investeringer som anses som langsiktige nedskrives disse til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Investeringer som anses som kortsiktige vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Mottatt utbytte fra selskapene inntektsføres som utbytte av verdipapirer.

Tilknyttet selskap er selskap der Innovasjon Norge har betydelig innflytelse. Normalt foreligger det betydelig innflytelse når Innovasjon Norge har en eierandel på 20 % eller mer. Som datterselskap regnes selskap der Innovasjon Norge har kontroll. Normalt foreligger det kontroll når selskapet har en eierandel på 50 % eller mer. Tilknyttede selskap og datterselskap regnskapsføres etter kostmetoden.

Tilskuddsfond

Innovasjon Norge har årlige tilsagnsrammer for tilskuddsordninger til ulike formål.

For tilskuddsordningene som organiseres med fond gjelder følgende regler:

- Tilskuddsmidlene, som bevilges over statsbudsjettet, blir inntil utbetaling plassert på øremerkede konti i Norges Bank som ikke er rentebærende for Innovasjon Norge. Tilskuddsmidlene innregnes i balansen til Innovasjon Norge og er klassifisert som bankinnskudd med motpost forpliktelse «Tilskuddsfond».
- For tilskuddsordningene bortfaller tilsagn dersom midlene ikke er benyttet senest tre år etter innvilgningsåret. Ubrukte tilskuddsmidler for disse ordningene tilbakeføres til neste års ramme eller til staten avhengig av regelverket for tilskuddsordningen.
- Tilskuddsmidler som utbetales til kunder har ingen resultateffekt for Innovasjon Norge og blir således ikke utgifts- eller inntektsført i resultatregnskapet. Kostnader knyttet til tjenesteleveranser i regi av Innovasjon Norge er kostnadsført i resultatregnskapet og tilhørende kostnadsdekning fra tilskuddsmidler er resultatført under offentlige inntekter.

Prinsipper for inntekts- og kostnadsføring

Inntekter

Inntekter regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende kostnader. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Offentlige inntekter

Offentlige bevilgninger til Innovasjon Norge inntektsføres i takt med påløpte kostnader for de formål som bevilgningene er ment å dekke. Dette betyr at deler av bevilgningen et år kan bli overført til neste år.

Rentestøttefond

Rentestøttefond er midler som skal dekke avtalte renter ved innvilgning av rentefrihet på innovasjons- og risikolån. Bevilgede midler avsettes som en forpliktelse i balansen. Når det gis rentefrihet foretas en tilsvarende inntektsføring av forpliktelsen som tilsvarer inntektstapet.

Rentestøttefondet finansieres ved at vi bevilger tilskuddsmidler til oss selv fra rammen for risikolån. Tilskuddsrammene gis årlig fra Regional utvikling fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Innovasjonsordningen fra Nærings- og fiskeridepartementet. For hvert år skal det avsettes tilstrekkelige midler til å dekke innvilgning av rentefrihet i inneværende år.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Renteinntekter og -kostnader

Renter resultatføres etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader.

Renteinntekter og rentekostnader knyttet til låne- og investeringsfondene omtalt i note 36 presenteres brutto under regnskapslinjene «Renter av utlån» og «Renter på innlån». For såkornordningene skal rentekostnadene tilsvare renteinntektene. Såkornordningen er innrettet slik at den ikke skal gi resultateffekt for Innovasjon Norge.

SELSKAPSFØRINGSINFORMASJON OG REGNSKAPSPRINSIPPER

Pensjoner

Innovasjon Norge regnskapsfører pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser i henhold til Norsk Regnskapsstandard, NRS 6 Pensjonskostnader.

Ytelsespensjon

Ved regnskapsføring av pensjon som er ytelsesplan, kostnadsføres forpliktelsen over opptjeningsperioden i henhold til planens opptjeningsformel. Allokeringssatser tilsvarende planens opptjeningsformel med mindre det vesentlige av opptjeningen skjer mot slutten av opptjeningsperioden. Lineær opptjening legges da til grunn. For pensjonsordninger etter lov om foretakspensjon anvendes således lineær opptjening.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsperiode i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene (korridor). Virkningen av planendringer med tilbakevirkende kraft som ikke er betinget av fremtidig ansettelse, innregnes i resultatregnskapet umiddelbart. Planendringer med tilbakevirkende kraft som er betinget av fremtidig ansettelse, fordeles lineært over tiden frem til ytelsen ikke lenger er betinget av fremtidig ansettelse.

Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsene og verdien av pensjonsmidler som er avsatt for betaling av ytelsene. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi. Måling av pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler gjennomføres på balansedagen. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene, og er beregnet av netto faktisk underfinansiering. Avtalefestet pensjonsforpliktelse (AFP) innenfor LO/NHO-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning, men som regnskapsføres som en innskuddsbasert ordning da den ikke er målbar.

Kontantstrømpstilling

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter og bankinnskudd. Kontantstrømpstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden og er tilpasset de ulike virksomhetsområdene.

NOTE 2

DELREGNSKAP - RESULTAT

(Beløp i 1 000 000 kr)

Innovasjon Norge har 7 delregnskap med bakgrunn i regelverk fra oppdragsgivere og eiere. Hvert delregnskap har separat resultat og balanse, samt egne regler for egenkapital og resultatdisponering. Se note 37.

	Lavrisiko låneordningene		Risikolån distriktstrettede		Innovasjons- og risikolån og øvrige ordninger		Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning		Såkorfondene		Investeringsfondene Nordvest-Russland og Øst-Europa		Felles egenkapital		Sum	
	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17
Renter av utlån	419	430	60	57	104	84	0	0	25	23	-	0	-	-	608	594
Renter av banklånsskudd	2	2	0	0	0	0	5	4	-	-	1	1	-	-	8	7
Sum renteinntekter	421	431	60	57	104	84	5	4	25	23	1	1	-	-	617	601
Renter på innlån	91	87	7	6	13	8	0	0	25	23	-	-	-	-	137	124
Innlånsprovisjon	50	49	5	5	9	7	-	-	-	-	-	-	-	-	65	61
Sum rentekostnader	141	136	12	10	23	15	0	0	25	23	-	-	-	-	202	185
Netto renteinntekter	280	295	48	47	81	69	5	4	-	-	1	1	-	-	415	416
Offentlige inntekter	-	-	-	-	-	-	1 133	1 068	8	3	-	-	-	-	1 141	1 071
Ekslerte inntekter mv	2	0	0	1	1	3	135	137	-	3	-5	-6	-	-	134	138
Sum driftsinntekter	2	0	0	1	1	3	1 268	1 204	8	6	-5	-6	-	-	1 275	1 209
Sum driftskostnader	84	75	31	32	58	47	1 273	1 209	8	6	5	6	-	-	1 459	1 374
Resultat før tap	198	221	18	16	24	25	0	0	0	0	-9	-10	-	-	231	251
Tap på utlån og garantier	22	-49	-2	29	38	65	2	1	29	31	1	-1	-	-	90	77
Tapsdekning	-	-	2	-29	-38	-65	-2	-1	-29	-31	-	-	-	-	-67	-126
Sum netto tap på utlån og garantier	22	-49	-40	-	-	-	-40	-40	-	-	-1	1	-	-	23	-50
Resultat	176	269	18	16	24	25	0	-0	-0	-0	-10	-10	-	-	208	301
Disponering av resultatet:																
Utbytte/overføring til eier	153	246	18	16	24	25	-	-	-	-	-	-	-	-	195	287
Fra låne- og investeringsfond	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-10	-10	-	-	-10	-10
Til opptjent egenkapital	23	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	23
Sum disponert	176	269	18	16	24	25	-	-	-	-	-10	-10	-	-	208	301

NOTE 2

DELREGNSKAP - FORTSETTELSE, BALANSE

(Beløp i 1 000 000 kr)

	Lavrisiko låneordningene		Risikolån distriktstrettede		Innovasjons- og risikolån og øvrige ordninger		Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning		Såkorntfondene		Investeringsfondene Nordvest-Russland og Øst-Europa		Felles egenkapital		Sum	
	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17	Regnskap	31.12.17
Eiendeler																
Bankinnskudd	210	244	950	955	1 582	1 501	1 998	1 975	1 553	1 489	239	240	-	-	6 532	6 403
Brutto utlan	14 378	14 153	1 235	1 190	2 536	1 986	128	187	1 266	1 200	5	5	-	-	19 549	18 721
Tapsnedskrivning	-320	-312	-124	-162	-205	-219	-	-	-248	-285	-5	-4	-	-	-901	-982
Netto utlan	14 059	13 841	1 111	1 028	2 331	1 767	128	187	1 018	915	0	1	-	-	18 648	17 739
Aksjer og andeler	0	-	0	-	0	-	0	0	0	-	30	40	-	-	30	40
Eierinteresser i tilknyttede selskap	0	-	0	-	0	-	0	-	204	176	0	-	-	-	204	176
Eierinteresser i konsenselskap	0	-	0	-	0	-	0	0	10	-	0	-	-	-	11	0
Immaterielle eiendeler	52	46	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-	52	46
Vange driftsmidler	39	28	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-	39	28
Andre eiendeler	5	-	73	118	1	-	96	114	263	308	61	62	20	20	519	622
Ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	83	83	10	10	13	14	62	61	0	-	0	-	-	-	168	168
Sum eiendeler	14 447	14 242	2 144	2 111	3 928	3 281	2 285	2 337	3 048	2 888	331	342	20	20	26 202	25 221
Gjeld og egenkapital																
Inntan fra staten	12 710	12 445	1 297	1 307	2 443	1 938	0	-	0	-	0	-	-	-	16 450	15 690
Annen gjeld	252	334	39	38	114	139	761	701	572	529	62	64	-	-	1 799	1 805
Avsetning til forpliktelser	8	10	808	766	1 371	1 205	1 418	1 530	436	441	6	6	-	-	4 047	3 958
Lane- og investeringsfond	0	-	0	-	0	-	0	-	2 040	1 917	263	273	-	-	2 303	2 190
Egenkapital	1 476	1 453	0	-	0	-	106	106	0	-	0	-	20	20	1 602	1 579
Sum gjeld og egenkapital	14 447	14 242	2 144	2 111	3 928	3 281	2 285	2 337	3 048	2 888	331	342	20	20	26 202	25 221

Forklaring på differanse mellom årsregnskap og sum delregnskap:

Balansesum delregnskap

26 202

Balansesum årsregnskap

25 221

Differanse

26 058

Intern fordring presentert under andre eiendeler og annen gjeld som er nettel i årsregnskapet, men ikke i delregnskapene

24 941

Rest etter splitt av delregnskapet "risikolån og garantier"

143

Omklassifisering mellom andre eiendeler og annen gjeld på delregnskapene

280

-71

-162

-42

-41

-30

-77

-

-

NOTE 3**RENTER AV UTLÅN**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Renter av ordinære lavrisikolån	113 387	116 717
Renter av fiskefartøyslån	182 049	182 919
Renter av landbrukslån	123 571	129 912
Rentestøtte og renter av innovasjons- og risikolån	163 451	141 156
Rentestøtte og renter av lån fra såkornfondene	25 451	23 360
Renter av andre utlån	265	305
Sum	608 174	594 369

NOTE 4**RENTER PÅ INNLÅN**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Renter på innlån til lavrisikolån	90 898	86 721
Renter på innlån til innovasjons- og risikolån	20 615	13 801
Renter på såkornfondene	25 451	23 360
Andre rentekostnader	223	32
Sum	137 187	123 915

NOTE 5**INNLÅNSPROVISJON**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Provisjon på innlån til lavrisikolån	50 461	49 161
Provisjon på innlån til innovasjons- og risikolån	13 724	11 777
Sum innlånsprovisjon til staten	64 185	60 939
Provisjon på vekstgarantier	535	85
Sum innlånsprovisjon	64 720	61 024

Innovasjon Norge betaler 0,4 % provisjon til staten på alle innlån.

NOTE 6**UTBYTTE OG NETTO GEVINST/TAP PÅ VERDIPAPIRER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Mottatt utbytte	74	74
Endring i nedskrevet verdi på aksjer	-5 017	7 213
Gevinst ved salg av aksjer	-	176
Tap ved salg av aksjer	-	-13 137
Sum	-4 943	-5 674

NOTE 7

OFFENTLIGE INNTEKTER

(Beløp i 1 000 kr)

Spesifikasjon av inntektsførte offentlige inntekter:

Departement, kapittel og post i statsbudsjettet		2018	2017
Nærings- og fiskeridepartementet			
Kap. 2421 post 50	Innovasjon - prosjekter, fond	44 472	48 070
Kap. 2421 post 70	Bedriftsutvikling og administrasjon	158 916	173 934
Kap. 2421 post 71	Innovative næringsmiljøer	20 723	21 169
Kap. 2421 post 72	Forsknings- og utviklingskontrakter	37 478	23 156
Kap. 2421 post 74	Reiseliv, nettverks- og kompetanseprogrammer	503 158	455 323
Kap. 2421 post 76	Miljøteknologi	61 845	47 153
Kap. 2421 post 77	Tilskudd til pre-så Kornfond	1 577	1 247
Kap. 2421 post 80	Næringsstiltak på Svalbard	855	1 554
Kap. 2415 post 75	Marint verdiskapingsprogram	-	330
Kommunal- og moderniseringsdepartementet			
Kap. 550 post 62	Bedriftsrettede lån og tilskudd til distriktene	72 024	52 362
Kap. 550 post 70	Bedriftsrettede programmer i distriktene	8 671	7 928
Kap. 551 post 60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	5 350	22 575
Kap. 551 post 61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	3 673	3 502
Kap. 552 post 72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	154	30 616
Kap. 553 post 65	Omst. programmer i arbeidsmarkedet	11 830	6 615
Kap. 553 post 74	Tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer	16 112	1 280
Landbruks- og matdepartementet			
Kap. 1149 post 72	Tilskudd til økt bruk av tre	-	2 615
Kap. 1150 post 50	Til gjennomføring av jordbruksavtalen	104 453	86 888
Kap. 1151 post 51	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	3 536	2 868
Utenriksdepartementet			
Kap. 117 post 76	EØS-finansieringsordningene	21 696	33 252
Kap. 118 post 01	Nordomradetiltak driftsutgifter	2 921	3 737
Kap. 118 post 70	Barents 2020 / Samarbeid Russland	2 383	1 110
Kap. 163 post 70	Noreps	9 716	11
Kap. 169 post 70	Vision 2030	1 419	1 210
Kunnskapsdepartementet			
Kap. 285 post 53	Strategiske satsinger	7 936	11 056
Kulturdepartementet			
Kap. 325 post 71	Kulturell og kreativ næring	4 034	4 560
Klima- og miljødepartementet			
Kap. 1400 post 50	Grønne løsninger	10 000	-
Kap. 1422 post 70	Klima- og miljøvennlig skipsfart	207	484
Øvrige offentlige inntekter		25 758	26 529
Sum inntektsførte offentlige inntekter		1 140 895	1 071 134

Øvrige offentlige inntekter består av inntekter fra Samferdselsdepartementet, fylkeskommunene, EU og andre offentlige institusjoner.

NOTE 7

OFFENTLIGE INNTEKTER - FORTSETTELSE

(Beløp i 1 000 kr)

Spesifikasjon av disponible rammer og bevilgninger via oppdragsbrev:

Departement, kapittel og post i statsbudsjettet		2018	2017
Nærings- og fiskeridepartementet			
Kap. 2421 post 50	Innovasjon - prosjekter, fond	514 000	573 500
Kap. 2421 post 51	Tapsfond - sårnorkapitalfond	44 600	46 400
Kap. 2421 post 53	Nye sårnorkfond, risikoavlastning	22 500	-
Kap. 2421 post 70	Bedriftsutvikling og administrasjon	166 267	166 489
Kap. 2421 post 71	Innovative næringsmiljøer	126 600	116 500
Kap. 2421 post 72	Forsknings- og utviklingskontrakter	328 700	278 700
Kap. 2421 post 74	Reiseliv, profilering og kompetanse	546 500	517 400
Kap. 2421 post 76	Miljøteknologi	555 500	534 500
Kap. 2421 post 77	Tilskudd til pre-sårnorkfond	50 000	50 000
Kap. 2421 post 78	Administrasjonsstøtte for distriksrettede sårnorkfond	3 400	4 400
Kap. 2421 post 80	Nærings tiltak på Svalbard	6 400	-
Kap. 900 post 21	Tilleggsoppdrag 2017 om styrket satsing på Vekst	-	1 690
Kommunal- og moderniseringsdepartementet			
Kap. 550 post 62	Bedriftsrettede låne- og tilskuddsordninger i distriktene	51 200	56 000
Kap. 550 post 70	Bedriftsrettede program i distriktene	30 162	24 500
Kap. 553 post 65	Omstillingsprogram ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	15 000	15 000
Kap. 553 post 74	Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljø	116 711	107 800
Landbruks- og matdepartementet			
Kap. 1137 post 70	Til program for industriell bioraffinering	-	2 780
Kap. 1137 post 71	Løyving til Bioøkonomiordninga	7 845	-
Kap. 1149 post 72	Tilskudd til økt bruk av tre	-	6 800
Kap. 1149 post 75	Tilskudd til investeringsstøtte til landbruket	75 000	-
Kap. 1150 post 50	Til gjennomføring av jordbruksavtalen	803 000	766 500
Kap. 1151 post 51	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	8 200	5 500
Utenriksdepartementet			
Kap. 117 post 76	EØS-finansieringsordningene	130 000	-
Kap. 118 post 01	Nordområdetiltak driftsutgifter	4 000	4 400
Kap. 118 post 70	Arktis 2030 (tidl. Barents 2020) /Samarbeid Russland	22 000	25 600
Kap. 163 post 70	Noreps	34 000	40 000
Kap. 169 post 70/73	Vision 2030 (Oppdrag fra Norad)	8 000	30 000
Kap. 169 post 70	Enterprise Development for Jobs (Oppdrag fra Norad)	6 000	6 000
Kunnskapsdepartementet			
Kap. 285 post 53	Strategiske satsinger	27 200	27 200
Kulturdepartementet			
Kap. 325 post 71	Kulturell og kreativ næring	33 400	29 900
Klima- og miljødepartementet			
Kap. 1400 post 50	Grønne løsninger	10 000	-
Kap. 1400 post 76	Støtte til pilotprosjekter for biogass	-	5 000
Samferdselsdepartementet			
Kap. 1301 post 50	Samferdselsforskning (Pilot-T)	15 000	-
Fylkeskommunene			
Kap. 550 post 62	Bedriftsrettede lån og tilskudd til distriktene	341 140	402 100
Kap. 551 post 61	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	19 600	-
Kap. 553 post 60	Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og kompetanse	10 700	-
Kap. 553 post 65	Omstillingsprogram ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	2 000	2 650
Sum		4 134 625	3 847 309

I tillegg har Innovasjon Norge oppdrag for EU med flere.

Disponible rammer og bevilgninger vil være høyere enn inntektsførte offentlige inntekter i tabell foran, da beløpet som er disponiblet også inkluderer det som går direkte ut til kunder, og som ikke blir inntektsført hos Innovasjon Norge.

NOTE 8

EKSTERNE INNTEKTER

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Brukerbetaling, profilering av Norge som reisemål	60 193	56 197
Brukerbetaling, norske fellesstands i utlandet	37 009	31 399
Inntekter fra samarbeidspartnere	4 216	4 156
Øvrige brukerbetalinger	33 146	31 865
Sum	134 563	123 618

Geografisk fordeling

	2018	2017
Norge	63 844	57 150
Europa	36 770	35 178
Amerika	22 699	18 721
Asia	8 909	9 816
Afrika	2 342	2 754
Sum	134 563	123 618

NOTE 9

LØNN- OG PERSONALKOSTNADER

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Lønn	510 913	499 876
Arbeidsgiveravgift	72 740	60 025
Pensjonskostnader	83 663	97 264
Andre ytelser	55 806	36 806
Sum	723 123	693 972

I 2017 ble 5 mill kr av lønn- og personalkostnader klassifisert som direkte prosjektkostnader.

Lån til ansatte	953	1 469
Gjennomsnittlig antall årsverk	692	685

Lån til ansatte er rentefrie og uten pant. Administrerende direktør og styreleder har ikke lån i selskapet.

Administrerende direktør har avtale om fratreddelsesvederlag. Vederlaget er 6 måneders fastlønn ved fratreddelsestidspunktet.

Ytelser til ledende personer	Lønn / honorar	Annet	Sum
<u>Ledelse</u>			
Anita Krohn Traaseth, administrerende direktør	2 803	10	2 814
Yvonne Fosser	1 563	10	1 573
Per Ekehard Niederbach	1 543	17	1 560
Hans Martin Vikdal	1 540	10	1 551
Cathrine Pia Lund	1 529	10	1 540
Rodin Lie	1 373	122	1 495
Bjørn Olav Olsen	1 432	10	1 442
Inger Solberg	1 386	10	1 396
Pal Thorvik Næss	1 303	10	1 314
Mona Skaret	1 211	10	1 221
Kristin Welle-Strand	1 068	10	1 079
Leon Bakkebo ¹	335	3	338
Sum	17 086	235	17 321

¹ Ny i ledergruppen fra 1.10.2018

Ledende ansatte omfattes av samme pensjonsordninger som øvrige ansatte i selskapet.

Styret:	Honorar
Per Otto Dyb, styrets leder	54
Gunnar Bowim, styrets leder	206
Jørund Ødegård Lunde, styrets nestleder	202
Jan Løking	153
Kristin Misund	153
Arvid Andenæs	153
Helene Falch Fladmark	153
Sigbjørn Johnsen	103
Merete Nygaard Kristiansen	103
Eirik Wærness	103
Kim Daniel Victor Arthur	51
Heidi Wang	51
Wenche Kjølås	51
Gaute Hagerup, ansattrepresentant	99
Leela Borring Låstad, ansattrepresentant	99
Honorar til vara medlemmer	15
Sum utbetalte styrehonorar 2018	1 746

Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Erklæring vedrørende godtgjørelse til administrerende direktør og ledergruppen er i tråd med

A. Allmennaksjelovens bestemmelser, ref. § 6-16a

B. Regnskapsloven

C. Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel (fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med virkning fra 13.2.2015)

D. Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, ref. kapittel 12

NOTE 9

LØNN- OG PERSONALKOSTNADER - FORTSETTELSE

Hovedprinsipper

Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse

Innovasjon Norge forholder seg til hovedprinsippet om at lederlønnene i selskaper med helt eller delvis statlig eierskap skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper. Prinsippet gjelder for alle ansatte og ikke spesifikt for administrerende direktør og ledergruppen. Det betyr at det gjennomgående ikke er egne incentivordninger som kun gjelder for ledende ansatte.

«Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel» fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med virkning fra 13.2.2015, beskriver forventningene på dette feltet. Hovedprinsippene fra tidligere retningslinjer ble videreført, men det ble foretatt innstramminger på områdene pensjonsytelser og sluttvederlag, og det ble eksplisitt uttrykt at selskapene skal bidra til moderasjon i lederlønnene. Innovasjon Norge følger disse retningslinjene og vil bidra til lønnsmoderasjon i lederlønnene.

Beslutningsprosess

Lønn til administrerende direktør fastsettes av styret, og kommuniseres av styreleder.

Lønn til ledergruppen fastsettes av administrerende direktør og styreleder i fellesskap, og kommuniseres av administrerende direktør.

Hovedprinsippene for godtgjørelser kommende regnskapsår

Innovasjon Norge omfattes av tariffavtale inngått mellom Spekter (Innovasjon Norge), hovedorganisasjonene (LO og YS) og lokale organisasjoner (SAN, Unio og Akademikerne). Ansatte i ledende stillinger omfattes ikke av avtalen, men i praksis følges avtalen på de fleste punkter også for disse. Innovasjon Norge har et lønnsystem som skal baseres på følgende faktorer: den enkeltes stillingsinnhold, stillingsinnehavers ytelse og lønnsnivå i markedet for øvrig.

Total godtgjørelse til administrerende direktør og ledergruppen reflekteres i den rolle og rolleinnehavers ansvar og påvirkning, virksomhetens bredde og kompleksitet. Ordningene er transparente og i tråd med prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse.

1. Fast lønn

Innovasjon Norge følger grunnprinsippet fra retningslinjene om at hovedelementet i godtgjørelsesordningen bør være den faste grunnlønnen. Grunnlønnen vurderes årlig og justeres med virkning fra 1. april.

2. Bonus

Innovasjon Norge har ingen bonusprogram for sine ledere.

3. Aksjer, opsjoner eller andre former for godtgjørelse som er knyttet til aksjer

Innovasjon Norge er et særlovsselskap og har ingen aksje- eller opsjonsprogrammer for sine ledere.

4. Pensjonsytelser

Ledende ansatte omfattes av samme pensjonsordninger som alle ansatte i selskapet. Pensjonsordninger i Innovasjon Norge er Statens Pensjonskasse, eller den lukkede ordningen i DNB Livsforsikring for ansatte som kom fra tidligere Norges Eksportråd. Pensjonsgrunnlaget er begrenset til 12 G.

5. Sluttvederlag og etterlønsordninger

Administrerende direktør har en avtale om etterlønn ved oppsigelse, som gir rett til en kompensasjon tilsvarende seks måneders fastlønn. Det er ikke avtalefestet sluttvederlag eller etterlønsordninger utover dette for andre ledende stillinger i Innovasjon Norge.

6. Variable elementer i godtgjørelsen eller særskilte ytelser

Annen godtgjørelse utover ordinær månedslønn inkluderer fast bilgodtgjørelse, forsikringer og dekning av fordel elektroniske kommunikasjonstjenester.

Godtgjørelsesprinsipper

Prinsippene for foregående regnskapsår ble også benyttet i 2018.

Rapportering

Styret får forelagt årlig oversikt over total lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i henhold til retningslinjene.

NOTE 10**IMMATERIELLE EIENDELER**

(Beløp i 1 000 kr)

	Applikasjonsutvikling
Anskaffelseskost 1.1.	63 194
Tilgang	31 510
Avgang	-
Anskaffelseskost 31.12.	94 704
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	17 345
Årets avskrivninger	25 796
Akkumulerte avskrivninger avgang	-
Akkumulerte avskrivning 31.12.	43 141
Bokført verdi 31.12.	51 563
Investeringsprofil	
2018	31 510
2017	41 811
2016	21 383
2015	-
2014	-
Sum	94 704
Avskrivningssats	33 %

Immaterielle eiendeler er knyttet til applikasjonsutvikling, det vil si utgifter til systemdesign, programmering, installasjon og testing av systemer.

NOTE 11**VARIGE DRIFTSMIDLER**

(Beløp i 1 000 kr)

	Utstyr og inventar	Bygg og eiendommer	Sum
Anskaffelseskost 1.1.	5 521	64 842	70 363
Tilgang	15 350	665	16 014
Avgang	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.	20 871	65 507	86 377
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	2 197	39 892	42 089
Årets avskrivninger	3 782	1 886	5 667
Akkumulerte avskrivninger avgang	-	-	-
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	5 978	41 778	47 756
Bokført verdi 31.12.	14 893	23 729	38 622
Avskrivningssatser	17-25 %	2-20 %	
Investeringsprofil			
2018	15 350	665	16 014
2017	964	771	1 734
2016	3 193	1 395	4 588
2015	-	-	-
2014	-	-	-

NOTE 12**DIREKTE PROSJEKTKOSTNADER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Profilering- og markedsføringskostnader	218 725	229 814
Fremmede tjenester	136 941	127 565
Kontor- og kommunikasjonskostnader	50 559	50 572
Reisekostnader	46 881	47 485
Sum	453 106	455 436

NOTE 13**ANDRE DRIFTSKOSTNADER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Kostnader lokaler	86 013	83 047
Leie av IT-systemer og programvare	67 154	54 021
Fremmede tjenester	52 728	41 364
Diverse driftskostnader	44 924	30 510
Sum	250 820	208 941

Honorar til revisor (ekskl. mva):	2018	2017
Lovpålagt revisjon	456	550
Andre attestasjonstjenester	55	87
Tjenester utenfor revisjon ¹	1 648	177
Sum	2 159	815

¹ I 2018 har revisor utført et uavhengig attestasjonsoppdrag for styret om gjennomgang av regelverk, rutiner og praksis knyttet til rekruttering.

NOTE 14**KOSTNADSFØRTE LEIEAVTALER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Leie lokaler	80 618	79 008
Leie av IT-systemer og programvare	79 719	61 461
Sum	160 338	140 469

Innovasjon Norge har inngått leieavtaler i Norge og i utlandet. Avtalene gjelder leie av kontorlokaler og leie av boliger. I leiekostnadene inngår en mindre andel kostnader knyttet til felleskostnader, strøm, renhold mv.

Leieavtalene for kontorlokaler har en kontraktstid fra 5 til 10 år, med opsjon på videre leie i 3 til 5 år. Leieavtalene for boliger har en kontraktstid fra 2 til 3 år, med opsjon på videre leie i 1 til 2 år, relatert til den utsendte medarbeiders arbeidsavtale.

Innovasjon Norge har inngått leieavtaler om basis IT driftsoppgaver. Hovedavtalen utløper medio januar 2019. Det pågår prosesser for å modernisere og transformere IT-porteføljen til offentlige skyløsninger.

NOTE 15

TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

(Beløp i 1 000 kr)

Alle tap på innovasjons- og risikolån, sakornfondene, BU-lån (med unntak av utlegg) og garantier er dekket av tapsfond og har ikke resultateffekt. Derfor bærer Innovasjon Norge ingen risiko knyttet til disse lånene. På lavrisiko låneordningene og investeringsfondene har en ikke tapsdekning. Se nærmere omtale av tapsfond i note 33.

Nedskrivninger	Lavrisiko låneordningene	Innovasjons- og risikolån	Sakornfond, investeringsfond og BU-lån	Sum lån	Garantier	Sum lån og garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån per 1.1. inkludert hovedstol, forfalte renter og utlegg	124 726	380 801	289 569	795 096	4 256	799 351
Økte og nye individuelle nedskrivninger på hovedstol	42 942	111 483	28 571	182 996	1 500	184 496
Endring individuelle nedskrivninger på forfalte renter og utlegg	735	-1 130	-44 519	-44 914	-	-44 914
Tilbakeførte individuelle nedskrivninger på hovedstol	-46 569	-84 428	-	-130 998	-2 550	-133 548
Konstaterte tap på hovedstol med individuelle nedskrivninger	-13 195	-77 740	-21 136	-112 071	-768	-112 839
Sum individuelle nedskrivninger på utlån per 31.12. inkludert hovedstol, forfalte renter og utlegg	108 639	328 985	252 485	690 109	2 438	692 547
Gruppevis nedskrivninger per 1.1.	187 000	-	-	187 000	-	187 000
Endring gruppevis nedskrivninger	24 000	-	-	24 000	-	24 000
Sum gruppevis nedskrivninger per 31.12.	211 000	-	-	211 000	-	211 000
Bokførte tap						
Økte og nye individuelle nedskrivninger på hovedstol	42 942	111 483	30 571	184 996	1 500	186 496
Tilbakeførte individuelle nedskrivninger på hovedstol	-46 569	-84 428	-	-130 998	-2 550	-133 548
Konstaterte tap på hovedstol med individuelle nedskrivninger	-13 195	-77 740	-21 136	-112 071	-768	-112 839
Sum endringer individuelle nedskrivninger på hovedstol	-16 822	-50 685	9 435	-58 072	-1 818	-59 891
Endringer individuelle nedskrivninger på utlegg	38	-330	-	-291	-	-291
Endring gruppevis nedskrivninger	24 000	-	-	24 000	-	24 000
Konstaterte tap på hovedstol og utlegg, samt innbetalt på tidligere nedskrevet	14 984	84 140	22 319	121 443	5 184	126 627
Sum bokførte tap på utlån og garantier	22 201	33 125	31 754	87 079	3 366	90 445
Tapsdekning fra tapsfond, ref. note 16	-	-33 125	-30 977	-64 102	-3 366	-67 468
Netto tap på utlån *	22 201	-	777	22 977	-	22 977
Konstaterte tap hovedstol						
Konstaterte tap på hovedstol uten individuelle nedskrivninger	1 253	9 550	1 798	12 601	4 719	17 320
Konstaterte tap på hovedstol med individuelle nedskrivninger	13 195	77 740	21 136	112 071	768	112 839
Sum konstaterte tap på hovedstol	14 447	87 290	22 935	124 672	5 487	130 159

*Netto tap på utlån knyttet til sakornfond, investeringsfond og BU-lån, skyldes at det ikke er tapsdekning på investeringsfond og utlegg til BU-lån.

NOTE 16**TAPSDEKNING**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Landsdekkende innovasjonslån	-32 602	-63 698
Distriktsrettede risikolån	1 126	-26 932
Bygdeutvikling risikolån landbruk	-1 648	-311
Sum Innovasjons- og risikolån	-33 125	-90 941
Lån fra Sakornfondene	-29 187	-31 451
Investeringslån for landbruket (BU-lån)	-1 790	-1 028
Sum lån fra Sakornfondene og Investeringslån for landbruket	-30 977	-32 479
Landsdekkende garantier	950	-125
Landsdekkende garantier European Investment Fund	-5 042	-768
Distriktsrettede garantier	727	-1 843
Sum garantier	-3 366	-2 736
Sum tapsdekning lån og garantier	-67 468	-126 156

Tapsdekning er summen av tap på låne-, garanti- og aksjeordninger som har tapsfond. Ref. note 15.

NOTE 17**BUNDNE BANKINNSKUDD**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Til investering i ansvarlig kapital	1 258 205	1 169 252
Til utbetaling av tilskudd	1 233 023	1 234 124
Til dekning av tap på lån og garantier	2 973 239	2 908 243
Sum bundne innskudd i Norges Bank	5 464 466	5 311 619

Ordinære innskudd i banker, herav bundne:

Skattetreksmidler	28 045	27 796
-------------------	--------	--------

Bundne innskudd i Norges Bank er øremerkede midler knyttet til de ulike tilskuddsordningene.

NOTE 18**LAVRISIKOLÅN OG INNOVASJONS- OG RISIKOLÅN**

(Beløp i 1 000 kr)

Lavrisikolån	2018	2017
Ordinære lavrisikolån	3 796 594	3 704 355
Lån til landbruket	4 458 658	4 589 242
Lån til fiskefartøy	6 122 992	5 858 990
Sum	14 378 244	14 152 587

Innovasjons- og risikolån	2018	2017
Landsdekkende innovasjonslån	2 393 726	1 851 800
Distriktsrettede risikolån	1 234 994	1 190 112
Risikolån landbruk	142 537	133 840
Sum	3 771 257	3 175 752

NOTE 19

ANDRE UTLÅN

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Ansvarlige lån fra sårnordfondene	1 265 958	1 199 948
Bygdeutviklingslån til landbruket	127 345	185 971
Ansvarlige lån investeringsfondet for Nordvest-Russland	4 942	4 942
Lån til ansatte	953	1 469
Sum	1 399 198	1 392 331

Bygdeutviklingslån til landbruket forvaltes på vegne av Landbrukets utviklingsfond.

Lån fra sårnordfondene til de enkelte sårnordsselskaper er gitt som ansvarlige lån og løper uten avdrag med full innfrielse etter 15 år. Renter betales ikke løpende, men akkumuleres og tillegges hovedstol hvert år per 31.12. Sårnordmidlene benyttes av sårnordsselskapene til egenkapitalinvesteringer i nystartet virksomhet.

NOTE 20

LIKVIDITETSRIKISO

(Beløp i 1 000 kr)

Likviditetsrisiko er den risiko som er knyttet til innovasjon Norges mulighet til å finansiere økning i utlån og evnen til å gjøre opp for sine forpliktelser ved forfall. Størrelsen på innlån og utlån styres gjennom oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet. Likviditetsrisikoen er således minimal. Nærings- og fiskeridepartementet er eneste lånegiver og yter utlån etter selskapets behov. Innlånene tilpasses utlånene, samt sørger for nødvendig likviditet for å operere ordningene.

Likviditetsforfall per 31.12.2018	Udefinert	Inntil 1 måned	Fra 1 til 3 måneder	Fra 3 til 12 måneder	Over 1 år	Over 5 år	Sum
Ordinære innskudd i banker	1 067 113	-	-	-	-	-	1 067 113
Bundne innskudd i Norges Bank	5 464 466	-	-	-	-	-	5 464 466
Lavrisikolån	14 141	420	1 117	14 756	513 434	13 834 375	14 378 244
Innovasjons- og risikolån	11 250	768	769	27 129	1 331 457	2 399 883	3 771 257
Andre utlån	167	273	466	11 774	1 110 804	275 714	1 399 198
Sum eiendeler	6 557 137	1 461	2 353	53 660	2 955 696	16 509 972	26 080 278
Innlån fra staten, lavrisikolån	-	3 300 000	6 760 000	1 630 000	595 000	425 000	12 710 000
Innlån fra staten, innovasjons- og risikolån	-	1 200 000	2 280 000	260 000	-	-	3 740 000
Sum gjeld	-	4 500 000	9 040 000	1 890 000	595 000	425 000	16 450 000

NOTE 21

RENTERISIKO

Rentensisiko er risiko for tap som oppstår ved endringer i rentenivaet. For lange lån (fastrente) er forfallsstrukturen på innlånene tilpasset rentebindingsperiodene og vilkårene for utlånene. Dette gjøres som ledd i arbeidet med å styre renterisikoen i porteføljen.

Hoveddelen av innlånene er korte lån (flytende rente) med løpetid innenfor tre måneder. Disse finansierer utlån til kunder med lån på flytende betingelser, det vil si utlån med rente som kan endres med seks ukers varsel. Renterisikoen vedrørende disse lånene er begrenset til varslingsperioden og vurderes å ha moderat resultateffekt. Renter på innlån avspeiler renteprofilen på utlånsmassen.

NOTE 22

KREDITTRISIKO

(Beløp i 1 000 kr)

Innovasjon Norges utlansportefølje består av forskjellige typer lån med ulik risikoprofil. I tabellen under er de ulike lånetypene innen lavrisikolån, innovasjons- og risikolån og garantier klassifisert i tre grupper med henholdsvis høy, normal og lav risiko. Tallene er eksklusive ansvarlig lån til sakornfondene: Investeringsfondet for Nordvest-Russland, Investeringsfondet for Øst-Europa og investeringslån for landbruket (BU-lån).

Risikogrupper	Brutto utlån hovedstol	Individuelle nedskrivninger hovedstol	Individuelle nedskrivninger av brutto utlån	Utlån uten individuelle nedskrivninger	Gruppe- nedskrivninger
Høy risiko *					
Risikolån	3 763 231	322 005	8,6 %	3 364 516	-
Risikogarantier	108 721	2 438	2,2 %	104 620	-
Sum høy risiko	3 871 952	324 443	8,4 %	3 469 136	-
Normal risiko**					
Lån til industri og tjenesteyting	3 793 790	92 851	2,5 %	3 616 807	130 000
Lån til fiskeflåte	6 121 256	-		6 121 256	60 000
Sum normal risiko	9 915 046	92 851	1,0 %	9 738 063	190 000
Lav risiko***					
Lån til landbruk	4 454 920	13 609	0,3 %	4 433 054	21 000
Sum lav risiko	4 454 920	13 609	0,3 %	4 433 054	21 000
Sum total	18 241 918	430 903	2,4 %	17 640 253	211 000

* **Høyrisikogruppen** omfatter innovasjons- og risikolån og garantier. For disse låne- og garantitordningene er det foretatt avsetninger til tapsfond for å møte fremtidige tap. Se note 33 om tapsfond. Mindre lån kan gis uten pantestikkerhet, mens større lån har pantestikkerhet som kan ha underdekning mellom 25 % og 75 % på innvilgelsestidspunktet. Inkludert i risikogarantier er vekstgarantier, hvor Innovasjon Norge i samarbeid med European Investment Fund (EIF) stiller garanti overfor bank knyttet til raskt voksende SMB-bedrifter. Slike vekstgarantier kan i det enkelte kundeforhold beløpe seg til inntil 4 mill. kroner og bankene kan i hver enkelt sak få dekket inntil 75 % av tap som oppstår, men begrenset til 20 % på porteføljebasis. Maksimale garantiansvar under denne vekstgarantitordningen var pr 31.12.2018 kr 70 632 000. EIFs andel av eventuelle tap innenfor dette garantiansvaret er 50 %.

** **Normalrisikogruppen** omfatter lavrisikolån til fiskefartøy og til industri og tjenesteyting. Lavrisikolån til fiskefartøy sikres med pant i fartøylene, og har for tiden god dekning i pantet og kvoteverdiene. Lavrisikolån til industri og tjenesteyting skal sikres med pant og har normalt sikkerhetsmessig dekning, men kan ha pantemessig underdekning på inntil 25 % på innvilgelsestidspunktet.

*** **Lavrisikogruppen** omfatter lavrisikolån til landbruket. Lånene er på innvilgelsestidspunktet sikret innenfor 90 % av landbruketstakst, og låntaker har normalt personlig debitoransvar.

Misligholdte lån innenfor risikogrupperne lav og normal, samt risikogruppen høy i henhold til inndelingen over:

Brutto mislighold > 90 dager	Lavrisikolån (risikogruppe lav og normal)		Innovasjons- og risikolån og garantier (risikogruppe høy)	
	Mill. kroner	av brutto portefølje	Mill. kroner	av brutto portefølje
31.12.2014	307	2,2 %	194	6,4 %
31.12.2015	221	1,6 %	143	5,3 %
31.12.2016	312	2,2 %	219	7,8 %
31.12.2017	144	1,0 %	137	4,3 %
31.12.2018	155	1,1 %	141	3,7 %

NOTE 23

AKSJER OG ANDELER

(Beløp i 1 000 kr)

Selskaps navn	Eierandel i %	Kostpris	Nedskrivning/ verdiendring	Bokført verdi
Scandinavian Tourist Board Aps	50	274	-274	-
Investeringsfondet for Øst-Europa	1-34	55 261	-24 892	30 370
Investeringsfondet for Nordvest-Russland	23-35	920	-920	-
Saldo per 31.12		56 455	-26 086	30 370

Ingen av selskapene er registrert på børs og det foreligger således ingen kjente markedsverdier.

Innovasjon Norge har mottatt bevilgninger fra staten til å gjøre investeringer i selskaper som driver næringsvirksomhet i Nordvest-Russland og Øst-Europa. Linjene med benevnelse "Investeringsfondet for Øst-Europa" og "Investeringsfondet for Nordvest-Russland" består av aksjer eiet i selskaper som driver næringsvirksomhet i disse landområdene.

Ingen av fondenes investeringer er direkte rammet av de norske sanksjoner mot Russland.

NOTE 24**EIERINTERESSER I TILKNYTTETE SELSKAP**

(Beløp i 1 000 kr)

Selskapets navn	Ervervet	Kontor	Eierandel
Alliance Venture Spring AS	9.7.2014	Oslo	42 %
ProVenture Seed II AS	9.7.2014	Trondheim	41 %
Skagerak Maturo Seed AS	7.12.2016	Kristiansand	43 %
Sarsia Seed Fond II AS	28.1.2017	Bergen	42 %

Selskapets navn	Kommitert kapital	Aksje-kapital	Antall aksjer	Egen-kapital	Resultat
Alliance Venture Spring AS	203 880	31 375	130 435	170 411	6 612
ProVenture Seed II AS	346 500	15 687	183 913	53 282	-22 367
Skagerak Maturo Seed AS	237 000	6 445	64 450	28 504	-9 200
Sarsia Seed Fond II AS	239 905	6 150	61 499	20 271	-9 834

Aksjekapital og antall aksjer tilsvarer tall per 31.12.18. Egenkapital og resultat er hentet fra 2017 årsregnskapene, da 2018 ikke er avlagt på tidspunktet for utarbeidelse av Innovasjon Norges årsregnskap.

NOTE 25**EIERINTERESSER I DATTERSELSKAPER**

(Beløp i 1 000 kr)

Selskapets navn	Ervervet	Kontor	Eierandel
VisitNorway AS	1.7.1999	Oslo	100 %
Såkorninvest Midt-Norge AS	16.12.2014	Trondheim	80 %
Koinvesteringsfondet for Nord-Norge AS	16.1.2018	Oslo	100 %

Selskapets navn	Valuta	Aksje-kapital	Antall aksjer	Egen-kapital	Resultat
VisitNorway AS ¹	NOK	300	300	349	4
Såkorninvest Midt-Norge AS	NOK	60 489	604 887	-10 331	-2 900
Koinvesteringsfondet for Nord-Norge AS	NOK	30	30	10 253	-47

¹) Egenkapital og resultat er for 2017.

NOTE 26**ANDRE EIENDELER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Kundefordringer	36 303	29 390
Fordring på staten	272 611	299 868
Fordring på sakornsselskaper	-	8 120
Andre fordringer	66 599	4 165
Sum	375 513	341 543

Fordring på staten er i hovedsak knyttet til bokførte tap på sakornlan som går utover tapsfond, samt krav på rentestøtte. Fordringene er ikke rentebærende.

NOTE 27**MELLOMVÆRENDE MED DATTERSELSKAP***VisitNorway AS*

Det er ingen fordringer eller gjeld mellom mor-og datterselskap per 31.12.18 eller per 31.12.17.

Så Korninvest Midt-Norge AS

Morselskapet har en fordring på datterselskapet per 31.12.18 på 42 574 461 kroner, mens per 31.12.17 var fordringen på 50 694 616 kroner.

NOTE 28**IKKE PÅLØPTE KOSTNADER OG OPPTJENTE IKKE MOTTATTE INNTEKTER****(Beløp i 1 000 kr)**

	2018	2017
Opptjente ikke forfalte renter på utlån	106 180	107 049
Opptjente ikke fakturerte driftsinntekter	29 484	24 088
Ikke påløpte driftskostnader (forskuddsbetalt)	32 808	36 535
Sum	168 472	167 673

NOTE 29**INNLAN FRA STATEN****(Beløp i 1 000 kr)**

	Forfall	Innlån	Effektiv rente		Forfall	Innlån	Effektiv rente
Lavrisikolån	2019	11 690 000	0,8 %	Innovasjons- og risikolån	2019	3 740 000	0,8 %
	2020	320 000	1,4 %				
	2021	190 000	0,9 %				
	2022	25 000	1,1 %				
	2023	60 000	2,1 %				
	2024-2026	425 000	1,6 %				
Sum		12 710 000	0,9 % *	Sum		3 740 000	0,8 %

* Sum effektiv rente representerer gjennomsnittlig rente. Denne er beregnet som et gjennomsnitt av effektiv rente per år, i forhold til totale innlån per 31.12.2018.

NOTE 30**ANNEN GJELD**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Leverandørgjeld	109 020	79 964
Ikke utbetalte tilskudd	300 556	183 522
Avsatt utbytte	194 671	286 616
Gjeld til staten	291 694	299 216
Skyldige offentlige avgifter	20 332	17 934
Diverse gjeld	76 114	12 267
Sum	992 387	879 519

NOTE 31**PÅLØPTE KOSTNADER OG MOTTATTE IKKE OPPTJENTE INNTEKTER**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Påløpte ikke forfalte renter på innlån	330 004	299 396
Påløpt ikke forfalt innlånsprovisjon	64 185	60 939
Påløpte driftskostnader	76 584	72 490
Mottatte drifts- og tilskuddsbevilgninger, ikke inntektsført	181 419	215 437
Andre mottatte ikke opptjente inntekter	21 947	10 679
Sum	674 139	658 940

NOTE 32

PENSJONSFORPLIKTELSE

(Beløp i 1 000 kr)

Innovasjon Norge er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Pensjonsordningene er alle ytelsesplaner og omfatter 596 aktive medlemmer og 368 pensjonister. Forpliktelsene er dekket gjennom forsikringsselskap, i hovedsak Statens Pensjonskasse og Gabler Pensjonstjenester AS. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i denne lov.

Det er i dag tre ulike pensjonsordninger i Innovasjon Norge. Ordningene kan ikke overføres mellom hverandre og er derfor ikke nettoført. Ansatte i Innovasjon Norge er også tilknyttet AFP-ordninger.

	2018	2017
<i>Økonomiske forutsetninger:</i>		
Diskonteringsrente	2,60 %	2,40 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,30 %	4,10 %
Forventet lønnsvekst	2,75 %	2,50 %
Forventet regulering av pensjoner under utbetaling, offentlig ordning	1,75 %	1,50 %
Forventet regulering av pensjoner under utbetaling, privat ordning	2,50 %	2,25 %
Forventet G-regulering	2,50 %	2,25 %
<i>Demografiske forutsetninger:</i>		
Anvendt dødelighetstabell	K2013	K2013
Anvendt uføretariff	200 %*K63	200 %*K63
Frivillig avgang	5 % / 0 %	5 % / 0 %
Uttakstilbøyelighet AFP	5 % / 15 %	5 % / 15 %
<i>Årets pensjonskostnad fremkommer slik:</i>		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	71 078	67 206
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsene	37 611	38 103
Avkastning på pensjonsmidlene	-45 865	-38 352
Administrasjonskostnader	2 888	3 190
Arbeidsgiveravgift av pensjonskostnaden	9 265	9 891
Resultatført actuarielt tap	25 181	21 573
Total netto pensjonskostnad	100 159	101 612
<i>Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler fremkommer slik:</i>		
	Midler < forpliktelse	Midler < forpliktelse
Påløpte pensjonsforpliktelser	1 709 087	1 590 218
Verdi av pensjonsmidler	-1 182 192	-1 082 894
Periodisert arbeidsgiveravgift	74 292	71 533
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-477 728	-417 989
Balanseført pensjonsforpliktelse netto	123 459	160 868

NOTE 32

PENSJONSFORPLIKTELSE - FORTSETTELSE

Ikke resultatført virkning av estimatavvik periodiseres over 11 år eller gjenværende opptjeningsstid i den aktuelle ordningen.

Aktuarielle forutsetninger

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er det brukt forutsetninger fra NRS 6 Pensjonskostnader per 31.12.18.

Økonomiske forutsetninger

Pensjonsforutsetningene er oppdatert basert på markedssituasjonen per 31.12.18 og er den gjeldende anbefalingen fra Norsk RegnskapsStiftelse (NRS).

Pensjonsordningens midler i Gabler Pensjonstjenester AS er investert i en portefølje med moderat investeringsprofil og med lav aksjeandel, der noe er i eiendom, men hoveddelen er i obligasjoner med høy kredittverdighet. For pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse er det etablert et fiktivt fond for beregning av avkastning, siden ordningen finansieres direkte over Statsbudsjettet.

Avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Ansatte i Innovasjon Norge har to forskjellige AFP-ordninger ut fra om de er knyttet til pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse for offentlige ansatte eller om de er knyttet til ordning med i AFP i privat sektor.

For de ansatte i Innovasjon Norge som har sin pensjonsordning i Statens Pensjonskasse er AFP-ordningen videreført, jfr. lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens Pensjonskasse. Forpliktelsen knyttet til denne ordningen er beregnet og inngår i pensjonsforpliktelsen.

Den lukkede ordning i Gabler Pensjonstjenester AS behandles regnskapsmessig som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Dette fordi det ikke foreligger pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen.

NOTE 33

TAPSFOND

(Beløp i 1 000 kr)

Låne-, garanti- og aksjeordninger	2018			2017		
	Rest tapsfond	Netto lån, garantier og aksjer	Tilsagn, lån og garantier	Rest tapsfond	Netto lån, garantier og aksjer	Tilsagn, lån og garantier
Landsdekkende innovasjonslån og garantier	1 213 482	1 999 640	574 810	1 071 276	1 603 122	606 336
Landsdekkende innovasjonslån og garantier European Investment Fund	96 663	290 893	210 570	60 323	87 318	185 195
Distriktsrettede risikolån og garantier	764 446	1 014 160	363 266	725 765	1 018 974	409 598
Distriktsrettede risikolån European Investment Fund	26 814	110 625	129 750	22 913	22 800	138 200
Risikolån landbruk	28 160	132 191	14 466	48 422	124 617	20 742
Lån til såkornfond	56 617	710 098	-	67 582	702 243	-
Aksjer i såkornfond	234 652	252 025	-	238 050	175 950	-
Aksjer i såkorn koinvesteringsfond	46 400	10 300	-	46 400	-	-
Risikoavlastningsfond såkornaksjer	98 050	-	-	88 950	-	-
Sum	2 565 283	4 519 932	1 292 862	2 369 682	3 735 024	1 360 071

Beskrivelse av tapsfond for risikolån og garantier

Det er etablert tapsfond for innovasjonslån, risikolån og garantier. Målsetningen med tapsfond er å gjøre Innovasjon Norge i stand til å avlaste risiko i innovative prosjekter med vekstpotensial og derved bidra til å realisere flere lønnsomme prosjekter som det ellers ville være vanskelig å finne tilstrekkelig risikovilje for i markedet. Dette innebærer at Innovasjon Norge kan gi lån og garantier med bedre betingelser enn risikoen i prosjektene ellers skulle tilsi.

Ved tilsagn om innovasjonslån, risikolån og garantier foretas en avsetning til tapsfond til dekning av fremtidige tap.

Tapsfondene belastes med konstaterte tap, inklusive tapte renter og omkostninger, og endringer i tapsnedskrivninger. Rest tapsfond skal dekke tap som oppstår på netto utlån og innvilgede, ikke utbetalte tilsagn. Netto utlån/netto garantiansvar er brutto utlån/garantiansvar redusert med tapsnedskrivninger. Tapsfondsmidlene plasseres på øremerkede konti i Norges Bank og er ikke rentebærende for Innovasjon Norge.

For alle innovasjonslån, risikolån og garantier skal Innovasjon Norge sørge for at det er et forsvarlig forhold mellom tapsfondets størrelse og den anslåtte risikoen i porteføljen. For landsdekkende innovasjonslån, distriktsrettede risikolån og garantier er Innovasjon Norge ansvarlig for å etterfylle tapsfondet dersom den kalkulerde porteføljerisikoen avviker negativt med mer enn ti prosentpoeng av tapsfondet. Som grunnlag for vurderingen sammenliknes tapspotensialet (kalkulert risiko) med rest tapsfond i den del av porteføljen hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivninger og tilsagn.

Innovasjon Norge inngikk i januar 2017 en avtale med European Investment Fund (EIF) under instrumentet InnovFin SME Guarantee i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon - Horisont 2020, noe som styrker Innovasjon Norges utlånskapasitet og samtidig innebærer en risikodeling med EIF. De lån som omfattes av samarbeidet må være på minimum 4 millioner kroner og maksimalt 50 millioner kroner, ha nedbetalingstid på maksimalt 10 år og dessuten oppfylle definerte kriterier for vekst og innovasjon. Avtalen gjelder for to år for en utlånsportefølje på inntil 900 millioner kroner. Tap på disse lånene dekkes 50 % av tapsfond og 50 % av EIF.

NOTE 33**TAPSFOND-FORTSETTELSE**

(Beløp i 1 000 kr)

Innovasjon Norge har også inngått en avtale med EIF under samme rammeprogram hvor Innovasjon Norge garanterer for lån gitt av norske banker. Ordningen, kalt Vekstgaranti, har til formål å styrke innovative eller raskt voksende små og mellomstore bedrifters tilgang til bankfinansiering. Garantien utgjør en supplerende sikkerhet i saker hvor låntaker vurderes kredittverdig, men mangler tilfredsstillende sikkerheter for bankfinansiering. Innovasjon Norges garanti er på 75 % i enkeltsaker, men har et tak på tapsdekning på porteføljenivå på 20 %. I en pilotperiode på to år har Innovasjon Norge inngått samarbeidsavtaler med seks norske banker innenfor en utlånsramme på totalt 800 millioner kroner. Avtalen om risikoavlastning med EIF innebærer at EIF er forpliktet til å dekke 50 % av Innovasjon Norges tap under Vekstgarantiordningen.

Per 31.12.18 er kalkulert porteføljerisiko vurdert å være 33 % for alle landsdekkende innovasjonslån og garantier, mens rest tapsfond utgjør 44 %. For alle distriktsrettede risikolån og garantier er kalkulert risiko 26 %, mens tapsfondet utgjør 50 %. For risikolån landbruk er kalkulert risiko 15 %, mens tapsfondet utgjør 19 % etter at det i 2018 ble tilbakeført 20 mill. kroner av dette til Landbrukets utviklingsfond. Tapsfondene vurderes dermed å være på et tilfredsstillende nivå sett i forhold til den risiko som er beregnet å være i porteføljen og det er grunnlag for å yte lån i 2019 med lavere avsetninger til tapsfond i forhold til kalkulert risiko i nye tilsagn.

Beskrivelse av tapsfondene for lån til såkornfondene

Det er bevilget et tapsfond til hvert av såkornfondene. Tapsfondet belastes med 50 % av tap på enkeltinvesteringer foretatt av såkornsekskapene inntil 25 % av utlånskapitalen er tapt. Kun hovedstol uten tillegg av renter kan belastes tapsfondet. Tapsførte renter dekkes av en særskilt bevilgning fra Nærings- og fiskeridepartementet. Såkornfondene er en statlig ordning hvor statens interesser er forvaltet av Innovasjon Norge. Det er derfor en underliggende forutsetning at tap utover tapsfond ikke skal belaste Innovasjon Norges resultat og egenkapital, men dekkes av staten.

Beskrivelse av tapsfondene for aksjer

Innovasjon Norge mottar en bevilgning fra staten som skal dekke eventuelle tap ved oppløsning av fondet. Dette utgjør 35 %, der beregningsgrunnlaget er egenkapitalen fra Innovasjon Norge fratrukket risikoavlastningen til de private. Tapsfond for aksjer er knyttet til såkornfondene.

Beskrivelse av risikoavlastningsfond såkornaksjer

Innovasjon Norge bidrar med inntil 50 % av egenkapitalen til nye såkornfond vedtatt av Stortinget. Herav utgjør risikoavlastning til de private 15 % av kapitalen fra Innovasjon Norge. Dette kommer til uttrykk ved at Innovasjon Norge tegner seg til en overkurs og således får en mindre eierandel enn de private investorene i fondet. Alt annet likt, så tegner Innovasjon Norge seg for 42,5 % av kapitalen og de private 57,5 %. De private kan øke rammen av kommitert kapital i fondet om det er ønskelig. Risikoavlastningen og tapsfond endres ikke som en følge av en slik økning.

NOTE 34**RENTESTØTTEFOND**

(Beløp i 1 000 kr)

	2018	2017
Inngående balanse 1.1.	28 409	23 943
Bevilget rentestøtte tilført fond	25 000	15 000
Inntektsført rentestøtte belastet fond	-14 457	-10 534
Utgående balanse 31.12.	38 952	28 409

For innovasjon- og risikolån kan det innvilges rentefrihet for en definert periode. Det er etablert et rentestøttefond slik at en kan dekke inntektstapet ved rentefrihet på lånet.

NOTE 35**TILSKUDDSFOND**

(Beløp i 1 000 kr)

	Bevilgning	2018	2017
Nærings- og fiskeridepartementet	Kap. 2421.50	300 748	260 962
Nærings- og fiskeridepartementet	Kap. 962.51	5 961	5 961
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Kap. 550.70	14 170	3 850
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Kap. 552.72	222 000	273 939
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Kap. 553.60	46 541	-
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Kap. 553.65	2 509	737
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Kap. 553.74	79 687	25 266
Kommunal- og moderniseringsdepartementet / fylkeskommunene	Kap. 550.62	67 155	60 664
Kommunal- og moderniseringsdepartementet / fylkeskommunene	Kap. 551.60/61	402 511	545 443
Landbruks- og matdepartementet	Kap. 1150.50	165 525	203 795
Sum		1 306 806	1 380 616

I 2018 ble det utbetalt 2,7 milliarder kroner i tilskudd.

NOTE 36**LÅNE- OG INVESTERINGSFOND**

(Beløp i 1 000 kr)

	Såkorn fondene	Investerings fondet for Nord- vest-Russland	Investerings fondet for Øst-Europa	Sum
Innskutt kapital 1.1.	1 917 289	150 000	120 000	2 187 289
Bevilget kapital	180 273	-	-	180 273
Tilbakeført kapital	-57 097	-	-	-57 097
Innskutt kapital 31.12.	2 040 465	150 000	120 000	2 310 465
Opptjent kapital 1.1.	-	23 644	-20 960	2 684
Årets avkastning	-	-2 244	-7 548	-9 792
Opptjent kapital per 31.12.	-	21 400	-28 508	-7 108
Sum kapital 31.12.	2 040 465	171 400	91 492	2 303 358

Innskutt kapital fra staten er øremerkede midler til å yte lån og investere i aksjer i såkornsselskaper, samt selskaper som investerer i Nordvest-Russland og Øst-Europa.

Tilbakeført kapital er avdrag og tap på såkornlån, samt ubrukte investeringsmidler.

NOTE 37**EGENKAPITAL**

(Beløp i 1 000 kr)

De ulike ordningene har forskjellige regler for egenkapital og resultatdisponering. Forholdet mellom eierne og utdeling av utbytte er regulert i eieravtale.

Risikolån og garantier

Resultatet overføres i sin helhet til eierne. Utbytte til fylkene er basert på fylkeskommunene sin andel av låneporteføljen knyttet til distriktrettede risikolån.

Investeringsfondene

Utbytte skal utgjøre 75 % av arets resultat, begrenset oppad til innskutt kapital multiplisert med rentesats for statens kapital i forvaltningsbedriftene.

Lavrisiko låneordningen

Overskudd på ordningen utover egenkapitalkrav på 10,5 % deles ut som utbytte. Egenkapitalkravet regnes som forholdet mellom netto utlån lavrisiko per 31.12. sett i forhold til egenkapitalen per 31.12. på ordningen.

Tjenesteleveranser og tilskuddsforvaltning

Det utbetales ikke utbytte på ordningen.

	Felles	Risikolån, garantier og investeringsfondene	Lavrisiko låneordningen	Tjenesteleveranse og tilskuddsforvaltning	Sum
Innskutt egenkapital	19 600	-	619 788	26 257	665 645
Opptjent egenkapital	-	-	833 502	79 503	913 005
Sum egenkapital 1.1.	19 600	-	1 453 290	105 760	1 578 651
Arets andel av resultatet	-	32 177	175 565	-	207 742
Overføring/utbytte til eiere	-	-41 969	-152 702	-	-194 671
Overført fra opptjent kapital	-	9 792	-	-	9 792
Overført til opptjent egenkapital	-	-	-22 863	-	-22 863
Innskutt egenkapital	19 600	-	619 788	26 257	665 645
Opptjent egenkapital	-	-	856 365	79 503	935 868
Sum egenkapital 31.12.	19 600	-	1 476 154	105 760	1 601 514

NOTE 38**EIERE**

(Beløp i 1 000 kr)

Eier	Andel av innskuddskapital
Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet	51,0 %
Akershus fylkeskommune	2,58 %
Aust-Agder fylkeskommune	2,58 %
Buskerud fylkeskommune	2,58 %
Finnmark fylkeskommune	2,58 %
Hedmark fylkeskommune	2,58 %
Hordaland fylkeskommune	2,58 %
Møre og Romsdal fylkeskommune	2,58 %
Nordland fylkeskommune	2,58 %
Oppland fylkeskommune	2,58 %
Oslo kommune	2,58 %
Rogaland fylkeskommune	2,58 %
Sogn og Fjordane fylkeskommune	2,58 %
Telemark fylkeskommune	2,58 %
Troms fylkeskommune	2,58 %
Trøndelag fylkeskommune	5,16 %
Vest-Agder fylkeskommune	2,58 %
Vestfold fylkeskommune	2,58 %
Østfold fylkeskommune	2,58 %
Sum	100,0 %

Det foreligger en eieravtale av 24. mars 2010.

NOTE 39**BETINGEDE FORPLIKTELSER**

(Beløp i 1 000 kr)

Garantier

	2018	2017
Distriktsrettede risikogarantier	14 601	15 501
Landsdekkende risikogarantier	23 488	29 500
Landsdekkende garantier European Investment Fund ¹	70 632	20 981

¹ Garantiforpliktelsen er avtalefestet på en slik måte at Innovasjon Norge skal dekke hele garantiforpliktelsen ovenfor de bankene som har inngått avtale knyttet til ordningen. Innovasjon Norge kan deretter kreve European Investment Fund om dekning for halvparten av garantibeløpet.

Oppgitte garantibeløp er maksimal forpliktelse som kan komme til utbetaling.

Tap på garantier dekkes av tapsfond for de enkelte ordningene, jfr. note 33.

Twistesaker

Innovasjon Norge har ingen tvistesaker per 31.12.18 som vi med sannsynlighetsovervekt kan si vil medføre tap av betydning utover de avsetninger som er gjort i regnskapet.

Til foretaksmøtet i Innovasjon Norge

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Innovasjon Norges årsregnskap som viser et overskudd på tkr 207 742. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdistribusjon er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig

registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 29. mars 2019
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

ANNUAL ACCOUNTS INNOVASJON NORGE 2018

Annual Report 2018

The nature of the business

Innovasjon Norge was formed on 19 December 2003 and has its head office in Oslo. The company is owned by the Ministry of Trade, Industry and Fisheries (51 per cent) and the county councils (49 per cent). Innovasjon Norge is organised as an enterprise established by special legislation, whose Board of Directors has an independent responsibility for its activities and the results achieved. Innovasjon Norge is responsible for the administration and appropriate organisation of Innovasjon Norge's activities. The owners exercise supreme authority in the company through the general meeting.

Objectives and goals

Innovasjon Norge's objective is to be the policy instrument of the state and the county councils for achieving value-creating business development throughout the country.

Innovasjon Norge's main purpose is to trigger business development that is profitable from both a commercial and a socio-economic perspective, and to help different regions realise their potential for business development. This goal is to be achieved through the sub-goals of more successful entrepreneurs, more enterprises capable of growth and more innovative business clusters.

Each year, Innovasjon Norge receives more than 40 letters of assignment from ministries, county councils and county governors. Based on the national budget, the letters of assignment provide a combined overview of the principals' expectations and requirements of Innovasjon Norge's activities. The letters also set out Innovasjon Norge's allocation framework and guidelines relating to initiatives, programmes and services.

Our main goal and sub-goals form the basis for Innovasjon Norge's dialogue between owners and principals. Innovasjon Norge's activities and priorities shall be in accordance with this goal structure.

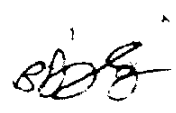
Innovasjon Norge offers funding services, advisory services, expert services, networking services and promotional services. Most of the company's staff are located close to customers in offices in every county in Norway and close to the market in more than 27 countries worldwide.

Innovasjon Norge shall provide professional input to public authorities at a national and regional level in connection with business and innovation policy, including proposals for new focus areas for future policy formulation. Innovasjon Norge is an important sounding board for owners and principals and shall, through its network with Norwegian businesses and industry, both nationally and internationally, acquire knowledge about the challenges and opportunities faced by Norwegian business and industry at all times. Innovasjon Norge shall also contribute to various innovation, industry and regional policy issues that are relevant to the company achieving its goals being prominent in the public debate.

Impact in 2018

In 2018, Innovasjon Norge continued its efforts to help achieve the Government's goal of restructuring the Norwegian economy. The company's principal focus in 2018 was to contribute to increased exports and internationalisation through risk mitigation and advice, better access to risk capital for Norwegian business and industry, and provide our principals with innovation policy advice.

In 2018, Innovasjon Norge received appropriations and assignments in letters of assignment from the Norwegian Ministry of Trade, Industry and Fisheries, Ministry of Local Government and

Modernisation, Ministry of Agriculture and Food, Ministry of Climate and Environment, Ministry of Education and Research, Ministry of Culture, Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Transport and Communications, the county councils, county governors and other public stakeholders. The common thread for the assignments is contributing to value creation and triggering commercially and socially profitable business development.

The Norwegian Parliament and the county councils allocated a total of NOK 4.1 billion to Innovasjon Norge. Together with the loan schemes, Innovasjon Norge contributed NOK 7.2 billion to business and industry in 2018. This included loans, grants, advisory services, profile raising, and networking through Innovasjon Norge's various services. Funds allocated by Innovasjon Norge triggered investments in business and industry totalling NOK 21.4 billion. Nine out of ten enterprises stated that Innovasjon Norge's support was, to a high or moderate extent, a key factor in starting their projects.

This means that one krone from Innovasjon Norge in the form of capital or advice results in two kroner in own financing or other sources of financing for development projects and investments. In addition, having Innovasjon Norge as a "sparring partner" also triggers many other innovation and internationalisation activities by providing expertise and networking.

Capital and expertise

Financing and expert advice are mutually beneficial. Impact analyses conducted on assignment from Innovasjon Norge indicate that capital together with the provision of expertise produce better results for customers. That is why the development of the role of sparring partner and expert adviser is of such importance.

In 2018, Innovasjon Norge worked to ensure that ambitious small and medium-sized enterprises in every part of the country have easier access to the most important, business-oriented policy instruments. Innovasjon Norge has offices in every county in Norway and in 27 countries. Our employees therefore know the companies and their challenges and framework conditions in Norway and their opportunities in the markets that are most important for Norwegian business and industry.

Innovasjon Norge is a sparring partner for the small and medium-sized enterprises that offers expertise, networks and capital. Business and industry can spend their time on developing new products and services, rather than writing applications. They do not need to be aware of the different services. Innovasjon Norge's advisers will see the opportunities and challenges and inform the enterprises of the schemes that could be of assistance to them. If Innovasjon Norge cannot assist, the advisers will put the enterprises into contact with the other private and public stakeholders that can provide assistance. In this way, Innovasjon Norge builds bridges between expert communities, public funding agencies and investors.

Exports and internationalisation

In 2018, Innovasjon Norge intensified its focus on exports and internationalising Norwegian business and industry. The internationalisation services largely consist of expertise and advice. For several years, Innovasjon Norge has measured the effects of international market advice using the same model as the financial services. Enterprises that have taken advantage of international marketing advice experience 6.2 per cent higher growth in sales revenues and 3.3 per cent higher growth in value creation than a control group that did not receive such advice.

Risk capital

In 2018, Innovasjon Norge continued its work on making risk capital available to Norwegian business and industry. Innovasjon Norge contributed a total of NOK 1.3 billion in innovation loans, risk loans and guarantees, as well as NOK 2.9 billion in grants to companies and programmes.

In cooperation with the European Investment Fund (EIF), guarantees were also pledged to commercial banks under the Growth Guarantee Scheme with an increased guarantee liability of NOK 46.6 million. These guarantees have contributed to approximately NOK 375 million in new financing for innovation growth companies. Innovasjon Norge has also contributed NOK 2.5 billion in low-risk loans.

In 2018, Innovasjon Norge provided total financing of NOK 1.6 billion for almost 1,700 international innovation projects. Innovasjon Norge continues to take high risks. The proportion of high risk cases has increased in recent years, if all schemes, both loans and grants, are taken into consideration.

The figures for 2018 from Samfunnsøkonomisk Analyse AS (SØA)¹ indicate that the impact of support from Innovasjon Norge remains at a high level. Companies that have received support from Innovasjon Norge experience higher annual growth in all three impact indicators over a three-year period compared with the control group: an increase in annual growth in sales revenues of 9.4 percentage points (2017: 12.7), an annual increase in value creation of 6.7 percentage points (2017: 6.1 per cent), and an annual increase in productivity of 3.0 percentage points (2017: 2.1).

It is a demanding task to quantify the impact of Innovasjon Norge's overall activities. The Board is very satisfied that Innovasjon Norge has emphasised investigating, acquiring and communicating new knowledge about which services and schemes are most effective in business and innovation policy. At the same time, the Board also acknowledges that this is demanding work that is under continual development, and that contributions from Innovasjon Norge are one of several factors that play a part in the long-term development of a start-up, growth or cluster-oriented company.

Evaluations, reports, analyses and impact measurements together provide important management information and a knowledge base on which to further develop the company. The Board is focussed on the company continuing with this work and communicating lessons learnt to owners, principals and other stakeholders.

The owners' expectations

Innovasjon Norge's Board of Directors is responsible for following-up the owners' expectations for the company and reporting on the owners' expectations once per year.

The owners set out four goals that define the direction in which Innovasjon Norge should develop:

1. A greater focus on internationalisation work.
2. Simplification of the policy instrument portfolio.
3. Good customer dialogue.
4. A clearer innovation policy adviser role.

The Norwegian Government's export strategy for 2017 stipulated that Norway must increase exports and that Norwegian business and industry must take new global positions. Increased exports within existing industries are being promoted and new export industries must also be created. In line with this, Innovasjon Norge has strengthened its ambitions for growth and exports,

¹Samfunnsøkonomisk Analyse AS (SØA) took over this work after SSB ended the agreement in 2018. Because the data available to SØA was slightly different to that available to SSB, it is expected that the estimates will be somewhat different for this year. There are slightly different variations, but previous estimates are generally within the confidence interval of the new estimates.

as well as the overall export activities of the “Brand Norway” division. Establishing an export programme, strengthening Invest in Norway, marketing Norwegian green solutions, and increasing the focus on clusters were important activities in 2018.

The digital showcase “The Explorer” was launched by the Prime Minister during the Innovation Speech at Oslo City Hall in May 2018. The Explorer assists in strengthening Norway’s profile as a pioneer in sustainable solutions to achieve increased exports, provide more arenas for interaction and make Norway a more attractive country to invest in.

By establishing Norway as a sustainability pioneer, the country will attract investors, talent and tourists. In 2018, Innovasjon Norge worked proactively to offer growth programmes and promotional activities to enable Norwegian businesses to strengthen their desired position.

With offices in important international markets and a nationwide network of offices in Norway, Innovasjon Norge has an excellent starting point for contributing to the international expansion of Norwegian business and industry. As part of the work of being relevant to customers, Innovasjon Norge regularly conducts an evaluation of its presence overseas. Following close dialogue with business and industry and other stakeholders, two new offices in Munich and Dubai were opened in 2018.

International growth starts in Norway. Internationalisation advisers were added to the district offices in 2017. In 2018, Innovasjon Norge further strengthened its internationalisation expertise in all parts of its operations, and enhanced these roles in the organisation. This has contributed to increased ownership of the work with internationalisation at a local level and a stronger presence and expertise within exports and internationalisation in all parts of Norway.

In the opinion of the Board, these changes will ensure that Innovasjon Norge’s international presence and nationwide services will, in the future, be better adapted to the needs of business and industry and for executing the assignments the company receives.

To ensure that more customers succeed, Innovasjon Norge must **continually improve the services offered**. In 2018, the organisation continued the work on implementing a more basic service model that will contribute to improving the connection between customer needs and the expertise, advice and financial services that are offered. Skills development, building a common culture and digital simplification have been important, including adapting capacity and expertise from case processing to dialogue and “sparring” that give added value to the customers.

In 2018, Innovasjon Norge launched simplified and more user-friendly websites. These provide customers with easier access to the services and advisers. In order to contribute towards a more seamless and united public support system, Innovasjon Norge has prioritised developing expertise that makes it possible to refer companies to relevant services, including outside of its own activities.

Innovasjon Norge is always striving to be a **good partner**. The goal is to provide good guidance, be a good sparring partner, find correct solutions for the customer’s needs and follow-up the customer during the entire process. This is documented through customer satisfaction surveys which focus on the customers’ views concerning their dialogue and contact with Innovasjon Norge’s advisers. Customer feedback forms part of the company’s work on improving the customer experience and customer dialogue. The average customer satisfaction score in 2018 was 5 out of a possible 6 points.

Innovasjon Norge must act as an **innovation policy adviser** for owners and principals. This role can be divided into four parts:

- Innovasjon Norge functions as a sounding board in the national and international markets and conveys this knowledge back to the company and the owners.
- Innovasjon Norge must evaluate and quantify the impact of the services and programmes and ensure that they are working as intended.
- Innovasjon Norge must provide input that can contribute to the principals being better able to achieve their objectives.
- Innovasjon Norge must promote innovation policy in the public debate.

It was a priority in 2018 to strengthen Innovasjon Norge's role as an innovation policy adviser in the regional partnership. The regional offices and county councils have been given better access to internal and external data as a factual basis for being able to develop effective regional innovation policies based on professional advice. The company's central and regional senior management together visited all regions for strategic meetings with the county mayors during 2018. The company has more actively adopted its function as a sounding board through a closer dialogue between the head office and the regional offices with the assistance of a separate regional team that supports the regional offices with their innovation policy advice.

In 2018, Innovasjon Norge focussed on strengthening analysis expertise. The company has the strategy of building networks with more external analysis groups in academia. In 2018, the company also invested in the collaboration with the Department of Economics at the University of Oslo (UiO) on a long-term project to study the effects of its activities. A PhD has been hired and will work at the company for three years with guidance from UiO. This work will test out new and innovative forms of effect analyses.

Innovasjon Norge has made a number of written contributions to the national budget, strategies and reports to the Ministry of Trade, Industry and Fisheries and other ministries. In 2018, the company devoted considerable resources from both the head office and office in Brussels to providing input to the EU's next framework programme "Horizon Europe". Innovasjon Norge has also made a significant contribution to the work on the Governmental white paper on the health sector.

In 2018, Innovasjon Norge set the agenda of the public debate through the Export Conference, Innovation Speech and Arendal Week. These events enabled the company to place important innovation policy topics on the agenda of the public debate. The Innovation Speech was about Brand Norway and attracting foreign investment to Norway. The Export Conference raised the issue of uncertainty in trade policy. The company also participates in a number of regional, national and international events that address innovation and value creation.

An external evaluation was commenced in 2018 to assess Innovasjon Norge's role as innovation policy adviser in the period from 2012 to 2018. The result of the evaluation was presented in March 2019 and showed that Innovasjon Norge has taken several steps to become a better adviser and has built up capacity and devoted time and attention towards developing the role. However, achievement of objectives was considered somewhat weaker than what could be expected and it is noted that part of the reason for this could be the company, owners and principals having a different understanding of the company's role. The evaluation recommends that the company develops, in cooperation with owners and principals, new arenas for dialogue where the declaration of intent and role are clarified. It is also recommended that Innovasjon Norge uses, to a greater extent, its own data for analysis purposes and advisory services in the future. The company will follow up these recommendations in 2019.

Cost-effective operation

The Board monitors the company's operations throughout the year and focusses on achieving goals, efficient operations and responsible administration of public funds.

Innovasjon Norge has worked on improving and developing along three axes: (1) Work processes: the manner in which staff work internally and together with others to provide the best possible services to the customers, (2) Organisation: how resources are organised to provide customers with access to expertise and ensure equal treatment irrespective of where they contact; and (3) Digital channels: the tools employees, customers, owners and society can access for insight, cooperation and self-service. The objective is to derive greater benefit and efficiency by servicing a larger volume of assignments, spending more time on customers or by reducing costs.

In 2018, Innovasjon Norge supplied services to business and industry totalling NOK 7.2 billion. Deliveries were at the same level compared with 2017, while total costs were slightly higher. This development is in line with the targets for 2018 and reflects the company's focus on better guidance and advice to small and medium-sized enterprises in all parts of the country.

From 2014-2018, Innovasjon Norge's combined deliveries increased from NOK 5.9 billion to NOK 7.2 billion (+22 per cent). The company's total expenses during the same period remained unchanged at approximately NOK 1.5 billion.

It is difficult to see from the annual accounts how the company's costs have developed, because the accounts include the company's delivery costs and customer-oriented activities and projects. The management is therefore working on operational performance indicators that will provide the Board and principals with information about the development of the company's cost-efficiency.

Cooperation with other public funding agencies

Innovasjon Norge, the Research Council of Norway and the Industrial Development Corporation of Norway (SIVA) are the three main agencies in the Government's public support system focussed on business and industry. Both separately and together, these three agencies provide a significant and effective contribution to Norwegian business and industry's innovative power, internationalisation and value-creation. The three agencies have different roles, responsibilities, expertise and tasks, and are intended to complement each other throughout the value chain, from the birth of an idea up until the product/service is launched on the market. Innovasjon Norge, the Research Council of Norway, and SIVA also had extensive cooperation at the strategic and operational level in 2018.

The county councils play a key role as regional development actors and lead the regional partnership. This role will have greater importance in connection with the establishment of the new regions. 2017 marked the completion of the so-called collaborative model, which concerns the cooperation between the county councils and SIVA, the Research Council of Norway and Innovasjon Norge. The work on implementing the model commenced in 2018.

Concerning the work involving clusters, Innovasjon Norge and SIVA were involved in each other's application assessments for Catapult and the Cluster Programme. There was also a joint study trip to Germany regarding the digitalisation of the industry, with participants from the clusters and Catapult Centres. The Research Council of Norway and SIVA were also involved in the audit of the Cluster Programme.

With the PILOT-E initiative, the Research Council of Norway, Enova and Innovasjon Norge have established a seamless service for Norwegian business and industry which enables the

development process to be accelerated. Once a project has received funds from PILOT-E, funding and assistance can be expected throughout the process until the goal is achieved. In 2018, there were announcements regarding zero-emission maritime transport 2.0 and the climate neutral industry of the future.

In 2018, Innovasjon Norge and the Research Council of Norway joined the board of the National Programme for Supplier Development (Confederation of Norwegian Enterprise (NHO), Norwegian Association of Local and Regional Authorities (KS) and the Agency for Public Management and eGovernment (Diff)). In the past year, the programme partners have cooperated on identifying barriers and opportunities for further commitment to public-private innovation. In the final quarter of 2018, Innovasjon Norge entered into an agreement with the Research Council of Norway for the joint announcement of a public-private partnership in 2019. The Research Council of Norway will finance projects that require research and support a pre-commercial process, while Innovasjon Norge will finance the innovation partnership. The employees in the regions will contribute to mobilising attractive public stakeholders and innovation projects from the entire country.

Innovasjon Norge cooperates well with the other public funding agencies and makes particular reference to the establishment of a good and inclusive executive management dialogue with SIVA and the Research Council of Norway. This will help us realise our ambition and continued desire to have clear and coordinated agencies whose policy instruments complement and support each other and that are perceived as parts of a whole by business and industry, R&D institutions and the public authorities.

In 2019, the Norwegian Government will conduct an area review of the public support system for business and industry in Norway. This will include stakeholders and policy instruments which have the aim of promoting business development and where the users are primarily companies. The area review will assess the public support system for business and industry in its entirety and how the policy instruments and stakeholders function together. This involves making assessments and recommending measures for how to achieve orderly interfaces and defined roles, an appropriate organisation, a user-friendly public support system, good interaction between policy instruments at different geographical levels, effective models for administration fees, good assignment management and corporate governance and stakeholders with correct and good expertise.

The Board has seen the need to assess the overall situation and simplify access to the combined public support system and thus welcomes the area review.

About the annual accounts

The profit for the year was NOK 208 million in 2018, compared with NOK 301 million in 2017. The profit before losses was NOK 231 million in 2018, compared with NOK 251 million in 2017.

Net interest income was NOK 415 million in 2018, compared with NOK 416 million the previous year. The fall in net interest income was due to lower interest margins. Dividends and losses on securities showed a loss of NOK 5 million in 2018, compared with a loss of NOK 6 million in 2017. The net loss was principally due to a change in the write-down of shares in the investment funds for Eastern Europe.

Total operating income was NOK 1,279 million, compared with NOK 1,214 million in 2017. The net increase of NOK 65 million was due to an increase in income from public sources of NOK 70 million, an increase in external revenues of NOK 11 million and a decrease in miscellaneous operating income of NOK 16 million. The increase in income from public sources was a result of income recognition in relation to total operating expenses that are not covered by external revenues and miscellaneous

operating income. The increase in external revenues was principally due to revenues associated with marketing campaigns in Germany and Asia. The decrease in miscellaneous operating income was principally due to a net foreign exchange loss in 2018 of NOK 11 million, while 2017 saw a net foreign exchange gain of NOK 1.5 million.

Operating costs amounted to NOK 1,459 million, compared with 1,374 million in 2017, an increase of NOK 84 million. Payroll expenses amounted to NOK 723 million in 2018, compared with NOK 694 million in 2017. The increase of NOK 29 million was primarily due to the 2018 pay settlement. Depreciation increased by NOK 15 million compared with 2017. This was due to increased investments relating to the digitalisation of the company. Direct project costs were at the same level as the previous year. Other operating expenses amounted to NOK 251 million in 2018, compared with NOK 209 million in 2017. The increase was primarily due to higher IT costs.

Our loan customers have enjoyed good operating conditions for some time, which has resulted in lower losses on loans. Net losses on loans amounted to NOK 23 million, compared with *income* of NOK 50 million in 2017. The net loss was principally due to an increase in group write-downs for the low-risk loan scheme. A normal annual loss on low-risk loans equivalent to 0.5 per cent of the portfolio is expected. In 2018, the loss percentage was 0.15 per cent of the portfolio.

Losses on loans related to Innovasjon Norge's high-risk loan schemes and seed capital funds are covered by loss reserves and are therefore not reflected in Innovasjon Norge's financial performance figures. Losses on loans relating to high-risk loans and guarantee schemes amounted to NOK 36.5 million in 2018, compared with NOK 94 million in 2017. These lending activities are expected to involve a higher risk profile than the low-risk loan scheme and losses over time of close to 5 per cent of the portfolio per year. The losses in 2018 amounted to 1 per cent (2.9 per cent in 2017) of the portfolio.

In 2018, the seed capital funds had losses of NOK 29 million, compared with losses of NOK 31 million in 2017. The loans were granted during the period from 2006 to 2008. Changes in losses are closely linked to fluctuations in the economy.

The cash flow shows that large gross payments are received and disbursed by Innovasjon Norge every year. This is particularly due to a large part of the borrowings from lending activities being refinanced approximately every three months. Net liquidity increased by NOK 129 million, compared with an increase of NOK 193 million in 2017.

Innovasjon Norge's balance sheet total at year end was NOK 26.1 billion, which is NOK 1.2 billion more than in 2017 (NOK 24.9 billion). Of this, net loans amounted to NOK 18.6 billion as at 31 December 2018 (NOK 17.7 billion as at 31 December 2017). In 2018, NOK 3.4 billion was paid out in new loans (NOK 3.0 billion in 2017) and NOK 2.7 billion in grants (NOK 2.7 billion in 2017).

The company incurred no costs and made no investments related to R&D in 2018. External evaluations and analyses are carried out of the company's activities and use of policy instruments. The company uses the knowledge these provide in the development of our services, organisation and work processes.

Risk management

The company makes annual assessments of factors important for Innovasjon Norge's achievement of goals at an overall level. Extraordinary risk assessments are conducted in the event of significant changes in the Norwegian economy or the company's assignment situation, or if the four-monthly reports on goal attainment show significant deviations. When necessary, risk assessments of critical functions and limited areas are carried out at a lower level.

Financial risk

The financial risk largely consists of currency risk, liquidity risk, credit risk and interest rate risk.

Foreign exchange risk

Innovasjon Norge has revenues and expenses in foreign currencies. The foreign exchange risk associated with settlement of costs is largely offset by the company having bank accounts in foreign currencies for the most important currencies the company trades in.

Liquidity risk

The liquidity risk is the risk associated with Innovasjon Norge's ability to fund an increase in loans and the borrower's ability to settle its obligations when these fall due. The size of borrowings and loans is managed through letters of assignment from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries. The liquidity risk is therefore minimal.

Credit risk

Credit risk is financial risk relating to lending activities and constitutes a significant risk at Innovasjon Norge. Developments in the loan portfolio are reported to the Board every four months. The risk profile is adjusted if there are significant negative deviations in relation to the targets. A separate review of the largest loan commitments is conducted once a year. All major commitments and commitments with loss events are reviewed in connection with the presentation of our annual accounts.

Low-risk loans are granted on market conditions. The risk must be moderate for a project to be granted funding. The risk is therefore limited by relatively stringent requirements concerning security. In addition to the risk associated with individual commitments, there is also structural risk associated with the sectoral division of the loan portfolio which differs from what is normal for corporate portfolios at banks. Approximately 40 per cent is financing for fishing vessels, while the portfolio is otherwise almost equally divided between agriculture and industry/business services.

Innovation and high-risk loans are a form of lending that is primarily intended to help small and medium-sized enterprises that require risk mitigation in projects. These loans are granted subject to moderate requirements for security, but on the condition that the customer's ability to service the loan is deemed to be satisfactory. The risk associated with these types of loans is relatively high.

Loans to seed capital fund companies are given as subordinated loans that match private equity and loan capital. The loans have a high-risk profile.

Loss reserves have been established for innovation and high-risk loans and guarantees, and for loans to seed capital fund companies. The objective of loss reserves is to enable Innovasjon Norge to mitigate risks for innovative projects with growth potential and thus contribute to the realisation of more profitable projects that would otherwise find it difficult to obtain sufficient venture capital in the market. For a smaller portion of this loan portfolio, the European Investment Fund (EIF) shares the risk of loss with Innovasjon Norge on a 50/50 basis.

Interest rate risk

The interest rate risk is managed and reduced by adapting lending terms to borrowing terms. Borrowings shall correspond to lending and secure the liquidity required to operate the loan schemes. The borrowings reflect the interest rate profile of the loan portfolio.

Operational risk

Operational risk comprises all the potential sources of loss relating to Innovasjon Norge's day-to-day

operations. Examples of such sources include procedural failure, computer system failure, lack of competence and breach of trust on the part of employees. Internal control is an important tool in reducing operational risk.

The company's steering documents are collated and made available in a special database. Innovasjon Norge has contingency plans and carries out exercises on a regular basis. A dedicated compliance function helps the company reduce the risk of incurring public sanctions, financial losses or reputational harm due to a failure to comply with external and internal regulations.

One of the duties of the compliance function is to deal with whistleblowing cases. In 2018, 22 cases were heard in accordance with the procedure for managing whistleblowing cases. This was seven more cases than in 2017. There was an increase in the number of whistleblowing cases that involved Innovasjon Norge's own employees.

Innovasjon Norge's activities are governed by the Norwegian Freedom of Information Act, albeit with some exceptions. The company is a visible public institution and is therefore continually in contact with the media. In 2018, Innovasjon Norge was the focus of major media attention due to specific events and circumstances concerning the company. Both the Board and management followed-up the contact with the media in connection with these cases.

Going concern

The annual accounts have been prepared on the basis of a going concern assumption. The accounts give a true and fair picture of the company's assets, liabilities and result. No circumstances have arisen since the end of the financial year that are of significance to the evaluation of the company and that are not mentioned in the annual report and pertaining notes.

Working environment

Innovasjon Norge is an Inclusive Workplace (IW) enterprise and has a corporate health service at both its head office and the district offices. Regional safety delegates have been established in each of the offices abroad and separate work councils/working environment committees have been established in the largest offices in Norway. An internal control system has been established for matters relating to health, safety and the environment (HSE) as an integrated part of the organisation's overall quality assurance. Procedures for notification (whistleblowing) have been established.

The sick leave rate was 3.8 per cent in 2018, compared with 2.9 per cent in 2017. By comparison, the sick leave rate in public administration and the armed forces, as well as national insurance schemes under public administration, was 6.2 per cent in the third quarter of 2018. Two injuries were reported in 2018.

Employee turnover in 2018 totalled 7.6 per cent (including temporary employees, employees on assignment and retirees). If we only look at turnover among permanent employees (including retirees), this figure is 6.2 per cent. 89 new employees were recruited externally, while the company made 50 internal recruitments.

The 2018 employee satisfaction survey was conducted in April and the results in each department were followed up until the summer holidays. The total response rate to the survey was 86 per cent. The survey was prepared by Difi and provides a benchmark in relation to 35,000 public sector employees. Principal features of the survey:

- Innovasjon Norge is an engaging workplace with good execution capacity.

- Employees are motivated by the assignment society has given the company and are proud to work at Innovasjon Norge.
- 3 out of 4 employees have a very high or high level of enthusiasm.
- Employees believe that they have development opportunities, that they are able to make use of their expertise and that their work is challenging. In addition, they find their work days to be good, professional and varied.
- Points of improvement are information, training and (digital) work tools.

Innovasjon Norge is considered an attractive workplace by both the company's employees and potential job seekers. For the second year in a row, in a survey conducted by Universum, Innovasjon Norge was voted as the most attractive employer among people in the work force with an educational background in economics.

Equality and diversity

Gender equality and diversity are implemented in the company's routines and guidelines. Awareness of this shall be a natural part of the manner in which the company operates.

The Board of Directors consists of eleven members, of whom five are women and six are men. At the end of 2018, the proportion of women in the executive management group was six out of twelve (50 per cent).

The proportion of women at Innovasjon Norge was 56 per cent at the end of 2018. The proportion of new employees in 2018 who are women was around 60 per cent.

The proportion of women by position:

Job category	2018	2017	2016
CEO	63%	52%	44%
Lawyer	43%	50%	43%
Head of Department	56%	49%	47%
Special Adviser	38%	36%	32%
Senior Adviser	53%	50%	48%
Adviser	75%	79%	78%
Consultant	79%	83%	81%

Pay ratio between women and men for all of Innovasjon Norge:

Position level	Difference in average base salary (women/men)		
	2018	2017	2016
CEO	-7,7%	-2.44%	1.10%
Head of Department	-0,5%	-3.81%	-1.40%
Special Adviser	-0,7%	-3.73%	-4.40%
Senior Adviser	-5.6%	-2.75%	-2.80%
Adviser	-2.0%	-2.83%	-4.10%
Consultant	Not available*	Not available*	-4.40%

* Fewer than 4 employees in the sample.

The table shows the difference between the average pay for women and men. The results indicate that the average pay for women is slightly less than the average pay for men for positions that are at the same level.

Innovasjon Norge has an active and conscious attitude towards equal pay in connection with new appointments and internal mobility, which is an important tool given the level of mobility in the company. We are generally aware of the differences in pay at individual position level and actively work towards safeguarding the principle of equal pay.

As at 31 December 2018, 32 of the 723 employees worked part-time. Of these, 72 per cent were women.

The company complies with the guidelines for terms of employment for managers in government enterprises and corporations. Innovasjon Norge includes a diversity statement in all job advertisements. This emphasises that our recruitment process aims to ensure diversity with respect to gender, age and cultural background. Innovasjon Norge has a general arrangement for this diversity.

Annual reports are submitted to the Directorate of Integration and Diversity on the status of recruitment and the appointment of new employees from immigrant backgrounds.

New Board of Directors

A new Innovasjon Norge Board of Directors was appointed for 2018-2020 at the general meeting on 3 May 2018. A total of four of the nine owner-elected board members were new. Gunnar Bovim was elected as the new chairman.

Internal restructuring and organisation

Innovasjon Norge's restructuring process commenced in 2014 and the company has delivered clear results up to the present day. During these years, there has been work on improvements in relation to work processes, organisation and new digital channels.

The digitalisation process has been more demanding and has taken more time than originally planned. The company has moved its entire application portfolio to cloud and launched a sharing platform and joint information model for services for all employees. A new website has been launched and important systems for customer and case processing have been simplified, however the company has not progressed as far as it would have liked in digitalising customer dialogue.

Innovasjon Norge is one of the first enterprises in the public sector to move all of its solutions to cloud. This is an important prerequisite for being able to realise the company's continued ambitions of digital transformation in the coming years.

The Board wants the company's digital ambitions to be assessed in the impending work of developing a new strategy for the company and that the groundwork is laid for a change of tempo in the digitalisation work in the coming years.

In 2018, Innovasjon Norge adjusted its office structure to fit the new county boundaries and prioritised strengthening cooperation in the regional partnerships. The role as innovation policy advisor for regional clients is strengthened by all offices being offered good support in this work from the innovation policy department and regional team at the head office.

External environment

Innovasjon Norge's activities have not contributed to pollution of the natural environment over and above what is natural for an organisation of this kind. The head office and the district offices are Eco-Lighthouse certified.

About corporate social responsibility

Innovasjon Norge will strengthen the company's work on corporate social responsibility and the prevention of corruption, both internally and at the company's customers.

Innovasjon Norge's Sustainability Strategy (2016-2020) sets frameworks for all work at Innovasjon Norge and uses the UN Sustainable Development Goals, the principles in the UN Global Compact, the OECD's guidelines of multinational companies and UN Guiding Principles for Business and Human Rights as a basis for the work with the strategy and implementation. The requirements we set for customers and partners are stipulated in the document *"Good business practice – Innovasjon Norge's expectations of customers and partners"*. These are based on the same guidelines and principles – all of which are recognised standards in the area of corporate social responsibility.

Innovasjon Norge's expectations and requirements for our employees, employee representatives and consultants who perform services for the company are described in the company's Code of Conduct and Anti-Corruption Policy. The Code of Conduct also contains a special chapter on business ethics that stresses that ethics and corporate social responsibility must be included in the assessment criteria when using services and selecting collaborative partners and suppliers. Innovasjon Norge's corporate social responsibility work and ethical framework are also special topics in the company's procedure for training new employees.

Corporate social responsibility forms an integral part of Innovasjon Norge's services and all parties that receive services from Innovasjon Norge are required to comply with good business practices in line with globally recognised guidelines. This also entails that customers and partners are familiar with their own major areas of risk relating to corruption, negative impact on the environment, human rights, employee rights and/or other aspects relating to business ethics, and that they implement measures for managing these. Provisions concerning this are also included in Innovasjon Norge's standard terms and conditions for loans, grants and guarantees.

A special "Guide for evaluating overall sustainability in funding cases" is available to the company's customer and funding advisers. In some of Innovasjon Norge's expert services, the programmes provide a special module on corporate social responsibility that has been specially adapted to companies with an international focus.

In the advisory and expert services provided by Innovasjon Norge, principles for good business practice are followed up through, among other things, cluster projects in which specific issues concerning sustainability and whether the company reports in accordance with various corporate social responsibility frameworks are included in the zero point and compliance analysis.

Innovasjon Norge has several assignments that involve assisting companies in demanding markets. In 2018, good business practice, with a primary emphasis on understanding the requirements and expectations that are set, was on the agenda at a number of seminars and meeting places within the framework of Innovasjon Norge's assignments.

The company continued compulsory anti-corruption training for all employees in 2018 through ethical dilemma training. The purpose of the training is to ensure that everyone who performs work or services for Innovasjon Norge is not only aware of the applicable legal framework, but also undergoes regular training in identifying and tackling situations that might arise. The goal is for all employees to undergo dilemma training twice a year.

The risk of corruption is an important issue in the company's Code of Conduct and is also described in more detail in a special anti-corruption policy. Innovasjon Norge also has more detailed guidelines for

impartiality, the right to hold honorary positions and secondary occupations, as well as rules for ownership and securities trading.

The General Data Protection Regulation entered into force in the EU from 25 May 2018 and in Norway from 20 July 2018. Innovasjon Norge has worked systematically to ensure the company's governing documentation, systems and processes are in compliance with the new Regulation and will continue this work in 2019.

In November 2017, Innovasjon Norge launched an electronic whistleblowing channel which is also available to external parties. The whistleblowing channel is available on both the intranet and Innovasjon Norge's website and allows the company to communicate with anonymous whistleblowers without them compromising their anonymity.

Innovasjon Norge has a risk-based approach to Integrity Due Diligence (background checks) of customers, suppliers and stakeholders that Innovasjon Norge links customers to. Governing documentation is prepared that stipulates the instances in which background checks must be carried out. The actual execution of the background check is regulated by a separate procedure.

As part of the work of incorporating corporate social responsibility work throughout Innovasjon Norge, a special, expert team of resource personnel has been established. This team has been tasked with providing support to staff and conducting training measures to raise awareness of corporate social responsibility in the company.

Application of profit

The 2018 accounts show a profit of NOK 208 million. For further information about the rules concerning dividends please see Note 37. The Board proposes the following allocation of the profit for the year:

2018

Dividend allocated to the Ministry of Trade, Industry and Fisheries as an owner, from:

Low-risk loan scheme	NOK	152 702 101
----------------------	-----	-------------

To be transferred to the Ministry of Trade, Industry and Fisheries from:

Innovation loans and guarantees	NOK	24 459 023
---------------------------------	-----	------------

To be transferred to the county councils as owners, from:

High-risk loans and guarantees	NOK	17 509 915
--------------------------------	-----	------------

Distributed as follows:

Møre og Romsdal County Council	NOK	3 187 959
Troms County Council	NOK	2 984 504
Trøndelag County Council	NOK	2 176 409
Nordland County Council	NOK	2 059 230
Finnmark County Council	NOK	1 874 985
Sogn og Fjordane County Council	NOK	1 637 710
Hedmark County Council	NOK	1 208 739
Oppland County Council	NOK	746 935
Telemark County Council	NOK	684 462
Hordaland County Council	NOK	468 921
Buskerud County Council	NOK	192 054
Aust - Agder County Council	NOK	156 467
Vest - Agder County Council	NOK	125 529
Østfold County Council	NOK	6 011
		<u>17 509 915</u>

Transferred from retained earnings:

The Investment Fund for Northwest Russia	NOK	2 243 600
The Investment Fund for Eastern Europe	NOK	7 548 113
		<u>9 791 713</u>

Transferred to retained earnings:

Low-risk loan scheme	NOK	22 863 057
Service deliveries and grant administration	NOK	-

Grand total		207 742 383
--------------------	--	--------------------

Outlook for 2019

Anita Krohn Traaseth stepped down from her position as Innovasjon Norge CEO at the end of 2018. Hans Martin Vikdal became acting CEO from January 2019. The process of recruiting a new CEO is underway and it is expected that the person selected will start in the position during the second half of 2019.

The Norwegian Government presented its political platform at Granavolden on 17 January 2019. The principal direction of business and innovation policy will remain the same, with the objective of restructuring the Norwegian economy to create growth, new jobs and ensure a more diversified economy. The commitment to knowledge, research and innovation to create new jobs with a high level of value creation will continue. The Government's objective is for Norway to be an innovative country and will strengthen its commitment to business-oriented research and innovation. Innovasjon Norge is ready to provide strong and clear support to the Government's ambitions by contributing to increased value creating business development throughout the entire country and giving local ideas global opportunities.

The results of the Government's area review of the public support system for business and industry in Norway will be presented during 2019. The objective of the area review is to assess the overall scope of and simplify access to the public support system and in doing so propose changes that will impact on Innovasjon Norge in the years ahead. During 2019, the Board will commence work on developing the company's strategy for a new strategy period and the results of the area review will be part of this work.

Oslo, 29 March 2019

The Board of Directors of Innovasjon Norge

Gunnar Bovim
(Chair of the Board)

Jørund Ødegård Lunde
(Deputy Chair)

Sigbjørn Johnsen

Merete Nygaard Kristiansen

Eirik Wærness

Jan Løkling

Arvid Andenæs

Helene Falch Fladmark

Kristin Misund
(Employee elected)

Gaute Hagerup
(Employee elected)

Leela Borring Låstad

Hans Martin Vikdal
(Acting CEO)

12

Innovasjon Norge

Income Statement

(Amounts in NOK 1,000)

	Notes	2018	2017
Interest on loans	3	608 174	594 369
Interest on bank deposits		8 452	7 042
Total interest income		616 627	601 411
Interest on borrowings	4	137 187	123 915
Borrowing commission	5	64 720	61 024
Total interest expenses		201 907	184 938
Net interest income		414 720	416 472
Dividends and net losses on securities	6	-4 943	-5 674
Income from public sources	7	1 140 895	1 071 134
External revenues	8	134 563	123 618
Miscellaneous operating income		3 997	19 649
Total operating income		1 279 455	1 214 401
Payroll expenses	9	723 123	693 972
Depreciation on tangible fixed assets and intellectual property rights	10, 11	31 463	15 990
Direct project costs	12	453 106	455 436
Other operating expenses	13, 14	250 820	208 941
Total operating expenses		1 458 512	1 374 339
Profit before losses		230 720	250 860
Losses on loans and guarantees	15	90 445	76 516
Coverage of losses	15, 16	-67 468	-126 156
Total net losses on loans and guarantees	15	22 977	-49 640
Profit (loss) for the year		207 742	300 501
Dividend and transfers to owners	37	194 671	286 616
Transferred from retained earnings in loan and investment funds	36, 37	-9 792	-9 544
Transferred to retained earnings	37	22 863	23 429
Total transfers and allocations	37	207 742	300 501

802

Innovasjon Norge

Assets

(Amounts in NOK 1,000)

	Notes	2018	2017
Ordinary bank deposits	17	1 067 113	1 091 365
Locked-in deposits in Norges Bank	17	5 464 466	5 311 619
Total bank deposits		6 531 579	6 402 984
Low-risk loans	18	14 378 244	14 152 587
Innovation and high-risk loans	18, 28	3 771 257	3 175 752
Other loans	19	1 399 198	1 392 331
Total gross lending		19 548 699	18 720 670
- Write-downs on individual loans	15	-690 109	-795 096
- Write-downs on groups of loans	15	-211 000	-187 000
Total net lending		18 647 590	17 738 575
Shares and units	23	30 370	39 766
Ownership interests in associated companies	24	204 027	175 950
Ownership interests in group companies	25	10 600	300
Intellectual property rights	10	51 563	45 849
Tangible fixed assets	11	38 622	28 275
Other assets	26	375 513	341 543
Costs not yet incurred and earned income not yet received	28	168 472	167 673
Total assets		26 058 335	24 940 914

Innovasjon Norge
Liabilities and Equity

(Amounts in NOK 1,000)

	Notes	2018	2017
Borrowings from the Norwegian state, low-risk loans	20, 29	12 710 000	12 445 000
Borrowings from the Norwegian state, innovation and high-risk	20, 29	3 740 000	3 245 000
Total borrowings from the Norwegian State		16 450 000	15 690 000
Other liabilities	30	992 387	879 519
Costs incurred and unearned income received	31	674 139	658 940
Pension commitments	32	123 459	160 868
Write-downs on guarantees	15	2 438	4 256
Loss reserves	33	2 565 283	2 369 682
Interest support funds	34	38 952	28 409
Grant funds	35	1 306 806	1 380 616
Total provisions for liabilities and charges		4 036 938	3 943 831
Capital contributions to loan and investment funds	36	2 310 465	2 187 289
Retained earnings in loan and investment funds	36	-7 108	2 684
Total capital in loan and investment funds	36	2 303 358	2 189 974
Paid-up equity	37	665 645	665 645
Retained earnings	37	935 868	913 005
Total equity	37	1 601 514	1 578 651
Total liabilities and equity		26 058 335	24 940 914

Oslo, 31 December 2018

29 March 2019

The Board of Directors of Innovation

Gunnar Bovim
Chairman

Jørand Ødegård Lunde
Deputy Chair

Sigbjørn Johnsen

Merete Nygaard Kristiansen

Eirik Wærness

Jan Løkling

Arvid Andenæs

Helene Falch Fladmark

Kristin Misund

Gaute Hagerup
(Employee representative)

Leela Borring Låstad
(Employee representative)

Hans Martin Vikdal
Acting CEO

Innovasjon Norge
Cash flow statement
(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Profit (loss) for the year	207 742	300 501
Ordinary depreciation	31 463	15 990
Change in provisions for losses on loans	-80 986	-39 031
Change in write-downs on equity investments	53 015	-11 545
Loss on sales of shares	-	16 756
Difference expensed/paid pensions	-37 409	54 581
Change in other accruals	208 357	290 282
Amounts received on loans	2 438 448	2 346 845
Amounts paid on loans	-3 371 335	-3 005 442
Amounts received from principals for grant activities	2 545 690	2 530 521
Grants disbursed	-2 673 746	-2 735 026
Amounts received from the Norwegian State to risk mitigation fund	67 125	46 400
Disbursed to investors for seed capital investments	-13 425	-34 500
Repaid to the Norwegian State from loss reserves	-	-82 229
A - Net cash flow from operations	-625 060	-305 897
B - Refunded/contributed investment funds to/from owner	123 176	-52 409
Payments received on amounts borrowed	47 400 000	45 635 000
Payments made for amounts borrowed	-46 640 000	-44 965 000
C - Net cash flow from financing activities	760 000	670 000
Purchase of shares	-86 375	-81 342
Sale of shares	4 379	6 210
D - Net cash flow from securities	-81 996	-75 132
Amounts paid for the purchase of tangible fixed assets	-47 524	-43 546
E - Net cash flow from investment activities	-47 524	-43 546
A+B+C+D+E = net change in liquidity	128 595	193 016
Liquidity as of 01.01	6 402 984	6 209 968
Liquidity as of 31.12	6 531 579	6 402 984

RLD

Innovasjon Norge

Notes to the 2018 Annual Accounts

NOTE 1

COMPANY INFORMATION AND ACCOUNTING PRINCIPLES

Company information

Innovasjon Norge is an enterprise established by special legislation and has the objective of being the Norwegian State and the county councils' instrument for achieving value-creating business development throughout the entire country. Innovasjon Norge's main purpose is to trigger business development that is profitable from both a commercial and socio-economic perspective, and for the regions to realise their commercial potential.

The Ministry of Trade, Industry and Fisheries is the principal owner with 51%, while the county councils own 49%. Innovasjon Norge manages funds from the Ministry of Local Government and Modernisation, Ministry of Trade, Industry and Fisheries, Ministry of Agriculture and Food, Ministry of Culture, Ministry of Education and Research, Ministry of Climate and the Environment, Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Transport and Communications, the county councils, and the county governors.

Innovasjon Norge offers five types of services:

- Financing services
- Expert services
- Advisory services
- Networking services
- Profiling services.

Basis for the preparation of the accounts

The annual accounts have been prepared in accordance with the Norwegian Accounting Act, generally accepted accounting principles for other companies and the Act relating to Innovasjon Norge.

Use of estimates

When preparing the annual accounts, estimates and discretionary assessments are used for uncertain amounts. The figures and assessments represent a best estimate on the date the accounts are submitted. The actual results may differ from the estimates. Innovasjon Norge's most important estimates and assessments relate to the assessment of write-downs on loans and guarantees, and valuations of shares and pensions to own employees.

Reclassification

In instances in which classification of items is changed, the figures for the previous year will also be restated to provide a comparison of the accounts.

Consolidation

No consolidated accounts are prepared for Innovasjon Norge and its subsidiaries pursuant to the exemption rule in Section 3-8 of the Norwegian Accounting Act. This is based on the subsidiaries not being deemed to be of importance when assessing Innovasjon Norge's financial position and result.

Assets and Liabilities in foreign currency

In the balance sheet, monetary items in foreign currencies are converted at the exchange rate on the balance sheet date. Revenues and expenses in foreign currencies are converted at the exchange rate on the transaction date. Changes in value that result from changes in the exchange rate between the transaction and balance sheet dates are entered in the profit and loss account.

Bank deposits, cash etc.

Bank deposits, cash etc. include cash, bank deposits and other means of payment with a maturity date of less than twelve months from acquisition.

Receivables

Accounts receivables and other receivables are entered at nominal value after deductions for provisions for expected loss. Provisions for loss are made based on an individual assessment of the individual receivables.

Intangible assets

Intangible assets are recognised in the balance sheet when:

1. It is probable that the future financial benefits associated with the asset will flow to the company, and
2. acquisition cost for the asset can be reliably measured.

Intangible assets are appraised at acquisition cost and written down to fair value if this is lower than book value and the decline in value is not expected to be temporary. Intangible assets with a limited useful life are depreciated over the expected period of use.

Tangible fixed assets

Assets intended for permanent ownership or use are classified as tangible fixed assets. Tangible fixed assets are appraised at acquisition cost and written down to fair value if this is lower than book value and the decline in value is

COMPANY INFORMATION AND ACCOUNTING PRINCIPLES

not expected to be temporary. Tangible fixed assets with a limited useful life are depreciated over the expected period of use.

Loans, shares and financial obligations

General principles and definitions

Recognition and derecognition

Loans, shares, other financial assets, including borrowings from the Norwegian State, and other financial obligations are recognised in the balance sheet when Innovasjon Norge becomes a party to the instrument's contractual provisions.

Loans, shares and other financial assets are derecognised when the contractual rights to the cash flows from the financial asset expire.

Borrowings from the Norwegian State and other obligations are derecognised from the balance sheet when they have ceased, i.e. when the obligation stipulated in the contract has been satisfied, cancelled or expired.

Definition of amortised cost

After initial recognition, loans and receivables, as well as borrowings from the Norwegian State and other financial obligations, are measured at amortised cost using the effective interest method. When calculating the effective interest rate, cash flows are estimated.

Loans

Innovasjon Norge's lending operations are divided into three types of loans:

1. Low-risk loans
2. Innovation and high-risk loans
3. Other loan schemes, including loans to seed capital and investment funds.

The establishment fee upon disbursement of innovation loans and other high-risk loans is entered as income on the disbursement date when the fee does not exceed the direct costs. The other loan schemes do not have an establishment fee.

Decline in value of loans

On the balance sheet date, an assessment is made of whether there are objective indications of loans having declined in value.

Examples of loss events are serious financial problems with the debtor which can be:

- weak finances
- negative financial development
- payment default
- significant changes in conditions
- negative changes in internal and external factors
- bankruptcy
- debt settlement proceedings or liquidation.

There is a relatively high degree of uncertainty associated with the valuations of the security, both due to the location sometimes not being central, the collateral is specialised and the number of possible stakeholders is limited.

Individual write-downs

If objective indications exist, the loan is written down. The write-down is measured as the difference between the loan's capitalised value and the present value of the estimated future cash flows discounted by the effective interest rate on the financial asset. The write-down is recognised in the profit or loss.

Collective write-downs

Collective write-downs are also made for the low-risk loans. The portfolio is divided into groups with largely the same risk elements. Loans that are individually considered for being written down, but for which there is no objective evidence of a decline in value, are included in the group assessment of loans. Group write-downs are determined based on the risk classification system whereby calculated risk is calculated as the product of the expected operational risk and risk of inadequate security coverage.

Loss reserves

Loss reserves have been established for innovation and high-risk loans, guarantees and loans for the seed capital funds. The term loss reserve refers to funds that are intended to cover expected loss on these special loan schemes and guarantees. The funds are included in appropriations from the Norwegian State, either as separate appropriations or as part of the grant funds. The funds are set aside as a liability in the balance sheet. When a loan is written-down in a loan scheme which has a loss reserve, a corresponding income entry is made from the loss reserve. Write-downs and income recognition from the loss reserve are presented as gross amounts in the "Losses on loans and guarantees" and "Coverage of losses" items in the profit and loss account. Write-downs within the amount of the loss reserve will not have a net effect on earnings for Innovasjon Norge. Any losses that exceed the loss reserve shall be covered by the Norwegian State in the form of additional appropriations. For more detailed

COMPANY INFORMATION AND ACCOUNTING PRINCIPLES

information see Note 33.

Detailed description of Innovasjon Norge's financing services

Low-risk loans

Low-risk loans are an offer to companies that need financing of their long-term capital requirements. The loans are provided at competitive, market interest rates. The high-risk loans shall be secured with collateral and are normally covered by a guarantee, but can have underabsorption of up to 25% on the date such loans are granted. Low-risk loans are prioritised for companies in rural areas and for projects in which the loans offered from other banks are limited due to risk assessments by the banks. There is no limit on the size of the company, but the loans are primarily given to small and medium-sized companies with up to 250 employees. Innovasjon Norge has a special responsibility for financing of companies in the fisheries industry, agriculture and in rural areas. Losses on these types of loans are covered by the interest margin and have an effect on earnings. Therefore, Innovasjon Norge bears the financial risk for these loans. The repayment period is normally 5-15 years. The loans are financed with interest-bearing borrowings from the Norwegian State. The profit from the scheme is repaid to the Norwegian State in its entirety given that the equity ratio of the scheme equals 10.5%.

High-risk loans

The high-risk loans are granted as loans with low collateralisation with a relatively high degree of risk and with, at times, favourable terms when concerning interest and repayment period in comparison with the project risk. High-risk loans can be used for partial financing of investment projects that involve newly incorporated companies, innovation, restructuring, internationalisation and development and for which it is difficult to find sufficient venture capital in the private market. Innovasjon Norge's involvement shall have a "triggering effect" for the project to be able to be implemented. Smaller loans can be given without collateral security, while larger loans have collateral security that can have underabsorption of between 25% and 75% on the date the loans are granted.

The interest rates for high-risk loans are somewhat higher than for loans in the private credit market and normally have slightly shorter terms. The target group is companies throughout the entire country and in all industries. Maximum commitment per customer is NOK 50 million. The maximum term for high-risk loans is 15 years, including instalment free periods. The loans are financed with interest-bearing borrowings from the Norwegian State. Losses on the loans are financed via loss reserves. This means that losses on high-risk loans do not have an effect on earnings and Innovasjon Norge does not bear the financial risk for these loans. Losses with associated coverage of losses are shown as a gross amount in the accounts. Profits from the scheme are repaid to the Norwegian State and counties in their entirety.

Guarantees

Innovasjon Norge's guarantee schemes are primarily aimed at entrepreneurs and growth enterprises that have problems obtaining loans from private banks due to inadequate security. In practice, Innovasjon Norge's guarantees are collateral security that is provided to the company's local bank connection in order for the bank to be able to grant operating credit or investment loans. Our guarantees are primarily used as guarantees for operating credit. Guarantees can only be furnished as simple guarantees to banks with guarantee liability of normally up to 50%, but also up to 75% for companies less than 3 years old. For 50% guarantees, the guarantee commission is a minimum of 1%. For 75% guarantees, the guarantee commission is a minimum of 2%. Losses on guarantees are covered by loss reserves and have no effect on Innovasjon Norge's earnings. Therefore, Innovasjon Norge does not bear the financial risk for the guarantees. All guarantees that are provided are allocated to loss reserves. The scheme is under the sub-accounts for high-risk loans and entails that profits from the scheme are repaid to the Norwegian State and counties in their entirety.

Seed capital schemes

Innovasjon Norge's seed capital schemes consist of both subordinated loans to seed fund companies and investments in shares. The schemes are financed via investment funds and loss reserves that are received from the Norwegian State. The schemes have no effect on Innovasjon Norge's earnings and we therefore bear no financial risk. When the schemes come to an end, any profits must be repaid to the Norwegian State in their entirety.

Subordinated loans to the seed capital funds

As a general rule, subordinated loans from Innovasjon Norge run without instalments with full repayment at par value 15 years from the date of the agreement between the fund and Innovasjon Norge. Interest is not paid on an ongoing basis, but is accumulated and added to the principal amount each year as of 31 December. The seed capital monies are used by the seed capital companies for equity investments in start-up companies. Instalments that are paid outside of normal due dates are entered as a repayment on the principal amount.

Loss reserves for loans to seed fund companies

A loss reserve has been allocated to each of the seed fund companies that is equivalent to 25% of the original loan capital. Up to 50% of realised losses in individual companies can be entered directly against the Innovasjon Norge loss reserve, with the maximum amount being the limit for the loss reserve. Only the principal amount without the addition of interest can be charged to the loss reserve. Lost interest income is covered by a special appropriation from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries. The remaining 50% of the losses are covered by the private investors in the seed capital companies. If the seed capital funds are insolvent on the settlement date, the Norwegian State must retrospectively cover losses that are not covered by the loss reserves.

COMPANY INFORMATION AND ACCOUNTING PRINCIPLES

Shares in Seed capital funds

Innovasjon Norge contributes equity to the seed capital companies on behalf of the Norwegian State. The funds are financed in the form of equity, with a 50/50 split between private investors and Innovasjon Norge. However, Innovasjon Norge provides a premium of 15% in addition to what private investors contribute. With risk mitigation of 15% for private investors, this means that Innovasjon Norge's ownership stake is 42.5%. The minimum term for the funds is 10 years with an upper limit of 15 years. Any losses and write-downs on shares, restricted to 35% of the investment amount, are covered by loss reserves. Losses that exceed the amount in the loss reserve are covered by additional appropriations from the Norwegian State. Upon settlement of the scheme, profits must be repaid to the Norwegian State and any losses are covered by the loss reserve or additional appropriations from the Norwegian State. Innovasjon Norge therefore bears no financial risk associated with these schemes.

Since Innovasjon Norge's ownership must never exceed 50% and we therefore will not have a controlling interest, the companies are treated as associated companies in the accounts.

The investment funds for Northwest Russia and Eastern Europe.

These investment funds can invest together with Norwegian business and industry on commercial terms in Northwest Russia and Eastern Europe. The target group consists of small and medium-sized Norwegian companies with international growth ambitions and prerequisites for succeeding in the funds' development areas. Innovasjon Norge contributes equity, possibly also in combination with subordinated loans.

The funds are financed with investment funds from the Norwegian State. If the schemes have positive results, a dividend of 75% of the profit for the year is repaid to the Norwegian State, limited to the contributed capital multiplied by the interest rate for the Norwegian State's capital in the management enterprises. Losses are covered by the investment fund and Innovasjon Norge therefore bears no financial risk.

Shares

Shares are appraised using the cost method. For investments that are considered to be long-term, these are written-down to fair value when there is a decline in value that is not expected to be temporary. Investments that are deemed to be short-term, are appraised at the lower of acquisition cost and fair value. Dividends received from the companies are recognised as dividends from securities.

Associated companies are companies in which Innovasjon Norge has considerable influence. Innovasjon Norge is normally considered to have considerable influence when it has an ownership stake of 20% or more. Subsidiaries are considered companies which Innovasjon Norge exercises control over. Control normally exists when the company has an ownership stake of 50% or more. Associated companies and subsidiaries are recognised in the accounts using the cost method.

Grant funds

Innovasjon Norge has annual commitment budgets for grant schemes for various purposes.

The following rules apply for grant schemes organised with funds:

- Until they are disbursed, grant monies that are appropriated through the national budget are placed in earmarked accounts at Norges Bank that do not earn interest for Innovasjon Norge. The grant monies are recognised in the balance sheet of Innovasjon Norge and are classified as bank deposits with the contra entry being "Grant funds".
- The commitments for the grant schemes will lapse if the monies are not used three years after the year they were granted at the latest. Unused grant monies for these schemes will be returned to the budget for the following year or to the Norwegian State depending on the rules for the grant scheme.
- Grant monies that are disbursed to customers have no effect on Innovasjon Norge's earnings and are therefore not recognised as income or expensed in the profit and loss account. Costs associated with services provided under the direction of Innovasjon Norge are expensed in the profit and loss account and the associated cost coverage from grant monies is entered in the profit and loss account under "Income from public sources".

Principles for recognising income and expenses

Income

As a general rule, income is entered in the accounts in the same period as associated expenses. In the instances in which there is no clear connection between expenses and income, allocation is determined based on discretionary criteria. Other exemptions from the matching principle are stated when relevant.

Income from public sources

Public appropriations to Innovasjon Norge from the Norwegian State are recognised as income in line with costs accrued for the objectives the appropriations are intended to cover. This means that parts of the appropriation for one year can be transferred to the following year.

COMPANY INFORMATION AND ACCOUNTING PRINCIPLES

Interest support funds

The interest support fund consists of monies which are to cover agreed interest when interest-free, innovation and high-risk loans are granted. Allocated monies are set aside as a liability in the balance sheet. When an interest-free loan is granted, the liability that is equal to the lost income is correspondingly recognised as income.

The interest support fund is financed by allocating grant monies to ourselves from the limit for high-risk loans. The annual grant budget for Regional Development is from the Ministry of Local Government and Modernisation and the Innovation Scheme is from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries. Each year, sufficient funds must be set aside to cover the granting of exemptions from paying interest during the current year.

Expenses

As a main rule, expenses are recognised during the same period as associated income. In the instances in which there is no clear connection between expenses and income, allocation is determined based on discretionary criteria. Other exemptions from the matching principle are stated when relevant.

Interest income and expenses

Interest is entered in the profit and loss account after this has been earned as income or accrued as expenses.

Interest income and interest expenses relating to the loan and investment funds referred to in Note 36 are presented as gross amounts under "Interest on loans" and "Interest on borrowings". For the seed capital schemes, the interest expenses must be equal to the interest income. The seed capital scheme is arranged in such a way that it will not have any effect on the earnings of Innovasjon Norge.

Pensions

Innovasjon Norge recognises pension expenses and pension commitments in accordance with the Norwegian Accounting Standard, NRS 6 Pension Costs.

Defined-benefit pension

When recognising defined-benefit pensions in the accounts, the liability is expensed over the earnings period in accordance with the plan's earnings formula. The allocation method is equivalent to the plan's earnings formula unless most of the earnings occur towards the end of the earnings period. Straight-line earnings are therefore used as a basis. Thus, straight-line earnings are used for pension schemes in accordance with the Act relating to occupational pensions.

Discrepancies in estimates and the effect of changed assumptions are amortised over the expected remaining period of service if they exceed 10% of the higher of the pension commitment and the pension assets (corridor approach). The impact of plan changes with retroactive effect that are not conditional upon future employment are immediately recognised in the profit and loss account. Plan changes with retroactive effect that are conditional upon future employment are allocated on a straight line basis over the period until the benefit is no longer conditional upon future employment.

The net pension commitment is the difference between the present value of the pension commitments and the value of pension assets allocated for payment of the benefits. The pension assets are appraised at fair value. Pension commitments and pension assets are measured on the balance sheet date. Employers' contributions are included in the figures and are calculated by the net actual underfunding. The contractual early retirement pension (AFP) within the LO (Norwegian Confederation of Trade Unions)/NHO (Confederation of Norwegian Enterprise) scheme is a defined-benefit, multi-enterprise scheme, however this is entered in the accounts as a defined-contribution scheme because it cannot be quantified.

Cash flow statement

Liquidity reserves are defined as cash and bank deposits. The cash flow statement is prepared in accordance with the indirect method and is adapted to the various areas of operation.

NOTE 2

SUB-ACCOUNTS - RESULT

(Amounts in NOK 1,000,000)

Innovasjon Norge has 7 sub-accounts based on regulations from clients and owners. Each sub-account has a separate income statement and balance sheet, as well as separate rules for equity and application of profit. See Note 37

	Low-risk lending schemes		High-risk loans targeting the districts		Innovation and high-risk loans and other schemes		Service deliveries and grant administration		Seed Capital Funds		Investment funds in Northwest Russia and Eastern Europe.		Joint equity		Total	
	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts	Accounts
	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17
Interest on loans	419	430	60	57	104	84	0	0	25	23	-	0	-	-	608	594
Interest on bank deposits	2	2	0	0	0	0	5	4	-	-	1	1	-	-	8	7
Total interest income	421	431	60	57	104	84	5	4	25	23	1	1	-	-	617	601
Interest on borrowings	81	87	7	6	13	8	0	0	25	23	-	-	-	-	137	124
Borrowing commission	50	48	5	5	9	7	-	-	-	-	-	-	-	-	65	61
Total interest expenses	141	136	12	10	23	15	0	0	25	23	-	-	-	-	202	185
Net interest income	280	295	48	47	81	69	5	4	-	-	1	1	-	-	415	416
Income from public sources	-	-	-	-	-	-	1 133	1 088	8	3	-	-	-	-	1 141	1 071
External revenues etc.	2	0	0	1	1	3	135	137	-	3	-5	-8	-	-	134	138
Total operating income	2	0	0	1	1	3	1 268	1 204	8	6	-5	-8	-	-	1 275	1 209
Total operating expenses	84	75	31	32	58	47	1 273	1 209	8	6	5	8	-	-	1 459	1 374
Profit before losses	198	221	18	16	24	25	0	0	0	0	-8	-10	-	-	231	251
Losses on loans and guarantees	22	-49	-2	29	38	65	2	1	29	31	1	-1	-	-	90	77
Coverage of losses	-	-	2	-28	-38	-65	-2	-1	-29	-31	-	-	-	-	-87	-128
Total net losses on loans and guarantees	22	-49	-	-	-	-	-0	-0	-	-	-1	1	-	-	23	-50
Result	176	269	18	16	24	25	0	-0	-0	-0	-10	-10	-	-	208	301
Allocation of profit:																
Dividends/transfer to owner	153	246	18	16	24	25	-	-	-	-	-	-	-	-	195	287
From loan and investment funds	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-10	-10	-	-	-10	-10
To retained earnings	23	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	23
Total allocated	176	269	18	16	24	25	-	-	-	-	-10	-10	-	-	208	301

BPP8

NOTE 2

SUB-ACCOUNTS - CONTINUED, BALANCE SHEET

(Amounts in NOK 1,000,000)

	Low-risk lending schemes		High-risk loans targeting the districts		Innovation and high risk loans and other schemes		Service deliveries and grant administration		Seed Capital Funds		Investment funds in Northwest Russia and Eastern Europe.		Joint equity		Total	
	Accounts	31.12.17	Accounts	31.12.17	Accounts	31.12.17	Accounts	31.12.17	Accounts	31.12.17	Accounts	31.12.17	Accounts	31.12.17	Accounts	31.12.17
Assets																
Bank deposits	210	244	950	955	1 582	1 501	1 998	1 975	1 553	1 489	239	240	-	-	6 532	6 403
Gross lending	14 378	14 153	1 235	1 190	2 536	1 986	128	187	1 266	1 200	5	5	-	-	19 549	18 721
Write-downs for losses	-320	-312	-124	-162	-205	-219	-	-	-248	-285	-5	-4	-	-	-901	-982
Net lending	14 059	13 841	1 111	1 028	2 331	1 767	128	187	1 018	915	0	1	-	-	18 648	17 739
Shares and units	0	-	0	-	0	-	0	0	0	-	30	40	-	-	30	40
Ownership interests in associated companies	0	-	0	-	0	-	0	-	204	176	0	-	-	-	204	176
Ownership interests in group companies	0	-	0	-	0	-	0	0	10	-	0	-	-	-	11	0
Intangible assets	52	46	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-	52	46
Tangible fixed assets	39	28	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-	39	28
Other assets	5	-	73	118	1	-	96	114	263	308	61	62	20	20	519	622
Costs not yet incurred and earned income not yet received	83	83	10	10	13	14	62	61	0	-	0	-	-	-	168	168
Total assets	14 447	14 242	2 144	2 111	3 928	3 281	2 285	2 337	3 048	2 888	331	342	20	20	26 202	25 221
Liabilities and equity																
Borrowings from the State	12 710	12 445	1 297	1 307	2 443	1 938	0	-	0	-	0	-	-	-	16 450	15 680
Other liabilities	252	334	39	38	114	139	761	701	572	529	62	64	-	-	1 799	1 805
Provisions for liabilities	8	10	808	766	1 371	1 205	1 418	1 530	436	441	6	6	-	-	4 047	3 958
Loan and investment funds	0	-	0	-	0	-	0	-	2 040	1 917	263	273	-	-	2 303	2 190
Equity	1 476	1 453	0	-	0	-	106	106	0	-	0	-	20	20	1 602	1 579
Total liabilities and equity	14 447	14 242	2 144	2 111	3 928	3 281	2 285	2 337	3 048	2 888	331	342	20	20	26 202	25 221

Explanation of difference between annual accounts and combined sub-accounts:

Balance sheet total - sub-accounts	26 202	25 221
Balance sheet total - annual accounts	26 058	24 941
Difference	143	280
Internal receivable presented under other assets and other liabilities that is entered as net amount in the annual accounts, but not in the sub-accounts.	-71	-162
Remainder after split of sub-accounts "high-risk loans and guarantees"	-42	-41
Reclassification between other assets and other liabilities in the sub-accounts.	-30	-77
Total	-	-

NOTE 3**INTEREST ON LOANS**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Interest on ordinary low-risk loans	113 387	116 717
Interest on fishing vessel loans	182 049	182 919
Interest on agricultural loans	123 571	129 912
Interest support for and interest on innovation and high-risk loans	163 451	141 156
Interest support for and interest on loans from seed capital funds	25 451	23 360
Interest on other loans	265	305
Total	608 174	594 369

NOTE 4**INTEREST ON BORROWINGS**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Interest on borrowings for low-risk loans	90 898	86 721
Interest on borrowings for innovation and high-risk loans	20 615	13 801
Interest on seed capital funds	25 451	23 360
Other interest expenses	223	32
Total	137 187	123 915

NOTE 5**BORROWING COMMISSION**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Borrowing commission for low-risk loans	50 461	49 161
Borrowing commission for innovation and high-risk loans	13 724	11 777
Total borrowing commission to the Norwegian State	64 185	60 939
Commission on growth guarantees	535	85
Total borrowing commission	64 720	61 024

Innovasjon Norge pays a 0.4% commission to the State for all borrowings.

NOTE 6**DIVIDENDS AND NET GAINS/LOSSES ON SECURITIES**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Dividends received	74	74
Change in depreciated value of shares	-5 017	7 213
Profit on sales of shares	-	176
Loss on sales of shares	-	-13 137
Total	-4 943	-5 674

NOTE 7

INCOME FROM PUBLIC SOURCES

(Amounts in NOK 1,000)

Specification of recognised income from public sources:

Ministry, chapter and item in national budget	2018	2017
Ministry of Trade, Industry and Fisheries		
Chapter 2421 Item 50 Innovation - projects, funds	44 472	48 070
Chapter 2421 Item 70 Business development and administration	158 916	173 934
Chapter 2421 Item 71 Innovative business clusters	20 723	21 169
Chapter 2421 Item 72 Research and development contracts	37 478	23 156
Chapter 2421 Item 74 Tourism, networking and skills programmes	503 158	455 323
Chapter 2421 Item 76 Environmental technology	61 845	47 153
Chapter 2421 Item 77 Grants to pre-seed capital funds	1 577	1 247
Chapter 2421 Item 80 Business initiatives in Svalbard	855	1 554
Chapter 2415 Item 75 Marine value creation programme	-	330
The Ministry of Local Government and Modernisation		
Chapter 550 Item 62 Business-oriented loans and grants to rural areas	72 024	52 362
Chapter 550 Item 70 Business-oriented programmes in the districts	8 671	7 928
Chapter 551 Item 60 Grants to county councils for regional development	5 350	22 575
Chapter 551 Item 61 Funds for regional development targeted at business and industry, compensation for increased employers' contributions	3 673	3 502
Chapter 552 Item 72 National initiatives for regional development	154	30 616
Chapter 553 Item 65 Restructuring programmes in the labour market	11 830	6 615
Chapter 553 Item 74 Innovation for clusters and innovation environments	16 112	1 280
Ministry of Agriculture and Food		
Chapter 1149 Item 72 Grants for increased use of wood	-	2 615
Chapter 1150 Item 50 For implementing agricultural agreement	104 453	86 888
Chapter 1151 Item 51 For implementing reindeer husbandry agreement	3 536	2 868
Ministry of Foreign Affairs		
Chapter 117 Item 76 EEA financing schemes	21 696	33 252
Chapter 118 Item 01 Operating costs for initiatives in Northern Areas	2 921	3 737
Chapter 118 Item 70 Barents 2020 / Russia Collaboration	2 383	1 110
Chapter 163 Item 70 Noreps	9 716	11
Chapter 169 Item 70 Vision 2030	1 419	1 210
Ministry of Education and Research		
Chapter 285 Item 53 Strategic initiatives	7 936	11 056
Ministry of Culture		
Chapter 325 Item 71 Cultural and creative industries	4 034	4 560
Ministry of Climate and Environment		
Chapter 1400 Item 50 Green solutions	10 000	-
Chapter 1422 Item 70 Climate and environmentally friendly shipping	207	484
Other income from public sources	25 758	26 529
Total recognised income from public sources	1 140 895	1 071 134

Other income from public sources consists of income from the Ministry of Transport and Communications, the county councils, the EU, and other public institutions.

NOTE 7

INCOME FROM PUBLIC SOURCES - CONTINUED

(Amounts in NOK 1,000)

Specification of available budgets and appropriations via letters of assignment:

Ministry, chapter and item in national budget	2018	2017
Ministry of Trade, Industry and Fisheries		
Chapter 2421 Item 50 Innovation - projects, funds	514 000	573 500
Chapter 2421 Item 51 Loss reserves - seed capital funds	44 600	46 400
Chapter 2421 Item 53 New seed capital funds, risk mitigation	22 500	-
Chapter 2421 Item 70 Business development and administration	166 267	166 489
Chapter 2421 Item 71 Innovative business clusters	126 600	116 500
Chapter 2421 Item 72 Research and development contracts	328 700	278 700
Chapter 2421 Item 74 Tourism, promotion and expertise	546 500	517 400
Chapter 2421 Item 76 Environmental technology	555 500	534 500
Chapter 2421 Item 77 Grants to pre-seed capital funds	50 000	50 000
Chapter 2421 Item 78 Administrative support for seed capital funds targeting the districts	3 400	4 400
Chapter 2421 Item 80 Business initiatives in Svalbard	6 400	-
Chapter 900 Item 21 Additional Assignment 2017 regarding strengthened focus on Growth	-	1 690
The Ministry of Local Government and Modernisation		
Chapter 550 Item 62 Business-oriented borrowing and grant schemes	51 200	56 000
Chapter 550 Item 70 Business-oriented programmes in the districts	30 162	24 500
Chapter 553 Item 65 Restructuring programme in connection with critical changes in the la	15 000	15 000
Chapter 553 Item 74 National initiative for clusters and innovation environments	116 711	107 800
Ministry of Agriculture and Food		
Chapter 1137 Item 70 To the programme for industrial biorefining	-	2 780
Chapter 1137 Item 71 Appropriation to the bio-economy scheme	7 845	-
Chapter 1149 Item 72 Grants for increased use of wood	-	6 800
Chapter 1149 Item 75 Grants for investment support for agriculture	75 000	-
Chapter 1150 Item 50 For implementing agricultural agreement	803 000	766 500
Chapter 1151 Item 51 For implementing reindeer husbandry agreement	8 200	5 500
Ministry of Foreign Affairs		
Chapter 117 Item 76 EEA financing schemes	130 000	-
Chapter 118 Item 01 Operating costs for initiatives in Northern Areas	4 000	4 400
Chapter 118 Item 70 Arctic 2030 (previously Barents 2020 / Russia Collaboration	22 000	25 600
Chapter 163 Item 70 Noreps	34 000	40 000
Chapter 169 Item 70/73 Vision 2030 (Assignment from Norad)	8 000	30 000
Chapter 169 Item 70 Enterprise Development for Jobs (Assignment from Norad)	6 000	6 000
Ministry of Education and Research		
Chapter 285 Item 53 Strategic initiatives	27 200	27 200
Ministry of Culture		
Chapter 325 Item 71 Cultural and creative industries	33 400	29 900
Ministry of Climate and Environment		
Chapter 1400 Item 50 Green solutions	10 000	-
Chapter 1400 Item 76 Support for biogas pilot projects	-	5 000
Ministry of Transport and Communications		
Chapter 1301 Item 50 Transport and Communications Research (Pilot-T)	15 000	-
The County Councils		
Chapter 550 Item 62 Business-oriented loans and grants to rural areas	341 140	402 100
Chapter 551 Item 61 Compensation for increased employers' contributions	19 600	-
Chapter 553 Item 60 Regional initiatives for the development of business clusters and exp	10 700	-
Chapter 553 Item 65 Restructuring programme in connection with critical changes in the la	2 000	2 650
Total	4 134 625	3 847 309

Innovasjon Norge also has assignments for, among others, the EU.

Available budgets and appropriations will be higher than recognised income from public sources in the table above because the available amount also includes what goes directly to customers and that is not recognised as income by Innovasjon Norge.

NOTE 8**EXTERNAL REVENUES**

(amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
User fees - promotion of Norway as a travel destination	60 193	56 197
User fees - Joint Norwegian stands abroad	37 009	31 399
Revenues from partners	4 216	4 156
Other user fees	33 146	31 865
Total	134 563	123 618

Geographical distribution

	2018	2017
Norway	63 844	57 150
Europe	36 770	35 178
America	22 699	18 721
Asia	8 909	9 816
Africa	2 342	2 754
Total	134 563	123 618

Semantix

NOTE 9**PAYROLL EXPENSES**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Wages	510 913	499 876
Employer's contributions	72 740	60 025
Pension expenses	83 663	97 264
Other benefits	55 806	36 806
Total	723 123	693 972

In 2017, NOK 5 million of payroll expenses was classified as direct project costs.

Loans to employees	953	1 469
Average number of full-time equivalents	692	685

Loans to employees are interest-free and without security. The CEO and Chairman do not have loans in the company.

The CEO has an agreement for compensation for loss of office. The payment is 6 months of fixed salary from the date employment was terminated.

Payments to senior employees:	Wages/fees	Other	Total
Management:			
Anita Krohn Traaseth, CEO	2 803	10	2 814
Yvonne Fosser	1 563	10	1 573
Per Eckehard Niederbach	1 543	17	1 560
Hans Martin Vikdal	1 540	10	1 551
Cathrine Pia Lund	1 529	10	1 540
Rodin Lie	1 373	122	1 495
Bjørn Olav Olsen	1 432	10	1 442
Inger Solberg	1 386	10	1 396
Pål Thorvik Næss	1 303	10	1 314
Mona Skaret	1 211	10	1 221
Kristin Welle-Strand	1 068	10	1 079
Leon Bakkeba ¹	335	3	338
Total	17 086	235	17 321

¹New addition to the management team from 1 October 2018.

Senior employees are covered by the same pension schemes as other employees in the company.

Board of Directors	Fees
Per Otto Dyb, Chairman of the Board	54
Gunnar Bowim, Chairman of the Board	206
Jørand Ødegård Lunde, Deputy Chairman	202
Jan Løking	153
Kristin Misund	153
Arvid Andenæs	153
Helene Falch Fladmark	153
Sigbjørn Johnsen	103
Merete Nygaard Kristiansen	103
Eirik Wæmness	103
Kim Daniel Victor Arthur	51
Heidi Wang	51
Wenche Kjølås	51
Gaute Hagerup, Employee Representative	99
Leela Borring Låstad, Employee Representative	99
Fees to deputy members	15
Total directors' remuneration paid in 2018	1 746

Declaration regarding stipulation of pay and other remuneration to senior employees.

The declaration concerning remuneration to the CEO and the management group is in accordance with:

A. The provisions in the Norwegian Public Limited Liability Companies Act, cf. Section 6-16a.

B. Norwegian Accounting Act

C. Guidelines for pay and other remuneration to senior executives in enterprises and companies with State ownership (stipulated by the Ministry of Trade, Industry and Fisheries with effect from 13 February 2015).

D. Norwegian recommendation for corporate governance, cf. Chapter 12.

NOTE 9

PAYROLL EXPENSES - CONTINUED

Key principles

Guidelines for pay and other remuneration

Innovasjon Norge follows the key principle that executive pay in companies with full or partial state ownership must be competitive, but not wage-leading compared with equivalent companies. The principle applies for all employees and not specifically for the CEO and management group. This means that there are generally no separate incentive schemes that exclusively apply for senior employees.

"Guidelines for pay and other remuneration to senior executives in enterprises and companies with State ownership" stipulated by the Ministry of Trade, Industry and Fisheries with effect from 13 February 2015, outline the expectations in this field. The key principles from previous guidelines were continued, but there were cutbacks in the areas of pension commitments and severance pay and it was explicitly stated that the companies will strive for moderation when concerning executive salaries. Innovasjon Norge follows these guidelines and will practice moderation when concerning executive salaries.

Decision-making process

The salary of the CEO is determined by the board and communicated by the Chairman.

Salaries to the management group are jointly determined by the CEO and Chairman and communicated by the CEO.

Key principles for remuneration in the coming financial year

Innovasjon Norge comes under the collective wage agreement between the Employers' Association Spekter (Innovasjon Norge), the principal organisations (Norwegian Confederation of Trade Unions - LO and Confederation of Vocational Unions - YS) and local organisations (Association of Academic Organisations in Spekter - SAN, Confederation of Unions for Professionals, Norway - Unio, and Federation of Norwegian Professional Associations - Akademikerne). Employees in senior positions do not come under the agreement, however, in practice, the majority of points in the agreement are also followed for these employees. Innovasjon Norge has a pay system that is based on the following factors: the type of position an individual holds, the performance of the person holding that position, and the wage level in the market in general.

Total remuneration to the CEO and management group is reflected in the role and responsibilities of the position, as well as the work load, and the scope and complexity of the enterprise. The arrangements are transparent and in accordance with principles for good corporate governance.

1. Fixed salaries

Innovasjon Norge follows the basic principle from the guidelines that the principal element in the remuneration arrangement should be the fixed basic salary. The basic salary is assessed on an annual basis and adjusted with effect from 1 April.

2. Bonus

Innovasjon Norge has no bonus programme for its executives.

3. Shares, options or other forms of remuneration that are linked to shares.

Innovasjon Norge is an enterprise established by special legislation and has no stock or options programmes for its executives.

4. Pension benefits

Senior employees are covered by the same pension schemes as all other employees in the company. Pension schemes at Innovasjon Norge are the Norwegian Public Service Pension Fund or the closed scheme at DnB Livsforsikring for employees who came from the former Norwegian Export Council. Pensionable income is limited to 12 G (G - National Insurance base amount).

5. Severance pay and termination payment arrangements

The CEO has a termination payment agreement that grants the right to compensation equivalent to six months of fixed salary. There is no contractual severance pay or termination payment arrangements in addition to this for other senior positions at Innovasjon Norge.

6. Variable elements in the remuneration or special benefits

Other remuneration in addition to ordinary monthly salary include fixed car allowance, insurance and coverage of electronic communications services.

Remuneration principles

The principles for the preceding financial year were also used in 2018.

Reporting

The board is presented with an annual overview of the total pay and other remuneration to senior employees in accordance with the guidelines.

NOTE 10**INTANGIBLE ASSETS**

(Amounts in NOK 1,000)

	Application development
Acquisition cost as of 1.1	63 194
Additions	31 510
Disposals	-
Acquisition cost as of 31.12	94 704
Accumulated depreciation as of 1.1	17 345
Depreciation for the year	25 796
Accumulated depreciation for disposals	-
Accumulated depreciation as of 31.12	43 141
Book value as of 31.12	51 563

Investment profile

2018	31 510
2017	41 811
2016	21 383
2015	-
2014	-
Total	94 704

Depreciation rate 33 %

Intangible assets relate to application development, i.e. expenses for system design, programming, installation and testing of systems.

NOTE 11**TANGIBLE FIXED ASSETS**

(Amounts in NOK 1,000)

	Equipment and fixtures	Buildings and real estate	Total
Acquisition cost as of 1.1	5 521	64 842	70 363
Additions	15 350	665	16 014
Disposals	-	-	-
Acquisition cost as of 31.12	20 871	65 507	86 377
Accumulated depreciation as of 1.1	2 197	39 892	42 089
Depreciation for the year	3 782	1 886	5 667
Accumulated depreciation for disposals	-	-	-
Accumulated depreciation as of 31.12	5 978	41 778	47 756
Book value as of 31.12	14 893	23 729	38 622

Rates of depreciation 17-25% 2-20%

Investment profile

2018	15 350	665	16 014
2017	964	771	1 734
2016	3 193	1 395	4 588
2015	-	-	-
2014	-	-	-

NOTE 12**DIRECT PROJECT COSTS**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Profiling and marketing costs	218 725	229 814
External services	136 941	127 565
Office and communication expenses	50 559	50 572
Travel expenses	46 881	47 485
Total	453 106	455 436

NOTE 13**OTHER OPERATING EXPENSES**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Costs for premises	86 013	83 047
Rental of IT systems and software	67 154	54 021
External services	52 728	41 364
Miscellaneous operating expenses	44 924	30 510
Total	250 820	208 941

Auditor's fee (excluding VAT):	2018	2017
Statutory audit	456	550
Other certification services	55	87
Services other than audit ¹	1 648	177
Total	2 159	815

¹ In 2018 the auditor carried out an independent assurance engagement for the board to review of the rules, routines and practices linked to recruiting.

NOTE 14**EXPENSED LEASE AGREEMENTS**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Rental of premises	80 618	79 008
Rental of IT systems and software	79 719	61 461
Total	160 338	140 469

Innovasjon Norge has entered into lease agreements in Norway and abroad. The agreements are for the rental of office premises and the rental of housing. The rental expenses include a smaller proportion of costs relating to joint costs, electricity, cleaning etc.

The lease agreements for office premises have a duration of 5 to 10 years with an option to extend for 3 to 5 years. The lease agreements for housing have a duration of 2 to 3 years, with an option to extend for 1 to 2 years, relating to the employment agreements of the employees stationed aboard.

Innovasjon Norge has entered into lease agreements for basic IT operating tasks. The principal agreement expires in mid-January 2019. There are ongoing processes for modernising and transforming the IT portfolio for public cloud solutions.

NOTE 15

LOSSES ON LOANS AND GUARANTEES

(Amounts in NOK 1,000)

All losses on innovation and high-risk loans, seed capital funds, Rural Development Fund (BU) loans (with the exception of outlays) and guarantees are covered by loss reserves and have no effect on earnings. Innovasjon Norge therefore bears no risk associated with these loans. There is no coverage of losses for the low-risk loan schemes and investment funds. For more detailed information about the loss reserves, see Note 33.

	Low-risk lending schemes	Innovation and high-risk loans	Seed capital funds, investment funds and rural	Total loans	Guarantees	Total loans and guarantees
Write-downs						
Individual write-downs on loans as of 1.1, including the principal amount, interest owing and outlays.	124 726	380 801	289 569	795 096	4 256	799 351
Increased and new, individual write-downs on the principal amount	42 942	111 483	28 571	182 996	1 500	184 496
Change in individual write-downs on interest owing and outlays	735	-1 130	-44 519	-44 914	-	-44 914
Reversed individual write-downs on principal amount	-46 569	-84 428	-	-130 998	-2 550	-133 548
Realised loss on principal amount with individual write-downs	-13 195	-77 740	-21 136	-112 071	-768	-112 839
Total individual write-downs on loans as of 31.12, including the principal amount, interest owing and outlays.	108 639	328 985	252 485	690 109	2 438	692 547
Collective write-downs as of 1.1	187 000	-	-	187 000	-	187 000
Change in collective write-downs	24 000	-	-	24 000	-	24 000
Total collective write-downs as of 31.12	211 000	-	-	211 000	-	211 000
Book loss						
Increased and new, individual write-downs on the principal amount	42 942	111 483	30 571	184 996	1 500	186 496
Reversed individual write-downs on principal amount	-46 569	-84 428	-	-130 998	-2 550	-133 548
Realised loss on principal amount with individual write-downs	-13 195	-77 740	-21 136	-112 071	-768	-112 839
Total changes in individual write-downs on principal amount	-16 822	-50 685	9 435	-58 072	-1 818	-59 891
Changes in individual write-downs on outlays	38	-330	-	-291	-	-291
Change in collective write-downs	24 000	-	-	24 000	-	24 000
Recognised loss on principal amount and outlays, including paid in for previous write-downs	14 984	84 140	22 319	121 443	5 184	126 627
Total recognised losses on loans and guarantees	22 201	33 125	31 754	87 079	3 366	90 445
Coverage of losses from loss reserves, ref. note 16	-	-33 125	-30 977	-64 102	-3 366	-67 468
Net losses on loans *	22 201	-	777	22 977	-	22 977
Recognised loss on principal amount						
Recognised loss on principal amount without individual write-downs	1 253	9 550	1 798	12 601	4 719	17 320
Realised loss on principal amount with individual write-downs	13 195	77 740	21 136	112 071	768	112 839
Total recognised loss on principal amount	14 447	87 290	22 935	124 672	5 487	130 159

*Net losses on loans linked to seed capital funds, investment funds and Rural Development Fund (BU) loans are due to there not being coverage of losses for investment funds and outlays for BU loans.

NOTE 16**COVERAGE OF LOSSES**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Nationwide innovation loans	-32 602	-63 698
High-risk loans targeting the districts	1 126	-26 932
Rural development high-risk loans for agriculture	-1 648	-311
Total innovation and high-risk loans	-33 125	-90 941
Loans from Seed Capital Funds	-29 187	-31 451
Investment loans for agriculture (BU-loans)	-1 790	-1 028
Total loans from Seed Capital Funds and Investment Loans for Agriculture	-30 977	-32 479
Nationwide guarantees	950	-125
Nationwide guarantees European Investment Fund	-5 042	-768
Guarantees targeting the districts	727	-1 843
Total guarantees	-3 366	-2 736
Total coverage of losses on loans and guarantees	-67 468	-126 156

Coverage of losses is the sum total of losses on loan, guarantee and share schemes that have loss reserves.

Ref. Note 15.

NOTE 17**LOCKED-IN BANK DEPOSITS**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
For investment in subordinated capital	1 258 205	1 169 252
For disbursement of grants	1 233 023	1 234 124
For coverage of loss on loans and guarantees	2 973 239	2 908 243
Total locked-in deposits at Norges Bank	5 464 466	5 311 619

Ordinary bank deposits which are locked-in:

Tax withholding funds	28 045	27 796
-----------------------	--------	--------

Locked-in deposits at Norges Bank are earmarked funds for the various grant schemes.

NOTE 18**LOW-RISK LOANS AND INNOVATION AND HIGH-RISK LOANS**

(Amounts in NOK 1,000)

Low-risk loans	2018	2017
Ordinary low-risk loans	3 796 594	3 704 355
Loans for agriculture	4 458 658	4 589 242
Loans for fishing vessels	6 122 992	5 858 990
Total	14 378 244	14 152 587

Innovation and high-risk loans	2018	2017
Nationwide innovation loans	2 393 726	1 851 800
High-risk loans targeting the districts	1 234 994	1 190 112
High-risk loans for agriculture	142 537	133 840
Total	3 771 257	3 175 752

NOTE 19**OTHER LOANS**

(Amounts in NOK 1 000)

	2018	2017
Subordinated loans from the seed capital funds	1 265 958	1 199 948
Rural development loans for agriculture	127 345	185 971
Subordinated loans to investment fund for Northwest Russia	4 942	4 942
Loans to employees	953	1 469
Total	1 399 198	1 392 331

Rural development loans for agriculture are administered on behalf of the Agricultural Development Fund.

Loans from the seed capital funds to the individual seed capital companies are given as subordinated loans and run without instalments with full repayment after 15 years. Interest is not paid on an ongoing basis, but is accumulated and added to the principal amount each year as of 31.12. The seed capital monies are used by the seed capital companies for equity investments in start-up companies.

NOTE 20**LIQUIDITY RISK**

(Amounts in NOK 1 000)

The liquidity risk is the risk associated with Innovasjon Norge's ability to fund an increase in loans and ability to settle its obligations when these fall due. The size of borrowings and loans is managed through letters of assignment from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries. The liquidity risk is therefore minimal. The Norwegian Ministry of Trade, Industry and Fisheries is the only lender and provides loans in accordance with the company's needs. Borrowings are adapted to lendings and secure the liquidity required to operate the schemes.

Liquidity maturity as of 31 December 2018.	Undefined	Up to 1 month	From 1 to 3 months	From 3 to 12 months	More than 1 year	More than 5 years	Total
Ordinary bank deposits	1 067 113	-	-	-	-	-	1 067 113
Locked-in deposits in Norges Bank	5 464 466	-	-	-	-	-	5 464 466
Low-risk loans	14 141	420	1 117	14 756	513 434	13 834 375	14 378 244
Innovation and high-risk loans	11 250	768	769	27 129	1 331 457	2 399 883	3 771 257
Other loans	167	273	466	11 774	1 110 804	275 714	1 399 198
Total assets	6 557 137	1 461	2 353	53 660	2 955 696	16 509 972	26 080 278
 Borrowings from the Norwegian state, low-risk loans	-	3 300 000	6 760 000	1 630 000	595 000	425 000	12 710 000
Borrowings from the Norwegian state, innovation and high-risk loans	-	1 200 000	2 280 000	260 000	-	-	3 740 000
Total liabilities	-	4 500 000	9 040 000	1 890 000	595 000	425 000	16 450 000

NOTE 21**INTEREST RATE RISK**

The interest rate risk is the risk of loss that arises from changes in the interest rate. For long-term loans (fixed interest) the maturity structure of the borrowings is adjusted to the fixed interest periods and the conditions for the loans. This is done as part of the work with managing the interest rate risk in the portfolio.

The majority of borrowings are short-term loans (variable interest) with terms of three months or less. These finance lending to customers with loans that have variable conditions, i.e. loans with interest rates that can be changed with six months' notice. The interest rate risk for these loans is limited to the notice period and is considered as having a moderate effect on earnings. Interest on borrowings reflects the interest rate profile of the loan portfolio.

NOTE 22

CREDIT RISK

(Amounts in NOK 1 000)

Innovasjon Norge's loan portfolio consists of various types of loans with different risk profiles. In the table below, the different types of loans within low-risk loans, innovation and high-risk loans and guarantees are classified into three groups with high, normal and low risk. The figures exclude subordinated loans to the Seed Capital Funds, Investment Fund for Northwest Russia, Investment Fund for Eastern Europe and Investment loans for agriculture (BU-loans).

Risk groups	Gross loans principal amount	Individual write-downs principal amount	Individual write-downs of gross loan	Loans without individual write-downs	Group write-downs
High risk*					
High-risk loans	3 763 231	322 005	8,6 %	3 364 516	-
Risk guarantees	108 721	2 438	2,2 %	104 620	-
Total high risk	3 871 952	324 443	8,4 %	3 469 136	-
Normal risk**					
Loans for industry and service provision	3 793 790	92 851	2,5 %	3 616 807	130 000
Loans for fishing fleet	6 121 256	-		6 121 256	60 000
Total normal risk	9 915 046	92 851	1,0 %	9 738 063	190 000
Low risk***					
Loans for agriculture	4 454 920	13 609	0,3 %	4 433 054	21 000
Total low risk	4 454 920	13 609	0,3 %	4 433 054	21 000
Grand total	18 241 918	430 903	2,4 %	17 640 253	211 000

* The high-risk group includes innovation and high-risk loans and guarantees. For these loans and guarantee schemes, allocations are made to the loss reserve to cover future losses. See Note 33 concerning loss reserves. Smaller loans can be given without collateral security, while larger loans have collateral security that can have underabsorption of between 25% and 75% on the date granted. Included in risk guarantees are growth guarantees, where Innovasjon Norge, in cooperation with the European Investment Fund (EIF), pledges guarantees to banks associated with fast-growing SMEs. The growth guarantees in each customer relationship can amount to up to NOK 4 million and in each case the banks can receive coverage of up to 75% of losses that arise, however this is limited to 20% on a portfolio basis. As of 31 December 2018, the maximum guarantee liability under this growth guarantee scheme was NOK 70,632,000. EIF's share of potential loss within this guarantee liability is 50%.

**The normal risk group includes low-risk loans for fishing vessels and for industry and service provision. Low risk loans for fishing vessels are secured with collateral in the vessels and presently have good coverage in the collateral and quota values. Low-risk loans for industry and service provision shall be secured with collateral and must normally be covered by a guarantee, but can have underabsorption of up to 25% on the date the loan is granted.

***The low-risk group includes low-risk loans for agriculture. When approved, the loans are secured within 90% of the agricultural rate and the borrower normally has personal debtor liability.

Defaulted loans within the low and normal risk groups, as well as the high-risk group in accordance with the division above.

Gross default > 90 days	Low-risk loans (risk group - low and normal)		Innovation and high-risk loans and guarantees (risk group - high)	
	NOK million	of gross portfolio	NOK million	of gross portfolio
31.12.2014	307	2,2 %	194	6,4 %
31.12.2015	221	1,6 %	143	5,3 %
31.12.2016	312	2,2 %	219	7,8 %
31.12.2017	144	1,0 %	137	4,3 %
31.12.2018	155	1,1 %	141	3,7 %

NOTE 23

SHARES AND UNITS

(Amounts in NOK 1,000)

Name of company	% ownership stake	Acquisition price	Write-down/ change in value	Book value
Scandinavian Tounst Board Aps	50	274	-274	-
The Investment Fund for Eastern Europe	1-34	55 261	-24 892	30 370
The Investment Fund for Northwest Russia	23-35	920	-920	-
Balance as of 31 December		56 455	-26 086	30 370

None of the companies are listed on stock exchanges and therefore no known market values exist.

Innovasjon Norge has received appropriations from the Norwegian State to make investments in companies that have business activities in Northwest Russia and Eastern Europe. The lines "Investment Fund for Eastern Europe" and "Investment Fund for Northwest Russia" consist of shares owned by companies that have business activities in these areas.

None of the funds' investments have been directly affected by the Norwegian sanctions against Russia.

NOTE 24**OWNERSHIP INTERESTS IN ASSOCIATED COMPANIES**

(Amounts in NOK 1,000)

Name of company	Acquired	Office	Ownership stake
Alliance Venture Spring AS	9.7.2014	Oslo	42 %
ProVenture Seed II AS	9.7.2014	Trondheim	41 %
Skagerak Maturo Seed AS	7.12.2016	Kristiansand	43 %
Sarsia Seed Fond II AS	28.1.2017	Bergen	42 %

Name of company	Committed capital	Share capital	Number shares	Equity capital	Result
Alliance Venture Spring AS	203 880	31 375	130 435	170 411	6 612
ProVenture Seed II AS	346 500	15 887	183 913	53 282	-22 367
Skagerak Maturo Seed AS	237 000	6 445	64 450	28 504	-9 200
Sarsia Seed Fond II AS	239 905	6 150	61 499	20 271	-9 834

The share capital and number of shares are the same as the figures as of 31 December 2018. Equity and profit are taken from the 2017 annual accounts because the annual accounts for 2018 had not been submitted on the date Innovasjon Norge's annual accounts were prepared.

NOTE 25**OWNERSHIP INTERESTS IN SUBSIDIARIES**

(Amounts in NOK 1,000)

Name of company	Acquired	Office	Ownership stake
VisitNorway AS	1.7.1999	Oslo	100 %
Såkominvest Midt-Norge AS	16.12.2014	Trondheim	80 %
Koinvesteringsfondet for Nord-Norge AS	16.1.2018	Oslo	100 %

Name of company	Currency	Share capital	Number shares	Equity capital	Result
VisitNorway AS ¹⁾	NOK	300	300	349	4
Såkominvest Midt-Norge AS	NOK	60 489	604 887	-10 331	-2 900
Koinvesteringsfondet for Nord-Norge AS	NOK	30	30	10 253	-47

¹⁾ Equity and financial result for 2017.

NOTE 26**OTHER ASSETS**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Accounts receivable	36 303	29 390
Receivables from the Norwegian State	272 611	299 868
Receivables from seed capital companies	-	8 120
Other receivables	66 599	4 165
Total	375 513	341 543

Receivables from the Norwegian State principally relate to reported loss on seed capital loans that exceed loss reserves and claims for interest support. The receivables are not interest-bearing.

NOTE 27**OUTSTANDING ACCOUNTS WITH SUBSIDIARIES***VisitNorway AS*

There were no receivables or liabilities between the parent company and subsidiary as of 31 December 2018 or as of 31 December 2017.

Såkominvest Midt-Norge AS

As of 31 December 2018, the parent company had receivables from the subsidiary of NOK 42,574,461, while this amount was NOK 50,694,616 as of 31 December 2017.

NOTE 28**COSTS NOT YET INCURRED AND EARNED INCOME NOT YET RECEIVED**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Accrued, unmatured interest on loans	106 180	107 049
Accrued, non-invoiced operating revenue	29 484	24 088
Non-accrued operating expenses (paid in advance)	32 808	36 535
Total	168 472	167 673

NOTE 29**BORROWINGS FROM THE STATE**

(Amounts in NOK 1,000)

	Maturity	Borrowings	Effective interest rate		Maturity	Borrowings	Effective interest rate
Low-risk loans	2019	11 690 000	0,8 %	Innovation and high-risk loans	2019	3 740 000	0,8 %
	2020	320 000	1,4 %				
	2021	190 000	0,9 %				
	2022	25 000	1,1 %				
	2023	60 000	2,1 %				
	2024-2026	425 000	1,6 %				
Total		12 710 000	0,9 % *	Total		3 740 000	0,8 %

* Total effective interest rate represents the average interest rate. This is calculated as an average of the effective interest per year in relation to total borrowings as of 31 December 2018.

NOTE 30**OTHER LIABILITIES**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Accounts payable	109 020	79 964
Undisbursed grants	300 556	183 522
Allocated dividends	194 671	286 616
Liabilities to the Norwegian State	291 694	299 216
Public duties owing	20 332	17 934
Miscellaneous liabilities	76 114	12 267
Total	992 387	879 519

NOTE 31**COSTS INCURRED AND UNEARNED INCOME RECEIVED**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Accrued, unmatured interest on borrowings	330 004	299 396
Accrued fees on borrowings that have not fallen due	64 185	60 939
Accrued operating expenses	76 584	72 490
Operational and grant appropriations not recognised as income	181 419	215 437
Other non-accrued income received	21 947	10 679
Total	674 139	658 940

NOTE 32**PENSION COMMITMENTS**

(Amounts in NOK 1,000)

Innovation Norway is obligated to have an occupational pension scheme in accordance with the Act relating to compulsory occupational pensions.

The pension schemes are all defined-benefit plans and include 596 active members and 368 pensioners. The commitments are covered through insurance companies, principally the Norwegian Public Service Pension Fund, and Gabler Pensjonstjenester AS. The pension schemes satisfy the requirements in this Act.

There are presently three different pension schemes at Innovation Norway. The schemes cannot be transferred between one another and are therefore not entered as a net amount. Employees at Innovation Norway are also affiliated with AFP schemes.

	2018	2017
<i>Economic assumptions:</i>		
Discount rate	2,60 %	2,40 %
Expected return on pension assets	4,30 %	4,10 %
Expected wage growth	2,75 %	2,50 %
Expected adjustment of pensions being paid, public scheme	1,75 %	1,50 %
Expected adjustment of pensions being paid, private scheme	2,50 %	2,25 %
Expected adjustment of National Insurance base amount (G)	2,50 %	2,25 %
<i>Demographic assumptions</i>		
Mortality table used	K2013	K2013
Disability rate used	200% x K63	200% x K63
Voluntary withdrawal	5% / 0%	5% / 0%
Likelihood of drawing on AFP	5% / 15%	5% / 15%
<i>The pension costs for the year are as follows:</i>		
Present value of current year's pension benefits earned	71 078	67 206
Interest cost of pension commitments	37 611	38 103
Return on pension assets	-45 865	38 352
Administration costs	2 888	3 190
Employers' contributions on pension costs	9 265	9 891
Recognised actuarial losses	25 181	21 573
Total net pension costs	100 159	101 612
<i>Pension commitments and pension assets are as follows:</i>		
	Assets < Commitments	Assets < Commitments
Accrued pension commitments	1 709 087	1 590 218
Value of pension assets	-1 182 192	-1 082 894
Accrued employers' contributions	74 292	71 533
Unrecognised effect of actuarial gains/losses	-477 728	-417 989
Net capitalised pension commitments	123 459	160 868

NOTE 32

PENSION COMMITMENTS - CONTINUED

The unrecognised effect of actuarial gains/losses is accrued over 11 years or the remaining earnings period in the relevant scheme

Actuarial assumptions

The assumptions from NRS 6 Pension Costs as of 31 December 2018 are used as actuarial assumptions for demographic factors and withdrawal.

Economic assumptions

The pension assumptions are updated based on the market situation as of 31 December 2018 and the applicable recommendation from the Norwegian Accounting Standards Board (NRS).

The pension scheme's assets at Gabler Pensjonstjenester AS have been invested in a portfolio with a moderate investment profile and with a low equity portion. Some is invested in property, however the majority is invested in bonds with a high credit rating. For the pension scheme with the Norwegian Public Service Pension Fund, a fictitious fund has been established for the calculation of returns since the scheme is directly financed in the national budget.

Contractual early retirement scheme (AFP)

Employees at Innovasjon Norge have two different AFP schemes depending on whether they are associated with the pension scheme for the Norwegian Public Service Pension Fund or whether they are associated with the AFP scheme in the private sector.

The employees at Innovasjon Norge who have their pension scheme with the Norwegian Public Service Pension Fund, the AFP scheme is continued, cf. Act relating to contractual early retirement pension for members of the Norwegian Public Service Pension Fund. The obligation relating to this scheme is calculated and is included in the pension commitment.

The closed scheme at Gabler Pensjonstjenester AS is managed for accounting purposes as a defined-contribution pension scheme for which premium payments are recognised as costs on an ongoing basis and no provisions are made in the accounts. This is because there is no reliable means of measuring and allocating the commitments and funds in the scheme.

NOTE 33

LOSS RESERVES

(Amounts in NOK 1,000)

	2018			2017		
Loan, guarantee and share schemes	Remaining loss reserves	Net loan, guarantees and shares	Commitments loans and guarantees	Remaining loss reserves	Net loan, guarantees and shares	Commitments loans and guarantees
Nationwide innovation loans and guarantees	1 213 482	1 999 640	574 810	1 071 276	1 603 122	606 336
Nationwide innovation loans and guarantees European Investment Fund	96 663	290 893	210 570	60 323	87 318	185 195
High-risk loans and guarantees targeting the High-risk loans targeting the districts - European Investment Fund	764 446	1 014 160	363 266	725 765	1 018 974	409 598
High-risk loans for agriculture	26 814	110 625	129 750	22 913	22 800	138 200
Loans to seed capital funds	28 160	132 191	14 466	48 422	124 617	20 742
Shares in seed capital funds	56 617	710 098	-	67 582	702 243	-
Shares in seed capital co-investment funds	234 652	252 025	-	238 050	175 950	-
Shares in seed capital co-investment funds	46 400	10 300	-	46 400	-	-
Risk mitigation fund for seed capital shares	98 050	-	-	88 950	-	-
Total	2 565 283	4 519 932	1 292 862	2 369 682	3 735 024	1 360 071

Description of loss reserves for high-risk loans and guarantees

Loss reserves have been established for innovation loans, high-risk loans and guarantees. The purpose of loss reserves is to enable Innovation Norway to mitigate risks for innovative projects with growth potential and thus contribute to the realisation of more profitable projects that would otherwise find it difficult to obtain sufficient venture capital in the market. This entails that Innovation Norway can provide loans and guarantees with better terms than the risks associated with the projects would otherwise warrant.

For commitments associated with innovation loans, high-risk loans and guarantees, allocations are made to the loss reserve to cover future losses. Confirmed losses are charged to loss reserves, including lost interest and expenses, and changes in provisions for losses. Remaining loss reserves will cover losses from net loans and approved, but not yet disbursed, commitments. Net loans/net guarantee liabilities are gross loans/guarantee liabilities reduced by provisions for losses. The funds in the loss reserve are placed in earmarked accounts at Norges Bank and do not earn interest for Innovation Norway.

For all innovation loans, high-risk loans and guarantees, Innovation Norway must ensure that there is an adequate ratio between the size of the loss reserve and the assessed risk in the portfolio. For nationwide innovation loans, high-risk loans targeted at the districts, and guarantees, Innovation Norway is responsible for replenishing the loss reserve if the calculated portfolio risk has a negative deviation of more than 10 percent of the loss reserve. As a basis for the assessment, the potential loss (calculated risk) is compared with the remaining loss reserve in the part of the portfolio where there are no individual write-downs and commitments. Loans are covered 50% by loss reserves, while EIF covers the other 50%.

In January 2017, Innovation Norway entered into an agreement with the European Investment Fund (EIF) under the instrument InnovFin SME Guarantee in the EU framework programme for research and innovation – Horizon 2020. This has strengthened Innovation Norway's lending capacity and also involves risk sharing with EIF. The loans that come under the partnership must be a minimum of NOK 4 million and a maximum of NOK 50 million, have a maximum repayment period of 10 years and also satisfy defined criteria for growth and innovation. The agreement applies for two years for a loan portfolio of up to NOK 900 million. Losses on these loans are covered 50% by loss reserves, while EIF covers the other 50%.

Innovation Norway has also entered into an agreement with EIF under the same framework programme in which Innovation Norway guarantees for loans granted by Norwegian banks. The scheme, known as the Growth Guarantee, has the objective of strengthening the ability of innovative or rapidly-growing small and medium-sized enterprises to access bank financing. The guarantee is an additional form of security in situations in which the borrower is considered creditworthy, but has inadequate security for receiving bank financing. Innovation Norway's guarantee is 75% in certain cases, but has a limit for coverage of losses at portfolio level of 20%. During a pilot period of two years, Innovation Norway has entered into collaborative agreements with six Norwegian banks within a lending framework totalling NOK 800 million. The agreement for risk mitigation with EIF entails that EIF is obligated to cover 50% of Innovation Norway's losses under the Growth Guarantee Scheme.

As of 31 December 2018, the calculated portfolio risk was assessed as being 33% for all nationwide innovation loans and guarantees, while the remaining loss reserves amount to 44%. The calculated risk for all high-risk loans and guarantees targeted at the districts is 26%, while the loss reserve amounts to 50%. The calculated risk for high-risk loans for agriculture is 15%, while the loss reserve amounts to 19% after NOK 20 million of this was returned to the Agricultural Development Fund in 2018. The loss reserves are therefore considered to be at a satisfactory level when viewed in relation to the risk calculated for the portfolio and there is a basis for providing loans in 2019 with lower provisions to loss reserves in relation to the calculated risk for new commitments.

Description of the loss reserves for loans to the seed capital funds. A loss reserve has been assigned for each of the seed capital funds. The loss reserve is charged 50% of the loss on individual investments made by the seed capital companies until 25% of the loan capital is lost. Only the principal amount without the addition of interest can be charged to the loss reserve. Interest recognised as a loss is covered by a special appropriation from the Ministry of Trade, Industry and Fisheries. The seed capital funds are a government scheme whereby the interests of the Norwegian State are managed by Innovation Norway. It is therefore an underlying requirement that losses that exceed the loss reserves must not be charged to Innovation Norway's earnings and equity, but be covered by the Norwegian State.

Description of loss reserves for shares

Innovation Norway receives an appropriation from the Norwegian State that shall cover any loss due to the dissolution of the fund. This constitutes 35% when the basis for calculation is the equity from Innovation Norway deducted by the risk mitigation for the private investors. Loss reserves for shares are linked to the seed capital funds.

Description of risk mitigation fund for seed capital shares

Innovation Norway contributes up to 50% of the equity to new seed capital funds approved by the Storting. Of this, risk mitigation to the private investors constitutes 15% of the capital from Innovation Norway. This is expressed by Innovation Norway subscribing to a premium reserve and therefore receiving a smaller ownership stake than the private investors in the fund. All else being equal, Innovation Norway then subscribes for 42.5% of the capital and the private investors subscribe for 57.5%. The private investors can increase the limit of committed capital in the fund if this is desirable. The risk mitigation and loss reserve are not changed as a result of such an increase.

NOTE 34**INTEREST SUPPORT FUNDS**

(Amounts in NOK 1,000)

	2018	2017
Opening balance as of 1.1	28 409	23 943
Allocated interest support contributed to fund	25 000	15 000
Interest support recognised as income charged to fund	-14 457	-10 534
Closing balance as of 31.12	38 952	28 409

Innovation and high-risk loans can be interest-free for a defined period.

An interest support fund has been established to cover the lost income from interest-free loans.

NOTE 35**GRANT FUNDS**

(Amounts in NOK 1,000)

	Appropriation	2018	2017
Ministry of Trade, Industry and Fisheries	Chapter 2421.50	300 748	260 962
Ministry of Trade, Industry and Fisheries	Chapter 962.51	5 961	5 961
The Ministry of Local Government and Modernisation	Chapter 550.70	14 170	3 850
The Ministry of Local Government and Modernisation	Chapter 552.72	222 000	273 939
The Ministry of Local Government and Modernisation	Chapter 553.60	46 541	-
The Ministry of Local Government and Modernisation	Chapter 553.60	2 509	737
The Ministry of Local Government and Modernisation	Chapter 553.74	79 687	25 266
The Ministry of Local Government and Modernisation / County Councils	Chapter 550.62	67 155	60 664
The Ministry of Local Government and Modernisation / County Councils	Chapter 551.60/61	402 511	545 443
Ministry of Agriculture and Food	Chapter 1150.50	165 525	203 795
Total		1 306 806	1 380 616

NOK 2.7 billion in grants was paid out in 2018.

NOTE 36**LOAN AND INVESTMENT FUNDS**

(Amounts in NOK 1,000)

	Seed capital funds	Investment fund for North west Russia	Investment fund for Eastern Europe	Total
Contributed capital 1.1	1 917 289	150 000	120 000	2 187 289
Allocated capital	180 273	-	-	180 273
Returned Capital	-57 097	-	-	-57 097
Contributed capital 31.12	2 040 465	150 000	120 000	2 310 465
Retained earnings 1.1	-	23 644	-20 960	2 684
Return for the year	-	-2 244	-7 548	-9 792
Retained earnings as of 31.12	-	21 400	-28 508	-7 108
Total capital 31.12	2 040 465	171 400	91 492	2 303 358

Contributed capital from the Norwegian State consists of funds earmarked to provide loans and for investments in shares in seed capital companies, as well as companies that invest in Northwest Russia and Eastern Europe. Returned capital includes repayments and losses on seed capital loans, as well as unused investment monies.

NOTE 37**EQUITY**

(Amounts in NOK 1,000)

The various schemes have different rules for equity and the allocation of profits. The ratio between the owners and distribution of dividends is regulated in the ownership agreement

High-risk loans and guarantees

The entire profit/loss is transferred to the owners. Dividends to the counties are based on the county councils' share of the loan portfolio relating to high-risk loans targeted at the districts.

Investment funds

Dividends must amount to 75% of the profit for the year, limited to the contributed capital multiplied by the interest rate for the State's capital in the management enterprises.

Low-risk lending scheme

The profit from the scheme exceeding the equity capital requirement of 10.5% will be distributed as dividends. The equity capital requirement is considered to be the ratio between net low-risk loans as of 31 December and the equity in the scheme as of 31 December.

Service deliveries and grant administration

No dividend is paid for the scheme.

	Joint	High-risk loans, guarantees and investment funds	Low-risk lending scheme	Service delivery and grant administration	Total
Paid-up equity	19 600	-	619 788	26 257	665 645
Retained earnings	-	-	833 502	79 503	913 005
Total equity 1.1.	19 600	-	1 453 290	105 760	1 578 651
Share of the profit (loss) for th	-	32 177	175 565	-	207 742
Transfer/dividends to owners	-	-41 969	-152 702	-	-194 671
earnings in loan and investment funds	-	9 792	-	-	9 792
Transferred to retained earnings	-	-	-22 863	-	-22 863
Paid-up equity	19 600	-	619 788	26 257	665 645
Retained earnings	-	-	856 365	79 503	935 868
Total equity 31.12	19 600	-	1 476 154	105 760	1 601 514

NOTE 38**OWNERS**

(Amounts in NOK 1,000)

Owner	Share of contributed capital
The State, represented by the Ministry of Trade, Industry and Fisheries	51,0 %
Akershus County Council	2,58 %
Aust-Agder County Council	2,58 %
Buskerud County Council	2,58 %
Finnmark County Council	2,58 %
Hedmark County Council	2,58 %
Hordaland County Council	2,58 %
Møre og Romsdal County Council	2,58 %
Nordland County Council	2,58 %
Oppland County Council	2,58 %
The Municipality of Oslo	2,58 %
Rogaland County Council	2,58 %
Sogn og Fjordane County Council	2,58 %
Telemark County Council	2,58 %
Troms County Council	2,58 %
Trøndelag County Council	5,16 %
Vest-Agder County Council	2,58 %
Vestfold County Council	2,58 %
Østfold County Council	2,58 %
Total	100,0 %

There is an ownership agreement of 24 March 2010.

NOTE 39**CONTINGENT LIABILITIES**

(Amounts in NOK 1,000)

Guarantees

	2018	2017
High-risk guarantees targeting the districts	14 601	15 501
Nationwide high-risk guarantees	23 488	29 500
Nationwide guarantees European Investment Fund ¹	70 632	20 981

¹ The guarantee commitment is contractual in such a way that Innovasjon Norge shall cover the entire guarantee commitment in relation to the banks that have entered into an agreement associated with the scheme. Innovasjon Norge can then make a request to the European Investment Fund for coverage of half the guarantee amount.

The stated guarantee amount is the maximum commitment that can be payable.

Losses on guarantees are covered by loss reserves for each of the schemes, cf. Note 33.

Disputes

As of 31 December 2018, Innovasjon Norge was not involved in any disputes that would likely result in significant loss in excess of the provisions made in the accounts.

To the general meeting of Innovasjon Norge

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

Report on the Audit of the Financial Statements

Opinion

We have audited the financial statements for Innovasjon Norge, which show a profit of NOK 207,742,000. The financial statements comprise the balance sheet as at 31 December 2018, the income statement and statement of cash flows for the year then ended, and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying financial statements are prepared in accordance with the law and regulations and give a true and fair view of the financial position of the Company as at 31 December 2018, and its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with the provisions of the Norwegian Accounting Act and accounting standards and practices generally accepted in Norway.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with laws, regulations, and auditing standards and practices generally accepted in Norway, including the International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Company as required by laws and regulations, and have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Other Information

Management is responsible for the other information. Other information includes information in the annual report, but does not include the financial statements and our auditor's report thereon.

Our opinion on the audit of the financial statements does not cover the other information and we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the financial statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or our knowledge obtained in the audit or otherwise appears to be materially misstated.

If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement of this other information, we are required to report that fact. We have nothing to report in this regard.

Responsibilities of the Board of Directors and the Managing Director for the Financial Statements

The Board of Directors and the Managing Director (management) are responsible for the preparation in accordance with law and regulations, including fair presentation of the financial statements in accordance with the Norwegian Accounting Act and accounting standards and practices generally accepted in Norway. The management is also responsible for such internal control as it determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Company's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern. The financial statements use the going concern basis of accounting insofar as it is not likely that the enterprise will cease operations.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with laws, regulations, and auditing standards and practices generally accepted in Norway, including ISAs, will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with laws, regulations, and auditing standards and practices generally accepted in Norway, including International Standards on Auditing (ISAs), we exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error. We design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Company's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Company's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Company to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

Report on other legal and regulatory requirements

Opinion on the Board of Directors' Report

Based on our audit of the financial statements as described above, it is our opinion that the information presented in the Board of Directors' Report concerning the financial statements, the going concern assumption, and the proposal for the allocation of the profit is consistent with the financial statements and complies with the law and regulations.

Opinion on Registration and Documentation

Based on our audit of the financial statements as described above, and control procedures we have considered necessary in accordance with the International Standard on Assurance Engagements (ISAE) 3000, *Assurance Engagements Other than Audits or Reviews of Historical Financial Information*, it is our opinion that management has fulfilled its duty to produce a proper and clearly set out registration and documentation of the Company's accounting information in accordance with the law and bookkeeping standards and practices generally accepted in Norway.

Oslo, 29 March 2019
Deloitte AS

Henrik Woxholt
State Authorised Public Accountant

